

310437

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 9.

చెన్నపట్టణము 1922 వ సం॥ మే నెల 5 వ తేది శుక్రవారము

No. 29.

సంపుటము ౯

దుండుభినామ సంవత్సరము, వైశాఖ మాస శుద్ధ అష్టమి ౮.

సంచిక ౨౯

మాగాణి భూములు అమ్మబడును

మోసాడు ప్రాజెక్టుకింద కొండాపురము గ్రామములో 55 ఎకరములు అమ్మబడును. భూమి చాల మంచిది. నీరు సమృద్ధి. మెరకభూమి సమీపములో విశేష చౌకగా లభించును. ఇండ్లు కట్టుకొనుటకు నేలయివ్వబడును. కావలసినవారు చూడవచ్చును. ఉత్తరములను ఈ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

దరిశి చంచయ్య బి. ఎస్. సి.

అడయాప మద్రాసు.

స్వరాజ్య పద్యములు, పాటలు.

1. మహాత్మాగాంధీ ప్రబోధపద్యములు 0-1-0
2. మహాత్మాని దివ్యవాణి (వచనము) 0-1-0
3. భారతమాతపలుకులు (పాట) 0-1-6
4. స్వరాంజ్యందోళనము (వచనము) 0-1-6
5. దేశీయపదము (చక్కనిపాట) 0-2-0
6. ఆంధ్రపౌరుషము (పద్యరత్నములు) 0-2-0
7. పంజాబుపాట (బాబ్బిలి కథవలె) 0-2-0
8. దేశీయ కీర్తనలు 40 (పాటలుగలవు) 0-3-0
9. రామదండుపాట (రాధమజన) 0-3-0
10. స్వరాజ్య ప్రబోధపద్యములు 0-3-0
11. మహాత్మాగాంధీ జీవితము 0-3-0
12. స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు (60 గలవు) 0-4-0
13. లోకమాన్య బాగ్గం తిలకు హరికథ 0-8-0
14. స్వరాజ్యదర్శనము (కాంగ్రెసుకథ) 0-8-0

ఇతర స్వరాజ్యగ్రంథములు మావద్ద గలవు
స్వదేశపుస్తకశాల, గవర్నరుచేట, బెజవాడ.

నోటీసు

63

నూజివీడు జమీయా యిలాకా గొల్లపల్లి యస్టేటునకు హక్కుభక్తములు గల ఈక్రింది షెడ్యూలు దాఖలా యాస్తి 10-5-22 తేదిన సాయంత్రము 3 ఘంటలకు సదరు యెస్టేటు జమీందారుగారు ఖుద్దాన గొల్లపల్లి లో వేలము వేయించడము మూలకముగా విక్రయించబడును. గాన వలయువారు ఈక్రింది చిరునామమునకు విచ్చేసి పాటయందు విజయముపొంద ప్రార్థితులు. మాకు తృప్తిగా ధర రాబట్టినట్లు తోచినయెడల అట్టివారికి క్రయధనం మీద 100-కి రూ 1-0-0 చొప్పున కమీషను సదరు దస్తావేజు రిజిస్టరు చేయు కాలములో యివ్వబడును.

షెడ్యూలు

I శ్రీ అమృతగారి తోట యనబడే నూజివీటి పురమునకు తూర్పుగా యుండు తోట విస్తీర్ణం 24—0 యకరములు యిది నివేతనస్థలములకు వనికవచ్చును. యిందులో సుమారు రెండు యకరములు స్థలము అప్పారావు కులోద్భవుల తిరుపల్లిలు యున్నందున మినహాయించడ మయినది.

II ఆగిరిపల్లి నూజివీడు రోడ్డుమీద యున్న కృష్ణవిలాసము (వీరోజితోట) యిందు మామిడి చెట్లు గలవు. బావియున్న గలదు. ఈ తోట విస్తీర్ణం 49—0 యకరములు.

N. B. ముందుగా తెలిపిన, వలయు వసతులు యేర్పరుపబడును.

గొల్లపల్లి యెస్టేటు } శ్రీమన్నారాయణ ఆప్పారావు
హక్కుదారు ఆగిసు, }
గొల్లపల్లి. } బహదూర్, జమీందార్.

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి నువాసనగా నుండును. తాంబూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు తుచ్చుకొనిన ఆనందముగా నుండుటయే గాక, ఆజీర్ణము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, సన్నిపాతము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్రెవ్వలు, మొదలగు అనేకవిధములగు వ్యాధుల కిది శ్రావ్యధముకలె పనిచేయును. వేలకొలది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. (8351)-8
200 మాత్రలసీసా 1-కి రు ౯-4-1; డడెక్ సీసాలు రు. 2-8-0
వి. పి. చార్మి ఎన్నిటికైనా రు 0-6-0.
పి.సి.పి. ఆంధ్రు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపి. నెల్లూరుజిల్లా

BOON TO STUDENTS!!
SOVEREIGN
SPERMATORRHOEPILLS
శుక్రమేహ నివారణమాత్రము. 30 మాత్రల డబ్బు 1 రెస్.
MAGICALLY STOPS EMISSIONS. ORDER FOR 2 TINS FOR COMPLETE CURE.
MYR. RAMACHANDRAN, MARKET TANK COCANADA

కుష్టురోగ నివారణి

యోగతాపత్రములు (873)

కుష్టురోగములు నివారణ కావను అనుమానముతో వ్యాధి యెల వృద్ధిపరచుకో నెదను? శే. 6 18 శలల ముల నుంచియు నాస్తిహితులు కొందరు 5, 6 శలల ముల నుంచియు, కుష్టుము పుష్కజ్ఞానములేని వచ్చు, పొడలు (Coloured spots) మొదలగువాటిచే బాధపడుచుంటివి. వీరి "కుష్టురోగనివారణి" నేవించి రోగవిముక్తులమై చాలాఖముగా యున్నాము.

N. వెంకటరెడ్డి, భూస్వామి, కంటేరు కృష్ణజిల్లా అష్టాదశ కుష్టురోగములను, కుదుర్చుటలో దీనినిమించి దివ్యావధము లేదు. గణములేదని ఋజువుచేయువారికి రు 116 లు బహుమానము "మా కుష్టురోగనివారణి" సునవిని మాయ కుష్టురోగాంతకములు బయలుదేరుచున్నవి జాగ్రత్త. 2 క నెల దినములకంటె అధికముగా శరీరముందు డబ్బా రు 6-0-0.

ది రెడ్డి అండ్ కో, గోపాలపురిం.

(8383-873) కొత్తపేటపాస్టు (గోదావరి జిల్లా)

వేమన.
(సంపూర్ణ జీవితము, బోధనలు)
కర్త:- వంగూరి సుబ్బారావు.
ఇదివరకు వేమనను గుర్చి ప్రకటిత పరి శత్రుత్వములు వెల్లగు లున్నవి. 1-కి రూ 2—0—0
ఆంధ్రక్షత్రియులు
ఈ చర్చనై జరిగిన వాదోపవాదములు అద్భుతము. రూ 1—8—0
వెంటనే వ్రాయుడు. (8268)
కమలకుటీరము,
ట్రిప్లికేను - మదరాసు.
© వేమనాచార్యులు వ్రాసినది

వేగు బాష్పధములు

వేగు బాష్పధిని గుణపరచుట గాక దానిని కానుండచేయుటకు గూడ నుపయోగింప దగిన దివ్యవృక్షములు. ఇవి ఈ దేశమునం దన్నిప్రదేశములయందు మాత్రమే గాక, బర్మా, సిలోన్ మున్నగు నితర దేశములు; ప్రదేశములందు సైతము విశేషముగ నుపయోగింపబడి పొగడ్డ తెక్కినవి. పెద్దసెట్టు రూ 2—2—0 లు; చిన్న సెట్టు రూ 1—6—0 లు.
ప్యాకింగు, పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.
అలిగ్రాఫ్ అక్షసు: } ఆయుర్వేదాశ్రమం,
"పండిట్" మద్రాసు. } (1045) నెం. 41, ఆచారపుక వీధి, మద్రాసు.

నోటీసు

(69)

తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవస్థానములకు 1332 ఫసలీకి

ఈ క్రింద వివరించిన మేలురకం వస్తువులు, సరఫరా చేయుటకు (నెయ్యమినహా) మాదిరిలు సహా సీలు చేయబడిన కవర్లలో టెండర్లు అడుగున సంతకము చేసినవారికి

1922 సం॥ మే నెల 10-వ తేది లోపున చేరువట్లు పంపుకొనవలయును.

వస్తువుల పేరు	అందాజాగా ఒక సంవత్సరమునకు కావలసిన గడువుల మొత్తం
1 నెల్లూరుబియ్యం (పాతది)	130403 శేర్లు కొలత (80 తులముల యెత్తు)
2 తెనాలిబియ్యం (పాతది)	51520 డిటా
3 మంచి (కలపటం లేని) ఆపు లేక యెనుము నెయ్యి	70348 శేర్లు (మదరాసు మణుగులు) 1759
4 మంచి (కలపటం లేని) నూగులునూనె	60888 తూనిక శేర్లు లేక మణుగులు 1522
5 కుంకుమపువ్వు (సూర్యమాకు)	92 శేర్లు (శేరు 1 కి 24 తులములు)

టెండరుయొక్క షరతులు

ప్రతి టెండరు 100 రూపాయలు ధరావత్తుతో పంపబడవలెను. టెండరు అంగీకరింపబడినదను ఆర్డరు దేవస్థానం కచ్చేరినుండి టెండరుచేసినవారికి చేరిన 10 దినముల లోగా మొదట చెల్లించియుండు డిపాజిట్టు మొత్తం 100 రూపాయలు గాక సంతకమునకు సరఫరా చేయుటకు వాహనమున వున్నప్పుడు పరిమాణం సామానులయొక్క కిమ్యత్తుపై 100-కి 5-0-0 రూపాయలు వంతున యేర్పడు మొత్తం మొదట డిపాజిట్టుతో సహా సరిపా య్యేటట్లు మొత్తమునున్న నెల్లూరు బియ్యం తెనాలి బియ్యం నెయ్యి యీ సరుకులకుమాత్రం సరుకు 1కి టెండరుతో యిచ్చిన రూ 100 గాక రూ 400 న్ను వెరకి 500 ప్రారంభ డిపాజిట్టుగా చెల్లించి తర్వాత ప్రతినెలకు సప్లయి చేయబోవు సరకుల క్రయమునకు బిల్లు చేసికొనే పైకములో రూ 100-కి 5 రూ చొప్పున ప్రారంభ డిపాజిట్టుసహా రూ 2000 అయ్యేవరకు ప్రతినెల దేవస్థానమునకు డిపాజిట్టుచేసి, ధరావత్తుగా చెల్లించి స్థాంపు కాగితములో షరతులప్రకారం సప్లయిచేయుటకు అంగీకరించబడిన ధరలు సహా ఖరారు నామా వ్రాసి యివ్వవలయును. పై చెప్పిన షరతుల వివరం దేవస్థానం కచ్చేరిలో అడిగి తెలుసుకోవచ్చును. ధరావత్తు సాముకు వడ్డీ యివ్వబడజాలదు. కంట్లాట్టు కాలము పూర్తి అయిన తర్వాత కంట్లాట్టుకున్న ఏ విధమైన బాకీ దేవస్థానమునకు లేనంతట ధరావత్తు వాపసు యివ్వబడును. అంగీకరించబడిన టెండర్లయొక్క ధరావత్తు టెండర్లు ఫసలాయితి అయిన వెంటనే వాపసు యివ్వబడును. నెయ్యి మినహా తక్కిన సామానులయొక్క అంగీకరింపబడిన మాదిరిలు దేవస్థానం కచ్చేరిలో పూచబడి దేవస్థానము యొక్కయు కంట్లాట్టరు యొక్కయు శీర్షు చేయబడి దేవస్థానం కచ్చేరిలో నిలువచేయబడును.

2. దేవస్థానమునకు 1332 ఫసలీకి కావలసిన అడుగున వివరించిన మేలురకం సామానులను సరఫరా చేయు హక్కును 1922 సం॥ మే నెల 10 తేది మధ్యాహ్నము 12 గంటలు మొదలున్ను ఆ వెంబడి రోజులలోనున్న దేవస్థానం కచ్చేరివద్ద యాలం చేయబడును.

సామానులవివరం	అందాజాగా ఒక సంవత్సరమునకు కావలసిన మొత్తము.	యాలంయొక్క షరతులు
1 యేనుగుల ముతక 16420 కొల్తశేర్లు (శేరు 1 కి బియ్యం 30 తులాలచొప్పున)		యాలంలో సనాల్ చేయుటకు తాము అర్హులగుటకుగాను సవాలుచేయకోరువారు నభరు 1-కి రూ. 100-0-0 లు డిపాజిట్టు చెల్లించవలయును.
2 పెసలు	9765 డిటా	యాలంలో కొనుగోలుచేయని పాటదార్లు డిపాజిట్టు మొత్తమును యాలం ముగింపు అయినతోడనే వాపసు యివ్వబడును. యాలం ఖాయం చేయబడిన పాటదార్లు యాలం మంజూరయిన 10 దినములలోగా తాము మొదట చెల్లించిన డిపాజిట్టు మొత్తం రూ 100-0-0 లు గాక సంతకమునకు సరఫరాచేయుటకు వాహనమున వున్నప్పుడు పరిమాణం సామానులయొక్క కిమ్యత్తుపై 100-కి రూ 5-0-0 లు వంతున ఏర్పడే మొత్తం మొదట డిపాజిట్టుతో సహా సరిపా య్యేటట్లు మొత్తమును ధరావత్తుగా చెల్లించవలసినది. సరఫరాచేయునట్లు పూనుకొన్నందుకు షరతులప్రకారం స్థాంపుకాగితముమీద అంగీకరింపబడిన ధరలుసహా ఖరారు నామా వ్రాసి యివ్వవలయును. పై చెప్పిన షరతులవివరం దేవస్థానం కచ్చేరిలో అడిగి తెలుసుకోవచ్చును.
3 పెసలపప్పు	114 డిటా	
4 శనగలు	4487 డిటా	
5 శనగపప్పు	2121 డిటా	
6 వుడులు	7923 డిటా	
7 వుడ్డిపప్పు	25 డిటా	
8 వులవలు	44530 డిటా	
9 చక్కిర	21704 తూనిక శేర్లు (శేరు 1-కి 24 తులాలు)	
10 చితపండు	16106 డిటా	
11 బెల్లం	27761 డిటా	
12 ఆముదము	630 డిటా	
13 పచ్చకర్పూరం	195 డిటా	
14 పురుగుచట్ట	420 డిటా	
15 కిరసనాయలు	424 డిటా	
16 కస్తూరి	168 గ. గ. యెత్తు.	

యీ కా యితర చిల్లరసామానులు వీట్లయొక్క వివరం యాలంకాలములో తెలుపబడును. శ్రీ విచారణకర్తలవారి మంజూరుపు తర్వాత లోబడి దేవస్థానం ఆఫీసు దివాన్ పేషాదార్లు వారివల్ల యాలము జరుపబడును.

తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవస్థానముల విచారణ కర్తలవారికిను, తిరుపతి ప్రయాగదాసుజీ వారు. విచారణకర్తలవారు.

అంధులగు దృష్టికొనగుట

మామూల్యగారిచిత్సలు

మామూల్యగారు తమ చికిత్సా విధానమును, ఉపదేశమును గూర్చి యిటుల చెప్పిరి:—

నేను స్వీయోపదేశసిద్ధాంతముచే జేయు చికిత్సలయందు ప్రకృత్యతి మైనట్టిగాని ఆగమ్యమైనట్టిగాని విషయ మేమియును లేదు. అది సాధారణ మగు ప్రకృతివిధానమే. స్వీయోపదేశమునకును కైస్త్రవశాత్తమునకును భేదమేమిని మీరగుగ వచ్చును. రెంటికిని మూలములే మొక్కటియే. కైస్త్రవశాత్తము మతివిశ్వాసముతో ప్రారంభ మగును. స్వీయోపదేశము, కారీరక నైతికములముల ననసరించుటతో ప్రారంభమగును. స్వీయోపదేశమునకును ప్రార్థనకును భేదము లేదు. స్వీయోపదేశము ఒక కథనయిన ప్రార్థనయే.

ప్రతివ్యాధికిని రెండు లక్షణములు గలవు. ఈ గంఠని న్యుద్రణ్ణియోవ్యాధిలో బాగాగ కనుగొంటిని. ఒకటి కారీరక లక్షణము మరొకటి నైతిక లక్షణము లేక భావ లక్షణము. భావ లక్షణము చాల ముఖ్యమైనది. అది కారీరక లక్షణమును నూరుకట్లు పాడుచేయును వ్యాధిసమయమున తెలివితేటందుటను త్వరగా తీసికేయవచ్చును. అందువలన గుడ్డివారు చూడగలరు. చెవిటివారు వినిగలరు. వాటికూలరంగుగలారు దృఢకాయులు గావచ్చును. వీని జట్టి చూడ కారీరక లక్షణము చాల స్వల్పమని తెలియగలరు.

ఇందుకు తార్కాణము: నేను గతవారము అంధత్వమును కుదిర్చితిని. 2వ యెండ పిల్ల కి సంవత్సరముల వయస్సు నుండియు ఒకకన్ను గుడ్డి నున్నది. వాదదత్తు రాగా వెంటనే దృష్టి ఒక కథముగ వచ్చెను. అట్టియొక్క ఆ వాదమునందే మియును తిప్పుతేదు.

ఇరుగదిగంఠములనుండియు మనస్సులో తనకన్ను గుడ్డిగా నున్నదని నమ్ముటచే ఆ కన్నులో కనుపులను చూడలేక పోయెను. ఆమె కి వ యేట క్రిందపడెను. కుడికంటికి దెబ్బతగులగా కట్టుకట్టి. గ్రుడ్డుకు నిజముగా దెబ్బ తగిలెను. అయితే అది వెంటనే మానిపోయెను. కాని కన్ను కనుబడుట లేదని మనస్సులో నుకొను అలవాటుమాత్ర ముండెను.

మనస్సు ప్రకృతికన్న జలమైనది. వైదేశికారీరక సంబంధము కన్న మనస్సు యొక్క శుభశయము. అందుచేతనే ఆ పిల్ల 20 సంవత్సరములు గుడ్డిగ నుండెను. నేను స్వీయోపదేశమును జేసి ఆ మూఢనమ్మకమును తొలగించితిని. ఆ పిల్ల వెంటనే చూడగలెను. ప్రజలు మనోరంగముచే దేహమును పాడుచేసికొనెదరు. కావున వారు తమమంచికై మనస్సును సువశాగి మనోనవలయును. అదియే స్వీయోపదేశముయొక్క అర్థవంతము. (మాంచె ప్రభు గార్జునుడు వారప్రకరనంబడి).

అద్భుతమైన లాంతరు.

ఎల్లెక్ట్రిక్ కరెంటు సహాయము లేకయే మూడు వత్సరములవరకు వెలుగు విద్యుద్దీప్త మొకటి కనిపెట్టబడెను న్యూ యార్కునుండి తెలియుచున్నది. (బ్రెబూన్). మార్గ కాంతిని పట్టి సీనాయందు బెట్టుటవలన ఈనూతన అద్భుత లాంతరు గనిపెట్టబడెననియు ఇటాలియను ఇంజనీయరు జి. న్ టామడెల్లి గారు దీనిని గనిపెట్టి రసాయన ప్రకటించబడెను. దీనిని దయారజేయవచ్చును ఈ రహస్యముగా పాడుటకుగాను సాయుధులగు రహస్యపరిధకలు కాపలాయుంచబడిరి. ఈలాంతరు కెట్టి సహాయములేయే తనంతటదయే వెలుగు నని పరిశోధకుడు దెలుపుచున్నాడు. ఈలాంతరు రెప్పుడును 10 డిగ్రీలవేడికి పోవును. మామూలలాంతరు సామాన్యముగా 100 డిగ్రీలుండును. ఈ నూతనలాంతరు ఎంత కాంతియోను ఇచ్చుటకు ఏగ్నాలులు చేయవచ్చును.

ఈ లాంతరు రాబోవు దేనికాలము శాస్త్రమునకు కిద్దరుగును

బా. బాయిలో బి. బి. ఆండ్ సి. జి. రైల్వే లోకోఅండు కారేజి సూపరిం టిండెంటుగాను నిన్ను ఉదయము వలె రైల్వే వర్కు పాత్రలలో నుండగా 10 1/2 గంటలకు ఒకశాంత కైస్త్రవశాత్త తుపాతో కాల్చి చంపబడెను. ఈ కైస్త్రవశాత్తం జైలరైవము. అంతకుముందు రోజు ఆతడు పనిలోనండి సూపరిం టిండెంటుచే తొలగించబడెను. ఆతడు ఆ హత్యతో నరినిని కాలెను. కాల్చిన తక్షణమే ఇతడు లతనిని పట్టుకొని పోలీసులకు ఒప్పజెప్పిరి.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము.

మౌలానా హజరతు మోహనిగారి కేసు

అహమదాబాదు సెషన్సు కోర్టులో విచారణ

జూరరుల అభిప్రాయముతో జడ్జి ఏకీభవించక పోవుట

మౌలానాగారికి 124 ఏకరండ్లు రెండేండ్లు కఠినశిక్ష వేయుట

121 క్రింద నేరమునుగూర్చి బొంబాయి హైకోర్టుకు పంపుట

మౌలానాగారి పూర్తి స్టేటుమెంటు

మౌలానా హజరతు మోహనిగారి కేసు

తీర్పు

4-వ తేదీని అహమదాబాదు సెషన్సు జడ్జి డాక్టరు డిసోజాగారు మౌలానా హజరతు మోహనిగారి కేసులో తీర్పు చెప్పెను. న్యాయాధిపతి జూరరులతో నేకీభవించలేదు. 124 ఏకరండ్ల మూడు పువన్యాసములకును చెరి రెండేండ్లు కఠిన శిక్ష వేసెనుగాని మూడు శిక్షలను ఏకకాలము నందే అనుభవించవలె ననుటచే మొత్తము మౌలానాగారి రనుభవించ వలసినది రెండేండ్లు మాత్రమే గాని ఆరేండ్లుకాదు. 121 ఏకరండ్ల గూడ మౌలానాగారు దోషియనియే న్యాయాధిపతి అభిప్రాయ పడెనుగాని తాను స్వతంత్రించి శిక్షించక బొంబాయి హైకోర్టువారు వారి యిష్టానుసారము చేయదగు నని హైకోర్టుకు వ్రాసెను.

మౌలానాగారి స్టేటుమెంటు

దయాసుమద్రుడును దీనరక్షకుడు నగు సర్వేశ్వరుని నా మస్కణముతో నేను నా అభిప్రాయములను తెలుప వారం భించెదను.

భావపరివర్తనము

ఈ కేసులో ఏమియును జోక్యము కలిగించుకొనకుండుటకు స్టేటుమెంటు నిర్వహించుటకు గూడ నేను మొదట సంకల్పించితిని. నేనట్లు మానము వహించిన రాజకీయములను గూర్చిన నా అభిప్రాయములను దేశీయుల న్యథా భావించు ప్రమాదము తలపెట్టవచ్చునని నామిత్రులు కొందరు నాకు తెలుపుటచే నేనీ నివేదికమును గుడు నిశ్చయించితిని.

రెండు నేరములు

నాపై రెండు నేరము లుగోపించబడెను. ఒకటి ప్రభుత్వముతో యుద్ధమునకు సంబంధించినది. రెండవది హిందూదేశ ప్రభుత్వముపై వ్రాయబడిన అసరాగరాహిత్యమును, ద్వేషమును, అసంతృప్తి కలిగించుట. మొదటి నేరము. 121 శ్లోకము క్రిందకును రెండవది 124 ఏకరండ్లకును పన్నును.

న్యాయశాస్త్రపరిచయము లేకుండుట

నాకు బ్రిటిషు న్యాయశాస్త్రముతో పరిచయము లేదు. ఆ శాస్త్రముపై అపారము లగుభావ్యముల విషయ మనతే తెలియదు. ఆభావ్యములు చదువుటకలన విషయము మరింతగిహ నమే యగునుగాని సులభగిహవ్యము గాదు.

కారాగృహమున గ్రంథపఠనము

నేను సబర్జైలరులలో నున్నపుడు నాకు నిర్బంధము వల్ల కలిగిన తీరుబడి అరకాళమున నేను 121, 124 ఏ శ్లోకము ప్రకారము చదివితిని. నేను రాజకీయములనుగూర్చి చేసిన చర్చల కానిబంధనలను వర్తింపజేసి చూచితిని. కాని ఆ నిబంధనలలో నొక్క పదమైన నాచర్యలకు వర్తింపదు.

121 వ శ్లోకము వర్తింపదు

“రాజాపట్ల యుద్ధము ప్రకటించునట్టి, ప్రకటించుటకు ప్రయత్నించునట్టి, ప్రకటించువారికి తోడ్పడునట్టివారికి ఉరి శిక్ష లేక యావజ్జీవదీపాంతరవాసశిక్ష వేయవలెను వారి అస్తి నంతయు ప్రభుత్వమువారు వశపరచుకొనవలెను” అని 121 శ్లోకమునందు వివరింపబడెను. ఇందులకు దృష్టాంతములు.

“(1) రాజు నెదిరించినవారితో రాముడు చేయు అపుడు రాముడు దోషి (2) సింహాళమున కొందరు రాజువార తనము నెదిరింపగ హిందూదేశమునుండి వారికి సహాయము గా రాముడు సేవలను పంపెను. అపుడు రాముడు విరోధులకు సహాయము చేసినవాడగును దోషియగును” అని వివరింపబడెను. కాన సరిగా యుద్ధము ప్రారంభమైన నేగాని యీ నేరము జరిగినట్లు నిర్ధారణచేయ వీలులేదు. యుద్ధమున ప్రకటించినవారికి ఆయుధములతో మందుగుండుతో పంపిన నేగాని వారికి సహాయము చేసెనను నేరమునుగూడ మోప వీలులేదు.

కేవలప్రసంగము నేరము కాదు

ఈ నేరమునకు శిక్షయావజ్జీవదీపాంతర కఠిన దాస్యమును యావదీప్రాంతమహారాజులను యుండుటచే కేవలము ప్రసంగించినంతమాత్రమున యీ నేరము చేసిన డైరం వీలులేదు. అట్టివాగ్ధాన్యము చేయుటయింతటిజ్ఞులటజ్ఞులుకాదు. “ఒక పని చేయునట్లు వేరొకని ప్రోత్సాహపరిచిన వాడు సహాయకుడగుట యను నేరము చేసినవాడగును” అని 107 వ శ్లోకములో నున్నది. దీని ఆధారముమీదనే క్రిందికోర్టు మేజిస్ట్రేటు 121 వ శ్లోకముతోని ప్రధానభాగములను వదలి సహాయము చేసినను నేరమును మాత్రమే నాపై నాగోపించెను. యుద్ధము ప్రకటించితి ననిలేక తప్పియత్తు మొనరించితినిని అతడాగోపించలేదు. ప్రసంగము చేసితిని గాన సహాయము చేసితిని అతడు నిర్ణయించెను.

అది 121 క్రింద సహాయము కాదు

యుద్ధముచేయునది ప్రోత్సాహపరిచితిని నాపై నాగోపించిన నేరము రుజువైననుగూడ 121 క్రింద నేను నేరముచేసితి నని నిర్ధారణ చేయ వీలులేదు. సహాయమును గూర్చిన 5 వ ప్రకరణ మంతయును 121 ఏ, 124 ఏ, 225 ఏ, 225 బి, 294 ఏ, 304 శ్లోకములకే అన్వయించు నని స్పష్టముగా తెలుపబడెను. సహాయమున ప్రోత్సాహము గూడ చేయ నట్టి ప్రకరణమున నిర్వచించబడినదని స్పష్టముగచూస్తుంది. అది 121 కి వర్తిం చదు. కేవలము మాటలాడినంతమాత్రమునకే ఉరిశిక్షయో యావజ్జీవదీపాంతరవాసశిక్షయో వేయవలె ననిచో హిందూదేశ మున జీవితమే దుర్భరమగునుగాన యిది 121 కి వర్తింపదనుట సహేతుకముగూడ నైయున్నది.

దౌర్జన్యముగూడదను నమృతము

నేను మోసములగు మహాభ కధ్యక్షుల వహించి యెరుగిన యావన్యాసమున యుద్ధ ప్రోత్సాహము లేక పోవుటయేగాక దౌర్జన్య ప్రోత్సాహ మైన ను లేదు. నేను దేశీయము మానస భానియములను పూర్తిగా అనుసరించు సభ్యుడనై ప్రస్తుతపరిస్థితులలో దౌర్జన్యము జూతుగా కూడదని గట్టిగా నమ్మువాడ నైయుండ యింకొకలాగున నాయుభన్యాస మెట్లుండును? అహమదాబాదులో జరిగిన దేశీయ మహాభవభయము నేనుపపాపించిన స్వాతంత్ర్యవ్యతిరేకము నందలి కడపటిభాగమున స్వాతంత్ర్యసంపాదనమునకు “సముచితకాంతియులేసాధనముల” నవలంబించ వలసినదే యున్నది. గాంధీ మహాత్ముని రాజకీయాభిప్రాయములను నా అభిప్రాయములకును లవమాత్రమైన భేదములేదు.

అధ్యక్షుకోపన్యాసము

“ప్రముఖులారా! ఒక ప్రభుత్వమును తొలగించి మరియొక ప్రభుత్వము నేర్పరచుటకు రెండేసాధనము లున్నవి. ఒకటి ఖడ్గ ప్రయోగమునప్రభుత్వమునుతొలగించుట. ప్రపంచమునందన్ని దేశములవారూను నేటిపరకును యీపద్ధతినే అవలంబించిరి. రెండవ పద్ధతి ప్రస్తుతమున్న ప్రభుత్వముతో గల సంబంధమును పూర్తి

గా వదలుకొని జానిత్రుతిగా శత్రుతరములగు నేర్పాటులతో నేరొకప్రభుత్వము నేర్పరచి దాని నిర్మూలనచేసి క్రమముగ ప్రాతఃప్రభుత్వము సంఠరింపజేసి ఆస్థానము నాక్రమించుట. మిత్రులారా! యీ సంగల్ప మిదేవత వనిన మనము వెంటనే ప్రత్యేకముగ స్థిరపాఠలపైని మన న్యాయస్థానములను, పాత కాలము, కళాకాలము, చిత్రకళలను, పరిశ్రమలను, సేవను, పోలీసుదళమును, జాతీయప్రభుత్వసంఘమును (జాన్ మింటు) ఏర్పరచవలెను” అని ముస్లిములగు సభాధ్యక్షుకోపన్యాసమున సంపూర్ణస్వరాజ్య సంపాదనమునుగూర్చి నేడు స్పష్టముగా నుడి విదిని.

ప్రతిపక్షానుగుణ్య దౌర్జన్యరాహిత్యము

నేను పశుబలప్రయోగమును పూర్తి గా నిరసించితి ననియు స్వాతంత్ర్యసంపాదనమునకు కాంతిసాధనములనే యుపయోగింపవలెనని బోధించితినియు యానిదర్శనవాక్యము వలన స్పష్టము కావలదు. దానిని అసహాయోద్యమమనిననునచే, ప్రతి ప్రతిష్టాపనా స్థాపనమనిననునచే, ప్రతిప్రభుత్వస్థాపన మని ననునచే, అన్నిటికిని ఒకటే అర్థము. స్వరాజ్యసంపాదన సాధనములను గూర్చినంతమాత్రము గాంధీమహాత్మునకును నాకును అభిప్రాయభేద మేమియును లేదు. సముచిత కాంతియు లే సాధనములవలననే స్వరాజ్యమును బడయవలెనని మేమిరువురమును గూడ కోరితిమి. ఈవాంఛితము శిరవేరుటకు దౌర్జన్యసాధనమును మేమిరువురము నవలంబింతుమను మందెకా మంతమాత్రము నుండ పనిలేదు. నేనింతవరకు గాంధీమహాత్మునికి సహకారిగా నుంటిని. ఇక ముందుగూడ నట్లేయుందును. మేమిట్లు దౌర్జన్యనిరసనభావముతో పనిచేసిననుగూడ వీరతనమువారు క్రొవ్వమునెలూని బాధించుచున్ననుగూడ మేము కాంతిని నెమ్మదిని నిలుపుటకే ప్రయత్నించుముగాని ప్రభుత్వమువారి క్రొవ్వవిధానము తీవ్రతమ మై దుర్భరమైపోయినచో మాత్రము మేమవలంబించవలసిన సాధనమును గూర్చి గాంధీమహాత్ముని అభిప్రాయముతో నే నేకీభవింపజాలను. నేనే గాదు మానవ స్వభావానుభవముగల వారెవరునుగూడ మహాత్ముని అభిప్రాయముతో నేకీభవింపజాలరు. అట్టి పరిస్థితులు కలిగినపుడు మేమవలంబించు దౌర్జన్యరాహిత్యము ప్రతిపక్షానుగుణ్యదౌర్జన్య రాహిత్యమే అగును.

నైనిక శాసనము ప్రకటించునెడల

మానవస్వభావానుగుణ్యముగ నాకుగల యావన్యాసమును బట్టి ముస్లిములగు మహాభవ నేనట్లు నుడివితిని. “కొద్దికాలముమాత్రమే కారాగృహవాసశిక్ష సంభవింపవలసి యున్నచో ప్రజలు లేమకు కలగు కష్టములన్నిటిని సంతోషముతో భరించుటకు సంసిద్ధులుగా నున్నారగాని ప్రభుత్వమువారు నైనిక శాసనమును ప్రకటించునెడల దౌర్జన్యనిరసిత అసహాయోద్యమము కేవలము నిరుపయోగమును అసమగ్రము నగును. ముఖ్యముగా మహాత్ముడియులలో అనవసరముగ తమజీవితమును గోల్పోవుట కంకరించువారొక్కరైన నుండరు. సాధారణముగ ఏమానవుడైన ఫిరంగి ఎరుట నిలవలసినచిన్నపుడు వానికి రెండే భావములు కలుగును. ఒకటి పారిపో ప్రాణములను కాపాడుకొనుట. రెండుశత్రువులపై బడి వానిని పరిమార్చుట. మూడవది సంతోషపూర్వకముగ ప్రాణములనర్పించి అదియేనిజమగువిజయమునలెలంచుట. అట్టివారు గాంధీమహాత్ముని వంటివారెవరో యొకరిద్దరుండురేమో గాని హెచ్చుచుంది యుండరు. నైనిక శాసనమును ప్రయోగించినచో ప్రజలు కొండ యుద్ధమును చేయుదు రినియే నానమ్మకము. అనగా ఖులాసు లో చెప్పబడినట్లు “వారి నీకెచ్చట కనబడినవచ్చునే చంపుము” అనునదియే ప్రజలసాధన మగు నని నానమ్మకము” అని నేను నుడివితిని. ఈప్రసంగమే అత్యంతదౌర్జన్యకర మనియును యుద్ధప్రోత్సాహకతుల్య మనియు యువోన్మేషం తలంచియుండురు. దీనియం జేభాగము దౌర్జన్యమునకును రక్తస్రావమునకును ప్రోత్సాహకమౌలేలు పవలెనని అట్టి సంకయము గల నామిత్రులను నే నడుగురున్నాను. ముఖ్యముగా నైనిక శాసనము ప్రకటించబడినచో నట్లు జరుగవచ్చునని నేనుపలికితిని. నైనిక శాసనము ప్రకటించబడుట యెప్పటికూబయో గాని ప్రస్తుతవిషయము కాదు. అట్టి తీవ్రమిప్పటికీ తేర్పడుట నాకు సమ్యక్తము కానేకాదు. గాననే “అట్టి అనిష్టకరములగు పరిస్థితులే ర్పడుట ప్రభుత్వమునకును ప్రజలకునుగూడ చాల హానికరముఅని నేనుభయులను హెచ్చరించుచున్నాను” అని అత్యవశ్యమును నేను ప్రారంభించితిని. తరువాతివాక్యమున ముస్లిములగు మహాభవస్వభుత్వ దీనినిర్ధారణ చేయవలెనని నేను నుడివితిని. “అసహాయోద్యమమును తమ సంవిధానముగా మహాత్ముడియు లవలంబించదగునా? లేక దౌర్జన్యము, దౌర్జన్యరాహిత్యము అనునియమముల నే సహాయోద్యమము నుండి

తొలగింపవలెనా? అనువిషయముల
చూచుకొనియున్నాము. అందును
మహాభారతాదిగ్రంథములును, అసహాయాద్యములు
కాంతియునుగా నుండుట చూడవలెను. దొరికినవి
వారు అందఱములను సంకల్పము చేయుట తో నిష్పత్తికొందు
సంతకాలము మాత్రము అసహాయాద్యములు కాంతియునుగా
నుండవచ్చును గాని వారు ఉరికిరికి ముఖ్యముగా ప్రయోగ
మును ప్రారంభించునెడల మాత్రము కాంతి నిలువకుండు కష్టము
అని నేను నడిచితిని.

యధ్యప్రాతానా మేమియును లేదు

యధ్యమునకు ప్రాతానామెనుగుటకే నేనాయుప
న్యాసము నిచ్చినచో యది యుక్తమో అది యుక్తమో అలో
చించి నిర్ధారణచేయుదని సభవారిని నే నేల కోరి యుండును?
అసహాయాద్యమున దౌర్జన్య మెన్నటికిని కూడదని మహా
భారతమునాదము. అసహాయాద్యమున దౌర్జన్య మెన్నటికినీ క
లుగక మానదుగాన అసహాయాద్యమును వదిలివేయుటయే
వంచితరీతిలందువారినిగూడ తీవ్రముగా అసహాయాద్య
మును వదిలునట్లు నేను బోధించుటగూడ నాప్రయోగములన
లభించవచ్చును. అట్టిచో నే నట్లు చెప్పియుండును? అదిగాక
భారతీయవాచాత్మ్యములన అదివలె కాంగ్రెసువారు నిర్ణయిం
చిన విధానమునంతలు ఒక్కసారిగా చదువుచు బాధ్యులొ
లిక్కానములుచేయుటకుచే చాలకుండి అసహాయాద్యమునట్లు
విముఖులకలిగినది. వారికాయుధ్యయమునట్లు నిరాశపడకలిగినది.

స్వేచ్ఛను నిర్ణయముగను అభిప్రాయముల

తెలుపుట

నేను ముస్లిము లింక సభలో నిచ్చిన యధ్యన్యాసము
నందు స్వేచ్ఛను నిర్ణయముగా ను నా అభిప్రాయములను
తెలుపుటకంటె అధికమేమియును లేదు. కొన్నిచోట్ల నేను
పదపద్యములను నుపయోగించినమాట నిజమేగాని ఆ సందర్భ
ములలో నేను నిష్కాంతముగా భారతమున నే ముట్టడి
తిని. కావుననే నా యుపన్యాసమునకును నిమ్మని అసోసి
యేటును (వెను విలేజు) నన్ను అడిగినపుడు నేను భారత
ముగ మూలములకారము దాని నతనికిచ్చితిని. అతడన్ని
ప్రతిభలను ప్రశ్నలను పంపెను. దానిని పత్రికలన్నియు ప్రక
టించును. నాయుపన్యాసము యధ్యప్రాతానామమని అసోసి
యేటును (వెనువారు తెలిచినచో) వారు పత్రికలకు పంపియే
యవచ్చును. పంపినను పత్రికలవారు ప్రకటించుచుండునది.
నిష్కాంతముగా మని వారు తెలుపుటచేతనే నిష్కాంతముగా
ప్రకటింపిరి. ప్రజలు నిర్ణయముగా ప్రసంగింప వలెకొండ
కేయమున్నదని సామాన్య కాసనసభలో నొక
సభ్యుడు ముందుగా "మా జరతు మోహనిగా రిచ్చిన
తీవ్రము మగు నుపన్యాసముకే మేము సహించియుండ మీరు
మూల నిట్టింద నెట్లు మోపగలరని" నడిచియుం విన్నెంటు
గాన ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. విన్నెంటుగాను ప్రభుత్వము ఖమున
ప్రముఖుడగు నొకసభ్యుడు. అటులే మరియొకసభ్యులను వా
క్కుల సప్రాకారుగూడ తెలిపిన నేను గలచెదను.

మావలాల సంఘమరణము

మావలాలసంఘ మరణము గూర్చి నేను నాయుప
న్యాసమున సందర్భముసారముగ నుడిచితిని. మూడవపక్షము
వారొక రుండుటలన హిందువులను చూచుకొనియుండుటకు
ఎట్లు విరోధము కలుగ వలెకావలెను కలదో అవిరోధములన
కట్టి ప్రజలగు మని కలుగ నవకావలెను కలదో విడిచివేటుకే
నేను మావలాలగూర్చి నుడిచితిని. ఆ వాక్యములు
మహాభారతవక్తరములు అది యుద్ధప్రకటనమే
అగునని విపరీతార్థకల్పము చేయుట సామర్థ్యము దొరికెను
వారికి మాత్రమే గలదు. నావిశ్రులలో కొందరు హిందువులు
గూడ నిట్లే అన్యధాభావించి నేను హిందూమతావ్యవస్థను మై
త్రికి ప్రతిపాదించి భావించిగాని గాంధీమహాత్ముడు సహజ
సామర్థ్యముతో వారింకయును పూర్తిగా తొలగి చెప్పి. అన్ని
ప్రతికలును నాయుపన్యాసమును విశ్రుమించు వ్యాసముల
ప్రభులను గాని నేను దానిలన యధ్యప్రాతానామమును కలి
గించితిని దొరికెను వారికి దప్ప మరెవరికిని లోకలేదు. ఎట్లు
వారును నేను నిర్ణయముగా దానికము లేకుండ నా అభిప్రాయములను
తెలిపితినిగదా? శ్రవించిరి. అదియే సరియగు సభి
ప్రాము.

దొరికినవివారమునాదిమోహరమున మూర్ఖు

దొరికినవివారములను నాయుపన్యాసమునకు
విపరీతార్థకల్పనము చేసి నేను దౌర్జన్యమునకు

ప్రాతానామము కలిగించినవివరములను చూచుచున్నాము. నీని
బట్టి నావిశ్రులు దురభిప్రాయపడగూడదు. మొదట దొరికిన
మువారి కిట్టి విపరీతాభిప్రాయములేదని 50 విన్నెంటు
గాని వాక్యములవలననే విడిచివేటుచున్నదిగాని మొదట నొక
రీతిగా పలుకుటయు తరువాత నేదో యధ్యేముతో నందుల
కు కేవలము విపరీతముగా మెలగుటయు బ్రతిభురానికట్లు
కీకాలమున నావారమైపోయినది. లాకుడుబాద్లి గారు మొదట
వినియుం విన్నెంటుగాని వరకును వారు చెప్పినమాటలను చేసిన
కార్యములను మీరు బాగుగా గమనింపును. ఏది ఎట్లున్నను
నా అభిప్రాయములను గూర్చి ఎవ్వరును సంతోషము పొందెను.
వెనుకటివలెనే యిప్పుడుగూడ నేను కాంగ్రెసుసంఘమునసభ్యు
డనీ. నాకు సంవిధానమున నన్యము కలదు. సమచితకాంతి
సాధనములవలన స్వకాజ్యమును బడయవలెననియే నేను నమ్ము
చున్నాను. అన్యాయముగ కార్యమును ప్రవాపియను ప్రా
గంభీరమునకే ప్రభుత్వము మాత్రమే ప్రతిపక్షముగా న్య దౌర్జన్యరా
హిత్యము నులంఘించు దని నని నా అభిప్రాయము. అప్పుడే నా
ఆలోచనలకు జాగ్రత్త మే అది యంతయును
జరుపవలెనని. ఎ. వసుదేవుడు స్వరాజ్యసంపాదనముకరకు
దౌర్జన్యము నకలంఘించగూడదు. అసహాయము క్రిందికొట్టు
మేకస్త్రీలుపద్ధతి నలంఘించినచో నేను నైతికము. నైతిక సా
మప్రాతానామము లగు నేములను చేయుదని అతడు నిశ్చయిం
చునని నాకుగట్టిపర్యము కలదు. వ్యాసుకాస్తానసారము
ఈకేసు 121 వ పేజీనుకొంద కెన్నడునురాదు. గాని నాఅభి
ప్రాయములను స్పష్టములు యుక్తమని నేను తెలుచుచున్నాను.
యధ్యప్రాతానామ మొనరించినను నేరమునకు నాకు ఉరికి
యో యాదర్శవిద్యపాఠికవాసమో చేయవలెను. రాజ్యదోహ
మొనరించినను నేరము రుజువైనచో సంపూర్ణ స్వరాజ్యమును
కోరుటయే హిందూదేశమున నేరమగును.

14 వ క్రింద కేసు

నేను మూడుపన్యాసములలోన స్వాతంత్ర్యమునుగూర్చి
పలికిన వాక్యములవలననే యీ సే మాకోపింపబడిన.

స్వాతంత్ర్యమును కోరుట నేరమా?

స్వాతంత్ర్యమును కోరుట నేరమా? ప్రతి మానవులకును సహజము.
మానవుల కది ఎట్లు సహజమో జాతికిగూడ నట్లే సహజము.
స్వాతంత్ర్యమును కోర వలె నాగరకప్రపంచమున నెవ్వరు
గూడ చెప్పకు. స్వాతంత్ర్యమును పరమాధికార నేర్పుచుట
కెవ్వరు నభ్యంతము కలిగించు. అట్టిచో స్వాతంత్ర్యమును పర
మాధికార నేర్పుచుట నేరమని ఇండియా దొరికినవివరమువారు
నిర్ణయించుట కేవలము లాభాదులతో తెలియదు. వారట్లు
నిర్ణయించవలెనచో నింతకాల మేల యుపేక్షింపవలెను?

నాగపూరులో జరిగిన దేశీయ మహాసభలో అధి
నివేశనములస్వపరిపాలన మునుకు బదులు స్వరాజ్య మని వాడ
వలెనని నిర్ణయించబడి నప్పటినుండియు గూడ కాంగ్రెసువారి
అభిప్రాయముతో సంపూర్ణ స్వరాజ్యమును సమచితమే
ఈవిషయమును గాంధీమహాత్ము డనేసారులు స్పష్టముగా
తెలిపెను. అనాచారవాదులలో జరిగిన దేశీయమహాసభలో
దాని నామోది చుచు వెళ్ళుచుండి వోట్లు నిచ్చుటయేగాక ఉప
న్యాసములగూడ నచ్చిరి. ఇతరులలో గూడ వ్రాసిరి. సంపూర్ణ
స్వరాజ్యమును కోరువారుగూడ కాంగ్రెసు సంవిధానము నంగీ
కరింపవచ్చు నని యిటీవల కలకత్తాలో వ. జే. పటేలుగారు
గూడ నుడిచిరి. సామాన్యవిషయములే రాజ్యదోహముగ భావించ
బడుచుండ సంపూర్ణ స్వపరిపాలన ము
రాజ్యదోహముగ భావించకుండు పట్లని కొంద రుండువచ్చును.
అయే అందులవిశేషము. సామాన్యవిషయములకు దొరికినవి
వారట్టి విపరీతార్థములను కల్పించ నవకావలెకలదు గాని స్వా
తంత్ర్యమును కోరుటనే తప్ప మరెవరికిని లోకలేదు. ఎట్లు
దానియందు ద్వేషము, విరోధము, అసహాయాద్యములు
న్నగువికలవి వారు రుజువుచేయవలెను. గాన నది 124 వ
క్రిందకు రాదు. ఈ మామూలుత్వముతో అసెస్సును కొధారము. అప
తెన్ను రాజ్యదోహము కలుగదు.

స్వాతంత్ర్యము జన్మమాకు

నాకు రాజకీయము గను లోకము లెల్లటగారి అభి
ప్రాయమునామ స్వాతంత్ర్యము మనకు జన్మమాకు. మనము
దానిని బడయవలెను. గాన నట్టి అభ్యయము కలవా డితరులనట్లు
ద్వేష నిరసన విరోధభావములను గలిగియుండ నవసరము
లేదు. స్వాతంత్ర్యము దేశభక్తి మున్నగు సహారభావముల
వలననే స్వాతంత్ర్య వాంఛ కలుగుట సహజము. మాజుతు
మోహని అంగీకారముల ద్వేషించును ప్రభుత్వమువారివై అను

రాగరాహిత్యమును కలిగింపవలెననిగాననే అతడు సంపూర్ణ
స్వపరిపాలనమును కోరుచున్నాడని విశ్వాసమును యంగీకరిం
చును కలవారెవరైన తెలుపగలరా అని నేనడుగుచున్నాను.
తెలుపవలెను. అట్టి అభిప్రాయములను కలిగియుండుట అసం
భవము, అనివేకము.

మానవులకును జాతులకును స్వాతంత్ర్య
వాంఛ అత్యుదారము. నమూనాము నగు
యముగాన నట్టి అభ్యయము కలుగుటకు నీచభావము
లేవియు నుండి నవసరములేదు.

ఇట్లుండ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాంఛను నేరముగా
చేయుట కెవరైన నద్భుతత్రయము మొనరించినను 124 వ
క్రిందకు మాత్రము వెళ్లాలను.

క్రాంతచట్టముల సలహా

గాన నత్యుదారమగు స్వాతంత్ర్యమును నేరముగా
మాన్యుడని నేను ప్రభుత్వమునకు నూచించెదను. వారు నా
నూచనను వెడలజేసిరిగదా? 124 వ కేసునవలె 24 లి కేసును.
నగూడ భావనసభవారిచే నామోహింపజేయుదని నూచించెద
ను. అట్లు చేసినగాని స్వాతంత్ర్యవాంఛలవై నేరాహాపణము
లు చేయ వలెనని. ప్రస్తుతమున్న న్యాయకాన్త్రమునట్టి
124 వ నిబంధన వట్టివారి కంతమాత్రమును వర్తింపదు. సం
పూర్ణ స్వాతంత్ర్య వాంఛకు సంబంధించినతనకు నామాడు.
ఉపన్యాసములలో నొకటియును 124 వ క్రిందకు రాదు
ముస్లిములగు సభలో నాయుపన్యాసము వ్యాసుకాస్తానసా
రముగూడ 121 క్రిందకు రాదు.

ఉపమానము

కలకత్తా వక్త్రములలో బాబూ ఆరవింద భోషా
వదలివట్టి కేసులో నన్ను (మాజుతు మోహని) గూడ వదలు
టయే సముచితము.

అక్రమచర్య

నేను కాంగ్రెసులో నిచ్చిన రెండు ఉపన్యాసములు
వేరు. ముస్లిము లింక సభాభ్యుత్థాపన్యాసము వేరు గాన 124
వక్రింద మొదటిరెండిటిని గూర్చియు 124 వ 121 కేసుల
క్రింద కడటివానిని గూర్చియు కేసుచేయుట అక్రమము
అని మా లా నా గారు నుడిచిరి. అంత
ట వ్యాసుధికారి ప్రభుత్వ వ్యాసువాదితో నీ అక్షేపణను
గూర్చి ముచ్చటించెను గాని అక్షేపణను స్థిరపరచలేదు. లోక
మాన్యో కేసును ప్రభుత్వ వ్యాసువాది ప్రమాణముగా చూ
పెను.

జూరరులకు కేంపుగారి విజ్ఞప్తి

విమ్మట కేంపుగారు ముఖ్యభాగములను జూరరులకు
చదివి విడిచిరి. ముద్దాము 121 వ, 121 కేసుల క్రింద నేర
ము చేసెని కేంపుగారు తెలిపిరి కేవల ప్రుపన్యాసమే యధ్య
ప్రాతానామ నగునని అతడు నుడిచెను. కేసుజూరరులకు
బాగుగా నభ్యధుగునట్లు వ్యాసుధికారి గూడ చాల ప్రశ్న
లను వేసెను.

జూరరులకు మూలానాగారి విజ్ఞప్తి

అక్రమచర్యగూర్చి నేను ప్రస్తావించుట వ్యాసు
కాన్త్రవిషయమగు నాక్షేపణచేయుటకు గాదు ప్రభుత్వము
వారి చిత్రచర్యను స్పష్టపరచుటకే. ఈరీతిగా గొప్ప గొప్ప
నేరములను ఎల్లవి యొకనివై నాకోపించినచో అని ధ్రువ
పడకపోయినను అంతటి గొప్ప నేరము లాకోపించుటకుచే
జూరరులు పొరబడి వారు కఠినకక్షి చేయునట్లు
వ్యాసుధికారికి నూచింపవలెగునని వారిట్టి
చమత్కారములను చేయుచుండురు. ఏదో పని
జరిగినగాని 121 కేసునుక్రిందకు రావలెదు. కేవలము
వన్యసింపుట నేరముకాదు "కాంతియుతములు సమచితములు"
ననుటవలన దౌర్జన్యరాహిత్యము స్పష్టమగును. ఇది ఖురాను
నియమములకు విరుద్ధముగాన చూచుకొనియుండుట కంగీకరింప
జాలరుగాన "వలయిన కిగి" అని మార్గరతెనని. నేనునూచించి
తిని. అట్లులనినను గూడ అసహాయాద్యములను నాక్షే
పణ కలుదు. దీనివలన ఆ సహాయాద్యములను స
విశ్వాసములేనివారు కాంగ్రెసు సభ్యులగునందఱ కింకలుగదు.
అసహాయాద్యమును నిష్కృష్టపరిపాలన చాలచుంట్లు ముస్లిములగు
లోనున్నాను. అట్టివారు గూడ కాంగ్రెసులో చేర వలెగు
నట్లు నేనీమాటను నూచించితిని. దౌర్జన్యరాహిత్యమును నిర్ధా
రణగా చూచుకొనియుండు గీ క కంప జాలరు. గాన నీ
పదములను మా గురొరితిని అట్లు మార్పుట
దౌర్జన్యపరమోధము కావాలను. కాబట్టి లేకుండనే ప్రాప్తిని

విశేష వార్తలు

జెనోవా సమావేశము.

రవ్వను మెమోరాండము

మే 31:— గతదినము రాత్రి మిత్రమండలివారు తమవ రతులను దెలుపుచు నొక మెమోరాండమును రవ్వనుప్రతినిధుల కంపిరి. ప్రత్యేకకృత్తుల ఆస్తులనుగురించినపరతుపై పరాసుక్రతి నిధులు తమప్రభుత్వమునండి యనుమతి నందువరకు సంతకము పెట్టబాలమని తెలిపిరి.

బెల్జియనుల అసమ్మతి

బెల్జియనులు మిత్రమండలి కత్తువరతులపై సంతక మొన ర్ప నిరాకరించుటయే గాక ఉపోద్ఘాతమునందు తాము రవ్వ నుల కొనర్చిన పనిన సమపాములనుగూడ నుపసహరించు కొనిరి.

మరతులు.

జెనోవా, మే 31:— చాలకాలమునుండి నిరీక్షింపబడు చున్న మిత్రమండలివారు రవ్వనులకు పంపిన మెమోరాండ మీది నము యుదయమున రవ్వనుప్రతినిధుల కందజేయబడెను. ఈ మె మోరాండమునందు 18 విభాగములుగలవు. రవ్వనులకు పునర్నిర్మాణమునకు వివిధ ప్రభుత్వములుగూడ పనిజేయుదురనియుపోధాత మునగలదు. రవ్వను ప్రభుత్వమువారి దినరకు గల జాతీయములు ములబాధ్యత నంగీకరింపవలె ననియు ఋణదాతలగు ప్రభుత్వ ములవారు తమదాతలను వెంటనే దెచ్చుని యడుగమనియు ప్రధానమంతులందు గలదు. రవ్వనులు మిత్రమండలివారిని నష్ట పరిహారముల నడుగరా దనియు, మిత్రమండలి ప్రతినిధులు స్వాములుమొత్తములను తగ్గింపవలెనని తమతమ పార్లమెంటు వారలను గోరెదననియు నామెమోరాండమునందు గలదు. యుద్ధకాలమున రోమేనియను ముస్కోయంతు నిలువజేసిన మొత్తములను రవ్వనుప్రభుత్వమువారు తిరిగి ఇచ్చిజేయవలెను

బోల్షివిజ్ఞప్రచారము

ఇతర రాష్ట్రములందు ప్రభుత్వవ్యతిరేకోద్ధ్యమములకు సోవియట్టులు ప్రోత్సాహముగాని సహాయముగాని ప్రచార ముగా నుండు రాదనియు ఆసియామైనను నందు కాంతిని నెల కొల్పుటకు బోల్షివిక్కులు తమ పలుకుబడి నుపయోగింపవలె ననియు అచ్చట యుద్ధము తాననకత్తులతో నెట్టిజోక్యమును పుచ్చుకొనక తాటస్థముగ నుండవలె ననియు మెమోరాండము యొక్క ప్రథమవిభాగమున గలదు.

రవ్వనులు చాలదినములకును దీనికి ప్రత్యుత్తి మిత్తురని దోచుటలేదు. ఆర్థిక సంఘముయొక్క కార్యకర్తలపంపుము నందు రవ్వనులకు సభ్యత్వ మియ్యందులకు తమ వంగీకారమును దెలిపిరి.

మరానుప్రతినిధుల భయము

జెనోవా, మే 31:— గతదినము సాయంత్రము రవ్వను మెమోరాండము తయారు చేయబడెను. చిట్కలకాటి గట్టెక్కి తమ నిదలచుచుండగా పరానుప్రతినిధి యగు బారీగారు మెమోరాండముపై సంతక మొనర్చుటకు నిరాకరించి దానిపై సంతక మొనర్చుకమున్ను బా ర్లోగారు తనకు దెలుపలేదనినకువుటకు ప్రారంభించెను. లాయ దుజార్జిగారితో ప్రసంగించుచు బార్లోగారివిషయమై యే మియుదెలు పకుండగనే పారిసునకు జనుటచే నిందువలన చాల నాశ్చర్యముగలిగెను. తరువాత పరానుప్రతినిధులు చిత్తుమెమో రాండమునందు 7 వనిధాగమునకు సమాఖ్యనుపహించిరి. ఈసవరణ వలన మెమోరాండముయొక్కయుద్దేశముతేతారుమారగుననియు విన్నవ పరానువారు మెమోరాండముపై సంతకము లొనర్చిన యెడల సవరణనంగీకరించుననియు లాయదు జార్జిగారు తెలిపిరి. పారిసునుండి ఉత్తరవులు తేనిది తాను సంతక మొనర్చు బాలమని పరానుప్రతినిధి తెలిపెను. లాయదుజార్జిగారు సవరణ నంగీకరించిరి. దానికి పరానువారింకను అంగీకారముదెలుపలేదు.

ఆర్థిక సంఘ సలహాలు

చిచిరనుగారి అభ్యంతరములు
జెనోవా, మే 31:— జెనోవా సమావేశ ప్రధాన సమా వేశ వివాదమున తిరిగి జరిగెను. పీఠులవెంటడి పాయుధు లగు వైనికులు కాపలాయుంజిరి. ప్రతినిధులను జూచుటకుగాను ప్రజ లు పీఠులందు మూగిరి. ఆర్థిక సంఘము వారి నిశ్చయము నంగీకరింపలేదని సర్ ఎల్. క్లింగుటకు ఈవెన్నుగారు నివేది

కమును ప్రవేశపెట్టిరి. ఆసందర్భమున వారిట్లుపడివిరి. ఆర్థిక సంఘ మువారి కన్ని విషయము లందును సమాధానము కుదిరెను. వీరు నిర్ణయించి నియమము లి:మిద వివిధరాష్ట్రముల వారి కిని మార్గదర్శములు కాగలవు. కాశితపు నాదెముల చలానుజిని తగ్గించుట, బంగారు నాదెముల యొక్క పరస్పర విలువలను నిర్ణయించుట, బంగారు ను వెచ్చించుటయందు పోతువు, పరస్పరము ద్రవ్యసహాయ ము (ముణము) గావించుకొనుట మొదలగునవి ఈ సంఘునివే దికయందలి ప్రధానాంశములు. ఈ చివరనిషయము వలన అంత జాతీయవాదీభ్య, పరిశ్రామికముల యాటంకము లభ్యస్యములు గావచ్చును.

చిచిరనుగారు కొన్ని నిబంధనములకు అభ్యంతరములను దెలిపిరి. సాధ్యమైనంతవరకు సమావేశమువారి నివేదిక నంగీకరింప వలెనని తమ ప్రభుత్వము వారికి సలహా నిశ్చయించి చిచిరనుగారు వాదన మొనర్చిరి. ఆర్థిక సంఘము వారు నానారాష్ట్ర సమితివారికి పరిష్కారముకొరకు పంపిన విషయములకు అభ్యంతరములను దెలుపుచు నానారాష్ట్ర సమితివారిని రవ్వను లంగీకరింపలేదనియు నందుచే వారికిరాష్ట్ర నముల నంగీకరింప వీలులేదనియు చిచిరనుగారు తెలిపిరి.

యుద్ధపరిహారములపైగూడ వడ్డీనిచ్చుటకు గాను ప్రస్తుతవాణిజ్యము రెండింటిని గావలెననియు, ఒకరి కుత్తుల నుత్తరించుట కింకొకరు ప్రయత్నించుచుండగా నిది సాధ్యము గాదనియు దాక్తురు రవ్వనోగారు నడివిరి. ఆర్థిక సంఘమువారి నివేదికను గీకరింపబడెను.

ట్రాన్సుపోర్టు

సర్ ఫిలిప్పలాయుడు గ్రీసుగారు ట్రాన్సుపోర్టు సంఘ మువారి నివేదికమును ప్రవేశపెట్టుచు గట్టు తెలిపిరి. ఈ సంఘ నివేదికయందు, భూజలమార్గములపై స్వేచ్ఛారహదారిని, అంత రాత్రియై రైల్వేల నిర్మాణము మొదలగు విషయములను గురించి తెలుపబడిన సలహా లను అమలులోపెట్టిన యెడల ఆర్థికకృత్తుల గొప్పము త్వ లోనే సుసాధ్యము కాగలదు ట్రాన్సుపోర్టు, రైల్వేప్రతిని ధులుత్వలో నేసారిసునందుసమావేశమగుదురు. వారివిషయముల చర్చించి కార్యాచరణయందుబెట్టి నెట్టియురు. ఈసమావేశ మునందు రైల్వేమానేజర్లందరు లిసి ఒకవైదొందు కిమిటి నెత్తుకొదనెను. వారు ఇందులకు చాలదొడ్డుగలరు:ఈతిర్మా నముల నమలులో పెట్టుటకు నానారాష్ట్ర సమితివారు సహాయ మొనర్చవలెను.

తరువాత నీ నివేదికమునూడ నంగీకరింపబడును. సమావేశము చాలవరకు జయప్రదముగ జరిగెననియు నిక మీదగుండ జయప్రదముగాగదనియు ఫాక్టా అభ్యుత్తుడు నుడిచెను.

నష్టపరిహారములు

బెల్జియనుల కడలకొ నంగీకరించుట
లండను మే 31:—నష్ట పరిహారములనుగురించు అంత జాతీయ సూచ, ఋణములను గురించు లాయదు జార్జిగారు దెలిపిన మరతులను పాయింకేరు, మిల్లిరాండు గార్లకు దెలుపు టకు గాను గతదినము బార్లోగారు పోనునకు జనిరి. జర్మనీవా రియవలసిన నష్టహరణము, విదేశములందు ఋణము తేసి తీర్చి వేయుటకు సాధ్యమగునటులు, తగ్గించుటకు పరానువారింగీకరించిన యెడల పరానువారి కొరకు శిశిపావారు తమ వంతు నష్ట పరిహారములను నడలకొనెదనని దెలియు చున్నది.

సుప్రీముకౌన్సిలుసమావేశము

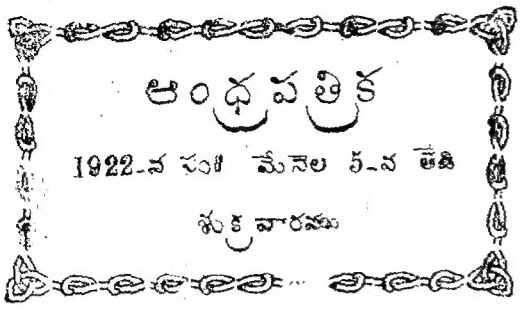
లండను మే 31:—బార్లోగారు సుప్రీము కౌన్సిలు సమా వేశమునకు అంగీకరింపలేదని పాయింకేరుగారిసెంత గోరి నను పాయింకేరుగారు చెప్పిని బెట్టుట లేదు. ప్రస్తుత మీ సమావేశము జరుప సభ్యులములేదనియు మే 31 వ తేదీకి జగ్గనులు భనము నీయకపోయిన యెడల నష్టదు సమావేశ పరపరచ్చాననియు పాయింకేరుగారు దెలుపుచుండిరి.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము

పరీక్షా ఫలితములు
కె. యె. డిగ్రీపరీక్ష.
గ్రూపు (3), వ్యామర్శ పైకృ
ii క్లాసు. 221, 225, 227, 230, 232.
iii క్లాసు. 213, 214, 217, 218 220, 222, 225, 228, 229, 231, 233, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245.
కె. యె. (ఆనన్య) డిగ్రీ
రాంచి (3) వ్యామర్శ పైకృ
రెండవ క్లాసు. 41, 42, 47, 48, 127,
మూడవ క్లాసు. 43, 44, 45, 125, 126.
నెం 46 నెం 49 వారలకు కె. యె. డిగ్రీ యియ్యబడినది

నోటీసు

దేవు వ్యాయామపు పోటీలలో పాల్గొన దలచినవారు ఈనెల 5-5-22 తేదీనుండి 13-5-22 తేదీవరకు లోటవల్లూరునందు వైశాఖమాసములో జరుగుచున్న శ్రీవేణుగోపాలస్వామివారి ఉత్సవ సందర్భమునందు వారి స్వంత గుట్టుముతో సహారా గోరెదము. జయమొంది నవారికి బహుమానము లివ్వబడును. 78
ఆర్. బి. ఎస్. వి. రావు,
జమీందారుగారు దక్షిణగల్లూరు ఎస్టేటు.

కద్దరు సమస్య: ప్రభులచంద్రుని హెచ్చరిక

రాజపుత్రులందఱు మొకవంక మారుమోగుచుండ, వేరొకవంక రాజము నిరుపయోగమని దెలిపెడివారు లేకపోలేదు. ఇట్టి సమయమునందు కద్దరు ప్రభులచంద్రుల రేగారు, సాదరదేశీయులకు కార్యోత్సాహమును పురికొల్పుట, శుభప్రదము. పాశ్చాత్య శాస్త్రమునం దాఱి తేరి, లోకప్రసిద్ధి గడించి, అధునిక పారిశ్రామిక పద్ధతులందు విశేషానుభవము గల ప్రభులచంద్రుని హెచ్చరికను, చురుకైన జేయుటకు ప్రతికూలపక్షమువారి కయినను ఓలు లేదు. కద్దరు వస్త్రమును పుష్కలముగ తయారుజేసి, జీదేశవస్త్ర బహిష్కారమును పూర్తి జేయుట ముఖ్యవశ్యకమని, కాంగ్రెసుసంఘము ఆదేశించి యుండెను. దానినెంతతర్కలో నెఱవేర్చిన స్వరాజ్య సిద్ధి కంతలాభకరమనుట నిర్వివాదాంశము. కద్దరు మీదనే దేశము తనదృష్టి నిపుడు కేంద్రీకరించి, మహాత్ముని యుపదేశములను నెఱవేర్చవలసి యున్నది. కద్దరుసమస్యను ప్రభులచంద్రుడు నాలుగు భాగములుగ విభజించెను. ప్రత్తిని పెంచుట, రాజముతో నూలు వడుకుట, చేతిమగ్గుపునేత, కద్దరు వస్త్రములను ధరించుట, యను నాలుగు విషయముల గూర్చి భారతీయులు శ్రద్ధ వహింపవలయునట్లు ప్రత్తి విత్తులను నాటుట క సమయము అనుకూలమనియు, దీనిని వృధగ బోసియగూడ దనియు, ప్రభులచంద్రుడు హెచ్చరించుచున్నాడు. భూమియన్నంత వరకు ప్రత్తినిత్తులను నాటుట ధర్మము. వైశాఖ మాసమునందు సత్రములను చలివేంద్రలను బెట్టి దాహశాంతిని ఉపశమింపజేయుట కెటుల ప్రయత్నింతురో, అటులనే ప్రత్తినిత్తులను నాటుట మత ధర్మముగ హిందువులను మహమ్మదీయులను ఎంచవలయు ననియు, ప్రతిగృహస్థుడును కొంతవరకయినను ఈ పనిలో నిమగ్నుడగువలయు ననియు, ప్రభులచంద్రుడు గఱపెడి హితము దివ్యమయినది. ప్రత్తిపంట, దేశమునం దింకను విశేషాభివృద్ధి గాంచవలయును. ప్రతిభాగమునందును ప్రత్తిపంటుకు ఏర్పాటుల జేయవలయును. దొడ్లలో ప్రత్తి చెట్లను పెంచెడి ఆచారము, ఇప్పటికిని గలదు. దీని నుండి వచ్చెడి ప్రత్తినే వత్తులను తయారుజేయుటకును, బండ్లములను తయారుజేయుటకును, ఉపయోగించుచున్నారు. ఇట్టి యభ్యాసము రాను రాను దొలగిపోవుచున్నను, ఈ ప్రత్తిని చాలపవిత్రమని ఇంకను ననుచున్నారు.

ప్రస్తుతతరుణమునందు, ప్రత్తిమొడల మరల నట్టి పవిత్రభావ ముద్భవించవలెను. కద్దరు వస్త్రమును పూర్తి జేయుటకు, ప్రత్తి ప్రతిభాగమునందును దొరకుటకు ఏర్పాడవలయును. ప్రత్తిపంట మీదనే కద్దరు నిర్మాణ మాధారపడియున్నది. పోలము లందు మాత్రమే గాక, ప్రతివారును దొడ్లలో ప్రత్తి చెట్లను పెంచి ప్రత్తి నుపయోగింపవచ్చును. ఇందుకొరకు ఎల్లరును శ్రద్ధవహించుకొలదిని, ఇబ్బందులు తొలగిపోవును. నూలువడుకుటయు, నేత

నేయుటయు, విశేషవ్యాప్తియున్న పలుతావులందు, ప్రత్తి సులభముగ లభింపకున్నది. ఎక్కడనుండియో విశేషపు ఖరీదుకు తప్పింపవలసియున్నది. అట్టి యిబ్బంది తొలగిపోవుటకు, ప్రత్తిని పండించుట మత విధిగ భావింపవలయునని, ప్రభులచంద్రుడు భారతీయులను కోరుచున్నాడు. ఈ విషయమును గూర్చి ప్రజలలో ప్రచారము గావించవలయును. ఉపన్యాసములలో సంతగ నిమిత్తములేదు. ఉపన్యాసములు నిషేధింపబడెడి ఈ సమయమునందు, ఆందుకంతగ ప్రయత్నింపవలసికరలేదు. యువకులు ప్రత్తి గింజలను దొరకినంతవరకు దీసికొని, గ్రామము లందు పంచిపెట్టి, గ్రామ జనులు వానిని నాటు నటుల జేయవలయును. ప్రత్తిచెట్లు ఏ నేలయందయినను సులభముగ మొలచును. ప్రత్తి యింటి యందును, చోటున్నంతవరకు ప్రత్తిచెట్లను మొలిపింపవచ్చును. రాజముతో నూలు వడుకుట రెండవ పని. రాజమును ఏదియో నొకజాతివారు గాని తరగతివారుగాని మాత్రమే యుపయోగింపవలెనని మాత్రము భావింపజనదు. అటుల భావించుట నష్టదాయకము. అన్ని జాతులవారును, అన్ని తరగతులవారును రాజము నుపయోగించిన కొలదియు నూలు విశేషముగ తయారగును. ఇది ఎల్లవను జేయదగినపనిగాని వేరుగాదు. స్త్రీలు, పురుషులను వివక్షత లేక, ఎల్లరును యిక్కార్యమును నిర్వహింపవచ్చును. బ్రాహ్మణేతరులు, బ్రాహ్మణులు, నిమ్న జాతు లనుభేదము లేక, రాజము నెల్లరును వాడవచ్చును. హిందువులని మహమ్మదీయులని, క్రైస్తవులని వివక్షత లేక, అన్ని మతములవారును యిందులకు బానవచ్చును. బీదల కిందువలన శవ నోపాధి కలుగును. తొమ్మనివారణమున కిది అత్యంతోపయోగకాతి. తీరిక గలవారి కిది, చేతినిండ పని నిచ్చును. ధనవంతులకు, దేశ సేవజేయుటకు అనుకూలాపకాత మొనగును.

“రాజమువంటి దింకొకటిలే”దను ప్రభులచంద్రుని వాక్యము భావగర్భితమయినది. రాజము పని జేయుచున్న యిక్కొలదికాలములో జరిగిన పని మొదట ఆసాధ్యమని తలంపబడెను. రాజములను బీదలందరికీచ్చుటచే, ధనికులు తమ ధర్మమును నెఱవేర్చగలరని, ప్రభులచంద్రుని యుద్దేశము. తాటపు మధురధ్వని వ్యాపించినకొలదియు, స్వరాబ్యులక్ష్మీ సమీపించుచుండును. మూడవ విషయమునేత. నేతపనివాండ్ర కిప్పుడు చేతనిండ పనిదొరకుచున్నది. పడికిన నూలును నేతగాండ్రకిచ్చి, వస్త్రములను నేయించుటకు, బానుకొనవలయును. ఇందుకు కాంగ్రెసు సంఘము లెంతయేని సహాయ మొనర్చగలవు. బొంబాయిలో జరిగెడి వర్క్మింగు కమిటీసభయందు, ఫలప్రదమగు కద్దరు విధానము ఏర్పాటుగననియు, దానికనుగుణ్యముగ కాంగ్రెసు సంఘము లన్నిప్రదేశములందును కద్దరు వ్యాపకమునకు చురుకుగ బనిచేయుననియు భావించెదము. మోసపు కద్దరు కలియకుండ, చేతి నూలుతో తయారుజేసిన వస్త్రమునే మార్కెట్టునందు అమ్ముడుబోవునటుల జూడవలయును. ఈవిషయమునందు, కాంగ్రెసు సంఘములు తగు ఏర్పాటుల గావించి ప్రజలను రక్షింపగలవు. దీనియవసరమును ఆంధ్ర రాష్ట్రము సంఘము గుర్తించినటుల, నిన్నటిదినము ప్రచురింపబడిన టంగుటూరు ప్రకాశము పంతులు గారి లేఖబట్టి గ్రహింపవచ్చును. మోసపుకద్దరు వ్యాపించకుండ కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఏర్పాటులు జేసెదరని, ప్రకాశము పంతులుగారు తెలి

పిరి. ఇట్టి సందిగ్ధసమయమున విదేశవస్త్రకులు స్వలాభముకొరకు మోసముజేయుట సహజమయినను, దానిని మనవస్త్రకులు కొనసాగించుట కన్న దేశద్రోహము వేరొండులేదు. దేశభక్తులు పలువురు దేశమాత పాదపద్మముల సన్నిధిని సర్వస్వము నర్పించుచుండ, వ్యాపారులు, కొందరు లాంకుపైరు జపాను వస్త్రములను కద్దరు వస్త్రములని బొంకుటయు, విదేశపు నూలును దేశీయపు నూలును కలిపి వస్త్రముల దయారుజేసి అవి కద్దరు వస్త్రములని వ్యవహరించుటయు, దేశభక్తుల నవమానపరచినటులగును. వారిత్యాగమును నిరర్థకముగావించినటుల దోచును. ఇట్టిద్రోహమును పడి గట్టుకొనక, వ్యాపారులు మహాత్ముని యుపదేశములను నిష్కర్షగ నిర్వహింప గోరెదము.

నాల్గవ విషయము, కద్దరుబట్టలను ధరించుట. ఇది మతవిధిగ దేశీయులు భావించిన గాని, కద్దరు వస్త్రములను విరివిగ తయారుజేసి లాభముండదు. కద్దరుబట్టలను ధరించుటకు ఉత్సాహము ప్రబలుకొలదియు, కద్దరుబట్టలను విశేషముగ తయారుజేయుటకును ప్రోత్సాహము గలుగును. ప్రభులచంద్రుడు తెలిపినటుల, సహకారవాది యయినను నిరాకరణవాది యయినను, వాని రాజకీయాభిప్రాయము తేవి యయినను, భారతీయు డయిన మాత్రమున తనదేశపు వస్త్రమును ధరించుట విధ్యుక్తధర్మము. ఇందును గూర్చి మినహాయింపు లేదు. ఇతరుల కెంత వికారముగ గనుపించినను, ఎవరి శరీరమును వా రెటుల విశేషముగ ప్రేమింతురో, ఎవరి దేశమును వా రెటుల ప్రేమించుట సహజము. అటులనే తనదేశమునందు తయారగు వస్త్రమును వా రెటులనే ప్రేమించుట, మానవుని సహజ లక్షణము. రాజకీయాభిప్రాయభేదములు గాని, మతభేదములు గాని, ఇందుల కడ్డుపడగూడదు. కద్దరువ్యాపకమువలన, ప్రతివారికిని వస్త్రమును, భోజనమును లభించును. కద్దరు మోలనియు, బరువనియు, బలికెడివారి వాదమును ప్రభులచంద్రుడు నిరాకరించుచున్నాడు. కద్దరుఅసౌఖ్యము గలిగించుననుట, విరుద్ధము. చెప్పలు బరువయినను తొడుగుకొనుచునే యున్నారు. కోట్లను, వెయిట్లు కోట్లను, ఓవరు కోట్లను, లాగులను, కాలర్లను మేజోళ్లను, బూటులను, ధరించి తిరుగుట కలవాటు పడిన వారు, కద్దరు చొక్కాను బరువని యనుట విపరీతముగ నుండును. విల్లువస్త్రములకన్న కద్దరు కొంచెము బరువగుచో, అంతకన్నను ఎక్కుడుకాలము వాడుకొనవచ్చును. ప్రభులచంద్రుడు తెలిపినటుల, తాము పడికిన నూలుతో నేసెడి బట్టలనే ధరించుట వ్యక్తికిని జాతికిని ప్రభావ ధర్మము. ఆ ధర్మమును గుర్తించినపుడే, జాతికి మోక్షము గలుగును. ఎరువుసాములను ధరించుట ఎంత వ్యర్థపుపనియో, స్వదేశవస్త్రములను నిరాకరించి విదేశపువస్త్రముల ధరించి పటాటోపము జూపుటయు అంత వ్యర్థపు పనియే. “నాది” యను వస్తువుపై జాతికి ప్రేమ యుదయించినపుడు, జాతి తనను దా గుర్తెఱుంగును. స్వయంప్రబోధము గలుగును. స్వధర్మానుష్ఠానమునకు బూనిక గలుగును. స్వధర్మానుష్ఠానముచే స్వరాజ్యము సిద్ధించు ననుటకు సందియము లేదు. స్వదేశవస్త్రము నాచరించి స్వరాజ్యమును చూరగొనునటుల, భారతీయులను భగవానుడు అనుగ్రహించుగాక!

హజరతు మోహనీగారి కేసు

హజరతు మోహనీగారిపై రెండు విధములగు నేరము లారోపింపబడెను. మొదటిది రాజద్రోహము. రెండవది యుద్ధముచేయుటకు పురికొల్పుట. వీరు ఆహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసునందును మహమ్మదీయ సమావేశమునందును ఒకరినొకరు ఉపన్యాసములు నేరమున కాధారముగ గైకొనబడినవి. కాంగ్రెసు సభల ఉపన్యాసములును చర్చలును, పూర్వము నేరముల క్రింద భావించబడుచుండెడివి గావు. ఆ సీతి ఇప్పుడు మారినది. యాకుబు హుస్సేనుగారిని శిక్షించిన నాటినుండియు, సభాధ్యక్షకోపన్యాసములు సయితంబు దండనార్హములగుచున్నవి. అందుచే ప్రస్తుతపు కేసు ఆశ్చర్యము గలుగజేయదు. ఈ కేసుకు జ్యూరీ ఏర్పాటుచేయబడెను. జ్యూరరులు, ప్రాసిక్యూటరుగ పక్షమువారి సాక్ష్యమును, వారి వాదమును, హజరతుమోహనీగారి ప్లేటుమెంటును వాదమును, న్యాయాధిపతి తెలిపినసంగతులను సావధానముగ వినిరి. తుదకు 124 శెక్ష్నుక్రిందను 121 శెక్ష్నుక్రిందను గూడ హజరతు మోహనీగారు నిర్దోషియని అభిప్రాయ మొసగిరి. మొదటి నేరముక్రింద, జ్యూరరుల అభిప్రాయములకు అసెసరుల యభిప్రాయముల కున్నంత విలువ మాత్రమే గలదు. జడ్జిగారి కిష్టములేనిచో జ్యూరరుల అభిప్రాయములను నిరాకరింపవచ్చును. 121 శెక్ష్నుక్రింద మాత్రము, జ్యూరరుల యభిప్రాయములను న్యాయాధిపతి అనుసరింపవలెను. జడ్జిగారికి జ్యూరరుల యభిప్రాయ మెంతమాత్ర మిష్టములేదు. అందుచే వారు 124 (ఎ) శెక్ష్నుక్రింద, జ్యూరరుల యభిప్రాయమును అంగీకరింపక రెండు సంవత్సరముల కఠిన శిక్షను హజరతుమోహనీగారిపై విధించిరి. 121 శెక్ష్నుక్రింద, యుద్ధము సలుపుటకు పురికొల్పిన నేరము రుజువయ్యెనని జడ్జిగారు నమ్మి జ్యూరరుల యభిప్రాయమును ప్రోత్సవించి, హైకోర్టువారి నిర్ణయమున కీ కేసును పంపిరి. నాగరిక దేశములందు, జ్యూరరుల యభిప్రాయమును, న్యాయాధిపతి నిరాకరింపజూనడు. జ్యూరరులు, ఉపన్యాసముల వైఖరిని న్యాయాధిపతి కన్న నెక్కుడు బాగుగ గ్రహింపగలుగుదురు. ఉపన్యాసములు ప్రజల నెటుల ప్రేరేపించునో ఎక్కుడు విచక్షణతో కనుగొనగలరు. ఇట్టి విషయములలో జ్యూరరుల యభిప్రాయమును న్యాయాధిపతులు ప్రమాణముగ గైకొనుట భావ్యముగనుండును. కాని హిందూదేశమునందు, వ్యవహారము అన్యథా జరుగుచున్నది. తమ యుద్దేశములకు భిన్నముగ నున్నచో, న్యాయాధిపతులు జ్యూరరుల యభిప్రాయమును నిరాకరించుచున్నారు. ఈ కేసులో న్యాయాధిపతి జ్యూరరుల యభిప్రాయమును నిరాకరించెను. ఇది హిందూదేశ పరిస్థితుల కనుగుణముగనున్నది. హజరతుమోహనీగారు తమ యభిప్రాయమును మాత్రమే చెలిపిరిగాని, ప్రభుత్వముపై ద్వేషమును పురికొల్పలేదని, జ్యూరరు లభిప్రాయపడిరి. ఈసందర్భమున క్రొత్త విషయ మొకటి స్ఫురించుచున్నది. ప్రాసిక్యూషను పక్షమున న్యాయవాదియగు కెంపుగారు జ్యూరరులకుపన్యాసించుచు, హజరతు మోహనీగారు పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నాదర్శముగ నుంచిననియు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు లోబడిన స్వరాజ్యమును వాంఛించుట నేరము గాకున్నను, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును వాంఛించుట ఎంత యున్నతాదర్శమయినను ఎంత యుదారాశయమయినను, నేరమగుననియు, అయ్యది ప్రభుత్వముపై

ద్వేషము పురికొల్పుట యగుననియు, ప్రభుత్వమువారు దానిని సహించజాలరనియు, బలికిరి. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాంఛ నేరమని ఇదివరకెవరును తెలిపియుండలేదు. స్వరాజ్యము, నేరముగాదని కలకత్తా హైకోర్టు నిర్ణయించియుండెను. ఈజుట్టులోను, ఫిలిప్పైను దీపులలోను సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును గోరుట, నేరమని ఎంచుటలేదు. ఆదర్శ మెంతదూరమయినను బోవచ్చును. సాధనముల విషయమై న్యాయసానములు తప్పుపట్టవచ్చునుగాని కేవలము ఆదర్శముల విషయమై తప్పుపట్టుట విరుద్ధముగనుండును. న్యాయాధిపతి మాత్రము అన్యథా భావించెను. 121 శెక్ష్నుక్రిందకు తమకార్యము రాదనియు, మస్లిములీగు క్రిడును మహమ్మదీయ మతానుసారముగ మార్పుటయే తమ యుద్దేశమనియు, తమకును శాంతిసాధనములే కావలయుననియు, తమకు ఇంగ్లీషువారిపై ద్వేషములేదనియు, హజరతు మోహనీగారు చెలిపిరి. జడ్జిగారి విషయమై తీర్పు నిచ్చుచు, నిందితునివాదము చెల్లదనియు, వారి యుపన్యాసము నంతను ఛికించిన అయ్యది 121-వశెక్ష్నుక్రింద నేరమగుచున్నదనియు, నిరూపించిరి. హజరతు మోహనీగారు తమప్లేటుమెంటులో, యుద్ధసితి వ్యాపించియున్నపుడే, ఈ నేరము జరుగుటకు వీలగుననియు, యుద్ధప్రయత్నముల జేయనిది కేవలము సిద్ధాంతముగ సాధ్యాసాధ్యముల చెలిపెడి ఉపన్యాసము ఇట్టి నేరముక్రిందకు రాదనియు సూచించిరి. ప్రాసిక్యూషన్ పక్షమున, కెంపుగారు ముచ్చటించుచు సలహా సయితము నేరమగునని పలికిరి. జ్యూరరులు నేరము జరుగలేదని అభిప్రాయపడినను, న్యాయాధిపతి ఈ అభిప్రాయము నంగీకరింపక బొంబాయి హైకోర్టున కీ కేసును నిర్ణయించుటకుబంపుటచే, సెలవులయిన పిమ్మట జూను నెలలో బొంబాయి హైకోర్టువారి కేసును విచారించెదరుగాన, అందునుగూర్చి వ్యాఖ్యానమునిపుడు జేయబూనము. రాజద్రోహనేరము గూర్చి జడ్జిగారిచ్చిన తీర్పునందు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాదర్శమునకు సిద్ధాంతమునం దాక్షేపణ యుండదని, యంగీకరించెను. కాని, దాని నవలంబించుట మాత్రము నేరమగుననిరి. జ్యూరరులు ఈ యుపన్యాసములు మనోభావమును మాత్రమే దెలుపుచున్నవనిరి. ఈ కేసును బట్టి ఒక్కసంగతి విదిత మగును. ఒక్క-విషయమునే దేశీయులును, అధికారులును భిన్నద్వైషములతో నెటుల వీక్షించెదరో తెల్లమగుచున్నది.

మొసపాటేమియా, పాలెస్టీనులు
మొసపాటేమియా, పాలెస్టీను, సిరియాదేశములను ఇంగ్లీషువారును ఫ్రెంచివారును వదలివేయవలయునని మహమ్మదీయులు కోరుచున్నారు. ఫిల్లూమార్లు సర్ హెన్రీ విల్సనుగారు డెయిలీ మొయిలు పత్రికాప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు, పాలెస్టీను మొసపాటేమియాపరిస్థితులను తేలపరచిరి. లాయుడు జార్జిగారు రవలంబించిన వద్దతిని వీరు నిరసించిరి. తుర్కీవారితో సఖ్యముబూనిన గాని, ప్రాచ్యఖండమునందు శాంతి నెలకొనదని వీరు బలికిరి. బ్రిటిషువారికగు ఖర్చును వీరు వివరించిరి. పాలెస్టీనులో 3,000,000 సవరనులును, కాకస్తానిస్థానములో అంత మొత్తమును, మొసపాటేమియాలో కోటి సవరనులును, వ్యయమగుచున్నదనియు, 1919-20 సంవత్సరమునందు పర్షియా మొసపాటేమియాలో 36,000,000 సవరనులు ఖర్చుపెట్టబడెననియు, ఇంత శేషినను యనర్థము తెదుర్కొనుచున్నవనియు, పాలెస్టీను

భాగమును వదలిపెట్టుట భావ్యమనియు, పాలెస్టీనును యూధుల భూమిగ గావించు ప్రయత్నము వ్యర్థమనియు, బ్రిటిషువారు వెడలిపోయిన యూధులును వెడలిపోవుదరనియు, వీరు స్పష్టపరచుచున్నారు. ఇప్పటికియినను మహమ్మదీయ రాజ్యములను ఇంగ్లీషువారును, ఫ్రెంచివారును వదలిపెట్టి తురుష్క భాగములను తుర్కీ కిప్పించిన, మహమ్మదీయ సమస్య సులభ పరిష్కారమగును. కాని, ఇందుకు బ్రిటిషుమంత్రు లంగీకరించుటలేదు. ఫలిత మేమగుచున్నది? ఆంగ్లోప్రభుత్వముతో ప్రత్యేకసమాధానమునుకుదుర్చుకొనుటకు ప్రయత్నములు జరిగి, పరిస్థితులు మరింత విషమ మగుచున్నవి.

స్థానికవార్తలు

నిమ్మజాత్యుద్ధరణము:— మద్రాసు హంటుకోడ్లలోని మహాజనసభలో 6 వతేదీ శనివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు నిమ్మజాత్యుద్ధరణోపాయముల నారయటకొకసభ జరుగును.

రాజకీయత్వేదిలు

రాజమండ్రిజయిలునుండి గూడలూరుకు మార్పుట.
ఈరోజు ఉదయము గం 9-30 నిమిషములకు ఇచటకు వచ్చిన వాల్తేరు ప్యాసెంజరులో అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగారు, అద్దేపల్లి గుర్నాప వెంటరూరుశేషయ్యగారు, వేదాంత శంభుకాశ్రిగారు, మానికొండ సత్యనారాయణ కాశ్రిగారు, దశిక నూర్యప్రకాశరావు, కల్లూరి రామారావు, భట్టి వెంకటేశ, కొవ్వలి గోపాలరావు, వల్లూరి నారాయణరావు, మహమ్మద్ గౌను, భాజీఅబ్దుల్ హిమాత్, మహమ్మద్ అబ్దుల్ హుదా గార్లు డిగిరి. వీరు నేడుసాయంత్రము 4 40 నిమిషములబండిలో గూడలూరికి బోయిరి. వీరు చిక్కియున్నను ఉల్లాసముతోనే యున్నారు.

వేలూరునుండి గూడలూరుకు మార్పుట
నెల్లూరు ప్రచారకులు
ఈక్రింది నెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ ప్రచారకులు వేలూరునుండి గూడలూరు చెఱసాలకు ఏప్రిలు 28 వ తేదీనాడు మార్చబడిరి తెలియుచున్నది. (1) వేమూరు లక్ష్మయ్య (2) మహమ్మదు అక్బరు (3) మహమ్మదు ఖాన్ మొగస్తీసు, (4) మిడుతూరు వరదేశ్వరు.

తోకోనూపరింటుండెంటు తుపాకితో కాల్చుట.
బొంబాయి, మేరీ:— బి. సి. ఆండ్ సి.వి. రైల్వేలో కోనూపరింటు యఫ్. జి. పేజిగారి పూర్వము ఇంజన్ డ్రైవరుగానున్న జాన్ వెమాగ్జ్ ఆనునతడు రివాల్యూతో వెనుకవైపునుండి రెండుపర్యాయములు కాల్చెను. ఆదమాము లకిందట ఇతడు పనిలోనుండి తీసివేయబడెను. అప్పటినుండి తిరిగి పనిలో ప్రవేశించుట కితడ నేరమాన్లు నిరర్థకమైన ప్రయత్నములను జేసెను. ఈదినము లోకోనూపరింటుండెంటు పేజిగారు పరేలుస్టేషనులోడిగగానే వెమాగ్జ్ ఆతనిని తనను పనిలో తిరిగిజేర్చుకొనవలసినదని ప్రార్థించుటకు సమాపించెను. పేజిగారు నతనివైపు తలవత్తివండ కనకార్యాయమును వదలుచుండెను. రైలుకమ్ములకద్ద పేజిగార్లు చేయుటకు వలనుపడదని చెప్పిరి. తత్త జమే పేహగను తనరివాల్యూతో రెండుమార్లు కాల్చెను. పేజిగారు దిగ్భ్రమింబడి కిందికి పడబోగా, చుట్టుపట్టణుండేవారు పరుగెత్తికొనివచ్చి ఆతనిని పట్టుకొని రి. పేజిగారిక సశేపు రైలున్నట్లు గ్రహించి, పేజిగను మూడవసారి కాల్చుటకు రివాల్యూరు దియుచుండెను. పేజిగారు రెండు తలె జమే రికోపియను జనరలు ఆనుసక్రికి దీసికొని పోబడిరి. అతడచ్చట నరకాపామావల్లో నున్నాడు. మూడవరైసి దెన్సి మేజిస్ట్రేటు వైద్యకాలకు వెల్లి అతని వామ్మాలమును గైకొనెను. పేజిగను తనను రివాల్యూతో గాల్చినట్లతడు చెప్పెను.

మే 4 :— నేడు అతని స్థితి కొంచెము బాగుగనున్నది. కాని తుపాకి గుండ్లు ఇంక బయటికి ఊడబెడకబడలేదు.

పంజాబు రాష్ట్ర యువహసభ

పండిత సంతానంగా ఆధ్యక్షకోవన్యాసము

పంజాబు రాజకీయ సిద్ధి

బట్టాల పట్టణమున గత 29 వ తేదినాడు జరిగిన పంజాబు రాష్ట్ర యువహసభ కార్యక్రమ వహించిన పండిత సంతానముగారి యువన్యాసము నుండి క్రిందిభాగములు ముద్రితములు.

మహాజనులారా! ఈమహాసభ కార్యక్రమ వహించుచున్నా హృదయించుచుంటున్నాను. నా కృతజ్ఞతాపూర్వకవందనముల నర్పించుచున్నాను. కాని మీరు నాకొసగిన గౌరవ పదవిని తిన్నగ నిర్వహించజాలనని తలంచుచున్నాను. ఈరాష్ట్రములోని గొప్పచారిత్రుల కారాగృహములందున్నాను. బహుశున్న కొలదివందలలో ముఖ్యులైనవారికి యీస్థానము నాక్రమించినవారు. నన్ను నవించుటలో మీరు సమర్థుని కనుగొనలేదని తలంచుచు, సభాంతమువరకు మీరు నాకు తోడ్పడుదురని నమ్ముచున్నాను.

ప్రస్తుత సిద్ధి

దేశీయ సంస్కరణమునకు సమయమున, మనము చూడవలసినదిగాక దేశీయము విషయములను దాల్చి యున్న సమయమున, మనము సమావేశమగు చున్నాము. ఈసమయమున మన మేమి చేయవలెనో నూటికి ఆచనావేయటం దున్నాధ్యము. మన నాయకులు ప్రస్తుత ఆవేముతో నూడిన భాగము నాపి నందున, ముందు జరుగవలసిన కార్యముల నాలొచించుటక కాలము గలిగినది. మనము భయపడితిమని ప్రభుత్వమువారులించి, మునుపటికన్న ను తీవ్రమగు నిర్బంధవిధానమునవలించి యున్నాము ననలేనామహా కృతినేర్చుచున్నాము. మనలో మేధావులు, న్యాయజ్ఞులు, నగునాయకులు తనప్రయత్నములకు ఫలితముగ కారాగృహములందు సంతోషపూర్వకముగ కిక్కి ననభవించుచున్నార. యుద్ధమున సాంగింపవలసిన బాధ్యత మనదే గలదు. మన మాబాధ్యతను క్రికొలది నిర్వహించుట విధానము. కనుక మనకు సహకారముగ నాలొచించుకొని జయమున కీక్రముగ సంపాదించగలమార్గములను చేపట్టుట యుక్తము. మనమందరమును ఏకీభవించి ఒక్క సమాదాయముగ నుండి ప్రయత్నములను సాగించుచుండవలెను. ఇతర రాష్ట్రముల నుండి గొప్ప వారు నాయకులీ మహాసభకు తచ్చి యుండుట శుభసూచకము. తమ తాళిప్రాయములను, సలహాలను కొసగి సాయపడుటకై వారెచ్చటి కేలేంచినందులకు మీయందర కృతజ్ఞుల నేను వారికి వందనముల నర్పించుచున్నాను.

నిర్బంధములు.

దేశములోని, చెలసాలలకు వెల్లుటకు జరిగిన తమ స్వాతంత్ర్యములను కోల్పోవక కష్టముల ననుభవించుచున్న మహానాయకుల సంస్థలందు మన మొదటిది. స్వాతంత్ర్యము నకై మనము చూపుచుండిన త్యాగ మధికముగ నున్నదిని నేనంగీకరించును. కాని నష్టమునకు, త్యాగమునకు, సంస్థలను గాబుండనే ఏదేశము స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించగలదు! మననాయకులు కారాగృహములందున్న సమయమున దుఃఖము కలదిమీని, మన యుద్ధమునుండి విశ్వాసములేనివార మగుదుము. ఎత్తుడైనను, ఒకరికోరికి నెడబాపు గలుగునని, మన దౌర్జన్యరహిత సహాయ నిరాకరణమును ప్రారంభించినపుడే యనుకొంటిమి. ఈరాష్ట్రమును అభివృద్ధికి దెచ్చి రాష్ట్రీయసభల యందు పూజ్యముగ నుండినవారు ఈభయము లేకుండవని తిరిగిలివని తుమింతురుగాక. లాలా బజవీరాయి, ఆచార్యులను, సభ్యులను, ఎన్. భారత్మిం, డాక్టరు కిమలు, డాక్టరు సత్యపాల్, ప్రొఫెసరుగారు, నుండగింగుగారు, సయ్యదుహాబీ, సర్దార్కాదుర్మింగు ఎం. జహంగీర్, బాబాసాహెబ్ ధవాను, లాలా దుర్గినందు, ఎన్. అమర్సిం, గుగర్జియాల నంటి గొప్ప వారు దేశభక్తులు మనలోనివారు. ఈభయము లేకుండుటకు దుఃఖపడిన మనలకు ఆక్షేపములు గలవా? వారిదేహము కృత లేకుండనను వారియన్నమాత్రము మనలో నూడ చుండి యీవిషయమునను మనలకు నెట్లయ్యే గాగ్రమునను నున్నాని విశ్వసించుము. వారు తమ స్వార్థమును సంకోచ పూర్వకముగ నెంచుటకు గోల్పోయి, అందుకే మనము కృషి నెర్పించుము గాంచిన, వారు వలల మనలోనూడ నుండగలరు.

అనియను గాక పవిత్రోద్దేశ్యములతో నెలకొలదిగ నెల్లిన గుమలను గూడ మనము నురువచూడదు. కారాగృహములలో నున్న యీ పూజ్యులయెడ గౌరవము జూప వలెను, మనము పట్టుదలతో పనిచేసి వారి ప్రయత్నములు వృథా కాలేదని తెలుపవలెను.

గాంధీమహాత్ముడు.

మన కార్యక్రమమును గూర్చి యాలొచించుటకై తార్కమ, మరియొకధర్మమును నిర్వహించవలసియున్నది. ఈదౌర్జన్యరహితసహాయనిరాకరణమును ప్రారంభించి గతయునువదిమూసములనుండియు సమర్థత, ప్రైవ్యము, చాకచక్యము, దూరదృష్ట్యులతో నడిపి ప్రపంచదృష్టి నంతయు నాకర్షించిన మనగొప్ప నాయకుడగు గాంధీమహాత్మునికి మన హృదయ పూర్వక మగు భక్తివిశ్వాసములను వెలుపుకొనుట ధర్మము. అతని పనులను ప్రశంసించుటగాని, అతని నుగుణరాశిని సంక్షుతించుటగాని యధిక ప్రసంగముగ నుండును. నే నావయత్నములకే బూనుకొనను. దేశము ఆభోగిని నుండినపుడు దానిని తననెత్తుటకు దృఢ చిత్తుని జూపి మనకు సహాయము చేసినవారికు భగవంతునికి మొక్కులిడవలెను. అతడు రాజకీయరంగమున ప్రవేశించునప్పటికి న్యాయము, స్వాతంత్ర్యము, స్వయంనిర్ణయము, మున్నగునూత్రములు భారతమున కన్వయింప జేయుటకై దేశము నణగదొక్క స్థితిగ నున్నట్లు గన్పించెను. స స్మరణము లపర్యాప్తము లని కనుగొనిన యధిక సంఖ్యకులకేమి జేయుటకును తోచకుండెను.

నిరాకరణ సిద్ధాంతము

ప్రజలకు దిక్కునోకక, మానవ స్వభావమునందే విశ్వాసము చెడియుండిన సమయమున, మహాత్ముడు రంగమున ప్రవేశించి మారనోత్సాహమును జనింపజేసెను. ఎదిరివారి జలమును లక్ష్యపెట్టక, ఆత్మవిశ్వాసము ఆ తార్కమము చేసికొని నడచిన ముక్తిగలుగునని బోధించి మార్గమును జూపెను. మనము సహాయనిరాకరణ కార్యక్రమమును స్పష్టముగ విప్పి జూపెను. ఆక్రమమును, అదృశ్యమును జూటింపక. వానిని నుండి లక్ష్యమును త్రిప్పితమేసి, తాత్కాలికముగ కష్టమును సంభవించినను సత్యమే జయించునని గోకరింపజేసెను. ఇది కేవలము మతసిద్ధాంతము. ఉత్పన్నమైనది. రాజకీయములందు యోగింపబడుట కిదియే మొదటిపర్యాయము. నిరాకరణ సిద్ధాంతము ప్రపంచమునకు క్రొత్తయని నేను చెప్పును. కాని దౌర్జన్యతాహిత్యము జూత్రము క్రొత్తయని చెప్పనవచ్చును. అసత్యమును ఎప్పటికైనను సత్యమొడించు ననువిశ్వాసముందలి ముఖ్యంశము. ఉద్యమమును ప్రారంభించిన మహానాయకు తన యుపతేజములను కార్యములపట్ల ఆచరణకు తెచ్చి స్వయముగ ననుభవించిన, దీనిగూడ అన్నియుద్యమములతోపాటి గలిపియుండెడిదే. విద్యార్థులందులలో ఏకొలది మందినో తప్ప, యాయుద్యమము జనసామాన్యము నంతటిని ఆకర్షించి నత్యెసల వ్యాపించి దృఢముగ నెలగొనినది. ఉద్యమము జయముగాకనో అపజయము గాకనో ఇతరులు వారంతలవారుగ నాలొచించి నిర్ణయించుకొనవచ్చును. కాని ప్రజలయెల్లెనాము, సానుభూతిని, బట్టిజూడ ఇది కేవలము భారతమునకు దగియుండునట్లు విదితమగుచున్నది. ఉద్యమమును ప్రారంభించి నకుంతుండిన గాంధీమహాత్ముని ఆరెట్టుచేసి అతనికి విరామము నొసగిరి. ప్రస్తుత సమయమున మనకాలిని నాయకత్వము లేనందులకు సంతోషింపవలెనా, దుఃఖింపవలెనా? ప్రత్యుత్తర మిచ్చుట కష్టమేకాని నేనుమాత్రము సంతోషించుచుంటిని. ప్రజలాలిని యుపదేశములను, ఉపదేశమునందలి నిజతత్వమును గ్రహించికాలేదాయనుటకు మహాత్ముని నిష్పంధము దైవపరిశోధనగ నున్నది. మనమిది పరిశోధనయందు దోడిపోవకుంటిమే, జయము గలుగుట నిశ్చయము. కొలదిమంది వ్యక్తులవై యాధారపడి యుద్యమము జయము గాంచజాలదు. జయముగాంచినను, అది తాత్కాలికముగ నేయుండును.

ఉద్యమవిజయము

నిరాకరణోద్యమమునకు జయము గలిగినో అపజయము గలిగినో యాలొచించెను. మొదటినుండి చివరవరకు జయమే గలిగెనుటతో సామాన్యముగ భేదాభిప్రాయములుండవని నాకు తోచుచున్నది. మనము పంజాబు కిలాఫతు సమస్యల పరిష్కారమునకును స్వరాజ్యసంపాదనమునకును పోరాడుచుంటిమి. మనకు మూడుకోర్కెలుండెనుగూడ ముఖ్యోద్దేశ్యము స్వరాజ్యసంపాదనము. కనుక మనమార్గమునందు తాస్త్రముగ ఆధ్యంతరము లేదు(లనో) చూడము. మొదటిది మనలో మనకు స్పర్థలందుట, అందులో హింసాత్మకమును మహామృతీయులకును అన్యోభివ్యవస్థము లేకుండుట. రెండవది ప్రస్తుత నిరంకుశ ప్రభుత్వపు ప్రతిష్ఠకు దేశమునందు ఇగ్గిసంపాతాల ప్రతిష్ఠనైన నే నాధారముచేసికొని రాజ్యముచేయుచుండెనుట నిస్సంశయము. అందువలననే మనమింతకాలమును తాళి సహకార మొనగుచుంటిమి. కనుక మనము కలకత్తా కాంగ్రెసులో సహాయ నిరాకరణమునకై యుంచుకొనినది మొదలు ఈయొకవదిమాసములలో నెంతపని చేసితిమో యెంచుకొనియున్నది.

హిందూ-మహమ్మదీయమైత్రి

మన కోర్కె లిందుమించుగ నన్నియు నెఱవేరెనని మనతో నేకీభవించినవారు సయిత మంగీకరింపకతప్పదు. మన లోపమున కంతటికిని ముఖ్యకారణ మగు హిందూ-మహమ్మదీయ కలహము లిప్పుడు లేనేలేదు. మన భేదాభిప్రాయములను మనచి యెందోలయందు విశ్వాసము గలిగి ఒకే పూర్వమునకై ప్రయత్నములు సలుపుచున్నాము. మనము చేయవలెనుకొనిన వన్నియు చేసితిమని వాదించును. కాని మనకు ఆకరుణ, విశ్వాసమునకును అనకాశ మిచ్చునట్టి వాతావరణమును సంపాదించ గలిగితిమి. ఇదే యుత్సాహముతో, ఇదే విశ్వాసముతో ప్రవర్తించితిమేని దిగు లొందుట కష్టకాశముకన్పింపదు పూర్ణప్రయత్నము కావలసియున్నది. వేల్చుబాగుగ నాలుకొని నది. చెట్టునుగూర్చి యింకను కద్దపుచ్చుకొనిన గొప్పపండ్లు పండును అభికారులతో పోడిన కలహములతో ప్రజలందరును, జాతి, సంఘ, విశతీతకే కలసి, నిలుచుకొని పోరాడిరి. ఇట్లు అందరునుకలసి చూపిన త్యాగమునకన్న వికమత్యమును నెంపొందించుసాధనము జేకొకటిలేదు.

ప్రభుత్వప్రతిష్ఠ

ప్రభుత్వప్రతిష్ఠ నేడెంతటిస్థితిలో నున్నదో జూత్రము స్వరాజ్యసందేశము భారతదేశములోని ప్రతిమూలను వ్యాపించినది. ప్రతివారును, మితవాదియైనను, అతివాదియైనను, మనము సమానగౌరవము గలిగి సమానస్వత్వములు గలిగియుండవలెనన్న-స్వపరిపాలన యరసరమని యంగీకరించుచున్నాను. బ్రిటిషుకోర్టులందు, ముఖ్యముగ కాశీకుశేనుల విషయమై విశ్వాసము చెడినది. అతివాదమున నేమో యెరుంగని లీడరు పత్రిక ఎట్లు వ్రాసెనో, చూడుడు: "వెనుకటి కాంగ్రెసు దిశములలో, జనసామాన్యమున కేమి తెలియదనియు, విద్యావంతులు జనసామాన్యమునకు ప్రాతినిధ్యము వహింపనియు, జనసామాన్యము బ్రిటిషు ఉద్యోగస్థులే తమకు విశ్వాసపాత్రులగు నెంచుచుండెననియు చెప్పుబడుచుండెడిది. రంగము మారి నది. జనసామాన్యజీవనమే సంపూర్ణముగ జూరెనది. ఇప్పుడా విశ్వాసమేది? దేశ్యమూసపు టెండలకు మంచు కరగునటుల యిప్పుడా విశ్వాసము నిరాకరణకావలంబకుల స్పృశ్యుల చెదరినది! ప్రస్తుతము జనసామాన్యమునకు ప్రభుత్వము నెడల అపనత్యక్తము పూర్తిగ నాలుకొగినది. ఎవరేమి చెప్పినను ఎంతభూకముగ నున్నను, వారు నమ్ముటకు సంశ్చితులగు నుండురు. ప్రజలెంత పసిబిడ్డవలె నమ్మువారుగ నుండిననుగూడ, ప్రభుత్వకార్యములే యీ యవిశ్వాసమునకు కారణము. వాగ్దానములు కావింపబడి తెల్లంపబడలేదు. ప్రతిజ్ఞలు గైకొనుటయు, వానిని గాలి కెగురవేయుటయు జరిగెను. నిజము చెప్పుటకు మోమోటమి చెందగూడదు." తాతకాలలో నొకసగడి విద్య బాగుగ లేదని యనుచున్నాను. బ్రిటిషువారు దురుదలది అధినివేశరాజ్యస్వపరిపాలన నొసగును రనువిశ్వాస మిప్పుడు లేదు. స్వాతంత్ర్యము పొందకొరెన, మన స్వప్రయత్నలవలననే సాధ్యమగునని ప్రతిష్ఠియు, పురుషునును తలంచుచున్నాము. స్వప్రయత్నము ఆత్మవిశ్వాసము అను గుణపాతము అందర మన స్ఫులకును ఎక్కెను. స్వాభివృద్ధిమునల నేర్చుకొనిన విషయములు వృధాగావు. ఇదంతయు కార్యసాధనము గావాయని నేను ప్రశ్నించుచున్నాను. ఉద్ధమలో సభాంతము గలిచితిమి ఇప్పుడు నిరుత్సాహము చెందుట పనికిమాలినతనముగ నుండును. నిరంకుశాధికారవర్తననుండి యధికారమును లాగుకొనలేదనుట వాస్తవమేగాని అది జరుగక తప్పదు.

ప్రభుత్వవైఖరి

నిరాకారోద్యమము ప్రారంభించినపుడు, అది కట్టి యున్నవనియు, దానినుండి మిలేదనియు, దానిని అదియే చచ్చుననియు ప్రభుత్వమువారు తలచుచుండిరి. ఉద్యమాన లంబకులు దౌర్జన్యము నుపయోగింపకుండుకాలము వారిపై చర్య ప్రయత్నింపట యవసరమని తలచుచుండిరి. అట్లు నుమా లోక సంస్కృతకాలము జరిగెను. కాని నేటినితీ యెట్లుదో చూడుదు. వారసునినట్లుగాక, యుద్ధమును దినదినాభి వృద్ధి గాంచెను. వారు వెటగొంది నిర్బంధచర్యలనుచితముగ నవలంబింపవలసి వచ్చెను. మనము మాత్రము ఆహింసాధము నుండి తప్పి నడువలేదు. ఆహింసను బోధింపగా బోధింపగా నే దు బాగుగ నానుత్రము దేశమునందు నాటుకొనిది. ఈ మా త్ర మేదేశమున ఎప్పుడును ప్రసరి చియుండలేదు. ఎదిరివారు కయ్యమునకై కాలత్రవ్వననుకూడ జనసామాన్యము ఒప్పుతో నిహముతో ఆహింసనన్నియచున్నారు. అల్లరు లుండెను గాని అది యాంశముగ దగిలినది గావు. ఇట్లుండిననుకూడ మొదట తెలిపిన ప్రకారముండగా ప్రభుత్వమువారు రవసర బోధ్యము ప్రయత్నించిరి.

రాజకీయరంగమున ఆహింస యొక నిష్పాదనకని ప్రపంచమునకు స్పష్టముగా చాటితిరి. రాజ్యాధిపతులవలె వెల్లిన నలుగురివలనందీయే యిందుకు తార్కాణము ఫలిత మేమి? పంజాబునందును, ఇతరరాష్ట్రములందును ప్రభుత్వమువారు సం పూర్ణముగ తెలివి కోల్పోయి నిష్కల్మషముగ నిష్పాదవిధా నమును చేపట్టిరి. జెక్షనరులకును ప్రాంతాధిపతులకును సమష్టి కారవల్లంఘమును మనంతుల మనమే యాపితిమి. ప్రభుత్వము వారికి దౌర్జన్యముకట్టియే యాత్యేపణీయముగ దోచియుండె నేని బాధ్యత తీర్చువానంతా మైనను ఈ నిష్పాదవిధానము నాపి యుండవలసిందే. తన నిలువడకు ముఖ్యముగ నపాయము దౌర్జన్యముగాక దౌర్జన్యరాహిత్య మేయని వాడు రానురాను తెలిసినవచ్చుచున్నది. ప్రజలకీకృతమంత్రే యుండియు, చట్టా త్యక్తవృత్తివలన నహింసనే చేపట్టిరి ప్రపంచమునం తేనాతి యు వారి నోడింపజాలదని ముందుగానే ప్రభుత్వమువారు కను గొని యుండవలసివది. అప్పుడు యాంధ్రరంగములను, వాయు విమానములను నేమి యుపయోగించినను, లాభింపదు. ఒక ఆంగ్లేయుడుగూడ నిట్లువ్రాసెను: "ప్రభుత్వమువారు తమకొని టకు సాత్వికనిరోధము మిగుల కష్టతమ మగు పాదనము. ఏలనన, దానిని అణచుటకు ప్రభుత్వమువారి నిష్పాదోపాయ ముల నవలంబించుచో ఎదిరివారికన్న ప్రభుత్వమువారి నింకికు పాలగుదురు."

మన యుద్ధమవిజయమునకు, ప్రభుత్వ నిర్బంధవిధాన విజృంభణముకన్న వేరే తార్కాణ మేమి గావలయును? దీనినిబట్టి చూడ, నిరాకారోద్యమము పంజాబులో నిరుపమాన మగు విజయముగాంచెనని నిష్కర్షగ చేస్తున్నాము. బట్టోలి సమావేశము జరిగినది మొదలు ఈ రాష్ట్రములోని కార్యము సంఘములు నెమ్మదిగ నిర్మాణ కార్యక్రమమును సాగించు టకు బూనుకొనెను. కాని ముఖ్యముగ యవరాజు భారతి దేశమును వదలిడి మొదలు, ప్రభుత్వవైఖరి సంపూర్ణముగ మారెను. పంజాబులో ఆకాలి, కాలగను, కిలాఫతు ఉద్యమ ములను సంపూర్ణముగ నణగగ్రోక్కవలె నని ప్రభుత్వమువారు రాజ్యాపిచిట్లు తెలియచున్నది. ఇంతయేలే తనజిల్లాలోని రాజకీయప్రచారకులనందరను కుభ్రముగ నొక్కసూత ఒక్క రైసు మిగులకుండ తుడిచివేయవలె నని ఒక జిల్లా యధికారి తనకొడి యుద్యోగుల కాజ్ఞాపించెనని విశ్వసీయవారికయ నాకు నెప్పిరి. ఈదురదృష్టవంతి మగు రాష్ట్రమునందు, లా, అర్బుకు, అను పేరుతో నేమి జరిగినదియు, జరుగుచున్నదియు కొంతవరకు తెలివెదను.

రాష్ట్రములోని నిష్పాదములు

అరెస్టుచేయవలె నని స్పష్టముగ తలంపబడుచుండవారి విషయములో గూడ వాంటులు లేకయే సామాన్యముగ నచ్చెను చేయుచున్నాడు. క్రొత్తగా మరయొక మాన్యమవం బింపబడ చున్నది. కట్టి కాగితములపై వాంటు లుంటిను. ఎక యిచ్చము వచ్చినట్లు పోలీసు అధికారులు అప్పటి కప్పుడు శేఖరు వ్రాసి, ఆవారంటులను జూపి యరెస్టుచేయ మొదలిడిరి. కొన్ని సయయములందు పోలీసువారితో గూడ మేడప్రేలు యింతును. కొన్ని వేళల నుండకు. ఇందువలన, పోలీసు వారియంటు లెంతవరకైనను సాగుటకుకాళములు గలవు. తెలి యని వారిని దెదరించి సొమ్ము ప్రయత్నింపట కనకాళములు గలవు. పోలీసువారి పేరులేని వాంటులను దీసికొని గ్రామ ములకు వెళ్లి నిరాకారోద్యమంబులకు నుండని వారిని గూడ దెద

రించుటకు వసతులు గలవు. నిరాకారోద్యమముతో సంబంధ ము లేనివారినిగూడ పోలీసువారు పట్టుకొని, రని పలకూరు వి టిమి. అట్టివారిని పట్టుకొనుట పోలీసువారికి నుకంబుగ నుండును. అందువలన, నిరాకారోద్యమంబులకు భయ మేమాత్ర మును లేక వారంటు వారుగ నెయ్యిచుకొను చున్నాడు. ఒక గ్రామములో నిర్బంధ ముగ్గురిని అరెస్టుచేయవలె నని మాత్ర రువు చేయబడినపుడు, ఆ సేతులను అరెస్టుచేయుట తలపించు చున్నది. ఇట్లు జరుగటవలన, నేరాకారోద్యమయేమియు లేకయే, అనేకులు కొన్ని దినములయినప్పటికి వదలిపెట్టబడుచుదురు. శియల్కూట యందు ఒకమారు నుమారు వంద మందిని పట్టుకొని చెరపెట్టిరి. కొన్ని దినములయిన పిమ్మట అయిదారు గురికి తప్ప మిగిలినవారందరిని వదలివేసిరి. శియల్కూట జిల్లాలో దాస్కామును నొక పట్టణము గలదు. అచ్చట ఆరుగురు లాయరులు గలరు. వారిలో నొకరు గిరిని అరెస్టు చేసిరి ఆనలాయరు సయయమునకు ఊరిగా చేసెనున, అరె స్టుచేయుటకు వీలులేకుండెను. ఈ యిరుగుదలని కారణ మే మియు తెలుపకయే, తమకాణకొందని యాడుగగా, వారు నమా జముగనే కారణము లేమియు తెలుపక, తమకాణ కొర నలసిక యాకళ్యకతి లేదని నిరాకరించిరి. కొన్ని దినము లుంచి యిరువారే వారినివదలిపెట్టిరి. కట్టికొన్ని ప్రజలములలో న్యాయ బద్ధమగు, సంబంధమున ప్రజలు సమావేశమైపును సంఘము పోలీసువారు తటాకుల అచ్చటికి వచ్చి సభలు నక్రమభటలరి చెప్పి ప్రజలను అచ్చటండి వెల్లిపొమ్మని యాడుచుందురు. తెల్లటకు నిరాకరించినందుమీదట పోలీసువారు ఇతర జాన్ను వేసిన లాటి తోను, సన్నీలతోను ప్రజలను కొట్టి పొడిచి వారియిచ్చము వచ్చింపవలెనని అరెస్టుచేయుచుండిరి. నుగ్రామ గ్రామమునందు ప్రజలు కూడి పూనిటిపు నన్ను కల్లింప వలెనా వలదా యని నెమ్మదిగ కాంక్షముగ నానందించుచుం డగా, పోలీసువారు ఒకబలము నుపయోగించి సభను చెదర్చి కొందరును అరెస్టుచేయవలెనని. గ్రామములలో నెక్కెను వట్టి నల్లలలపాక వేసికొనిననే అకలిని తలంపబడవలె మాత్రము ననే అరెస్టుచేయుచుండిరి. కేవలము మతభేదముగూడ నిష్పాదంబున ననియు, సభలు ఒకబలప్రదర్శమువలన చెద ర్చబడెననియు గురుద్వారా ప్రభుత్వ సంఘమువారు ప్రకటించు చున్నారు. కృపాణములను ముడిచి వానిని సంఘంలో నుంచి ఒక ప్రక్కగ నుండుకొనికట్టిన యుద్ధంతే ము లుండగని కొంత కాలముకొండ ప్రకటిం పబడెను. సమాగ్రమునగూడ ప్రభుత్వము వారు నవలంబించిన నిష్పాదములను భరించుకొనవారిని గూడ అరెస్టు చేయుచున్నాడు.

పోలీసు మరంతములు

అరెస్టులు అనవసర కారణమున కావంపబడు చున్నవి. పోలీసువారు మోటుగ ప్రసరి యిచ్చుచున్నవియు, నొప్పవా రైసును స్వల్పమైనను ఆ దరికును సంకెలు చేయుచున్నార నియు, నిష్పాదకులను మఱియొండలో మైళ్ళకొలిది పడిమిం చున్నారనియు, పోలీసు లాకపులలో గుంపులు గుంపులగ ద్రోయు చున్నారనియు, కాలక్యములనుగూడ సరిగా కర చేర్చుకొననీయు యధ్యంతర పెట్టుచున్నారనియు, ఇతలు ఇతలుగా సంకెలు తగిలించి బయట పడిమించుచున్నారనియు అ ను ది న ము మ న ము చి ను మ నే యు న్నా ము. సభలను చెదర్చినపుడు, పోలీసు వార నవసర కారణములు బూచుచున్నారు. సభ నుండి వెళ్లుటకు సంకేహించు వారిని కొట్టి గాయముల చేయుచున్నారు. దీనిం బరు జనరి మానవములలో వలంబియుటకు పెట్టబడిన బాధలు కావంపబడిన హింసలు మనకింను ముఖనకు గాలేదు. తమ దౌర్జన్యమునందు పెద్ద యుద్యోగుల సామూహిక కలదను గన్వ ముతో పోలీసు గవ్ ఇకపెక్కురులు తమ యిచ్చుచున్నాను ప్రరల్లింతుట మనము కన్నులార చూచుచు నే యుండుము. నిరోధ సాధకుల నమానుషముగ కిడించు చున్నారు. చివరకు గతి మార్చిమానునగూడ రాజ్కొందీ పల.టియలు నేమిచేసిన దియు మనకెల్లకును తెలిసియే యున్నది. మొదటివారిని అమి తముగకొట్టి నేలబడద్రోసి భయములు తల నేలవొగ చేసి కాల్గు బట్టి యిచ్చి, మోడుకును నేలకు పడ్డి, యింకను చేప్ప నలవి గాని ధమున హింసపెట్టిరి. ఇవన్నియు, వనల వెనుకటి నైతిక కాననకాలపులాటి విధానము జ్ఞప్తికి దెచ్చెను. అదియును గాక తాము అరెస్టుచేయువారి మతిభవములను అరికట్టుట కొమాన యని పోలీసువారు చెబుచున్నారు. ఒక్కొక్కసారి కొరగానో లేక భంగిద్యయో చెప్పలకు బూతుకు అప్పించుచున్నది. సెక్యుల గడ్డముల జట్టుకొని లాగు గుండురు. ఈ విషయము నీ మధ్యకొర్టులో ఒక యూరో

పీతును ఉద్యోగమును స్వయముగ ఒప్పుకొనెను. ఒక్కొక్క పర్యాయము నిక్కలు కొందరు చేర్చివారి లెలవెండ్రుకలకు ముప్పేనుడుచుండును. ఈ యిచ్చి సందర్శములలోను నిర్బంధి తులు నొక్కొక్కతెను, కారతముగ పోలీసువారితోనుండి, ఢిక్కొంపరి యుండినప్పుడు జరిగినవి జ్ఞాపకముచుకొనుట యావశ్యకము.

ఈవధ్యనే, ఏప్రిలు 18వ తేదినాడు లాహోరు యున కులు కొందరు నుమారు వేయివిశేషపురెడ్డలను తీసికొని నడచు చుండ, పోలీసువారు రాయురకులను చుట్టుకొని వారినిందరను లాటిలతోకొట్టి నెమ్మదిగ తీసికొనిపోవకుండునని గుడ్డలను లాగు కొనిపోయిరి. ఏ చట్టముకొండ యిగుడ్డలను స్వాధీనముచేసికో తెలియబున్నది. కాని ఆగుడ్డల నిష్పాదించకు మరల నీయలేదనుట నిశ్చయము. పోలీసువారు నుగ్రామ గృహములలో జనావాభా గములలోనికి గూడ ప్రవేశించి స్త్రీలను నగలనియమని యడిగి వారు నుగ్రహించి, తాముగ వారిదేముల నంటి తీసికొను చుండికనిసికట్ట సంఘాధ్యక్షుడు స్పష్టముగ ప్రకటించి యున్నాడు. పూనిటిపు పన్ను విధింపబడిన వారి యిడ్డలలోనికి దూర పచ్చిడ్డలి, నగలను, ఒకగులను, మే డప్రేలు, డిప్రేయింబు వారంటులు లేకనే, తీసికొని వెళ్లెనని తెలియుచున్నది. మతకార్యములను గూడ జరుపుకొన నిచ్చు టలేక. అప్పుతోత్సవమును కొందరు అప్పుతనజల్లా యు వొక గ్రా మున జరుపు చుండగా అయ్యధిపాను లగు పోలీ సువారు ప్రవేశించి, అట్టునుండి వెల్లి అకాలీలము గామని చెప్పవరకు, వదలిపెట్టుట లేగని దెవరించి. లాహోరులో హిం దూ మంటియటులు పోలీసు స్టేషను వందు సంధ్యారందన మానరించు చుండగా పోలీసు నూపరెంటెండెంటు అచ్చటికి వచ్చి, పొల్లొను చుండి రని వారిని కిడించెను. ఈ విషయం నై నుధికారిలకు తెలుపగా, నూపరింబెండెంటు మతకార్యమని తెలియలేదను ప్రడ్డి సబబు చెప్పగా, యుద్యోగునికి దేశభావ గూడ తెలియును. దరు యుద్యోగి యిచ్చటికి తమకాణ కొరట గాని, తేతిన గ్రవర్తిన నాత్యేమించుగాని జరుగలేదు. లూథిన్ని స నా రాజుటయందు పోలీసుఉద్యోగియొకడు మాటకే వాచుగాని అరెస్టు చేసినమీదట మార్చిగారికి ప్రమెం పూర్వముగ నలములిడగా ఏనంది తనకు సూడి కలిసిదని కోరెను. వారు నిరాకరింపగా, అతడు రైడ్ల కొని అందరను చెప్పులొకటెను. దెబ్బరి సంవత్సరములు చంద్రస్త్రీయను, అయిదు సంవత్సరముల చిన్నిబాలకు గూడ అతని యాద్రామానుకు గురియైరి. ఇందులకు తమ విచార మును వెలుపుటకై అరెస్టు వార్త వారతాళము నాచరింపగా, నీవమగు నేరమును గాంధీని రుకాణావారులను రి వెబ్బు లను, వారిలో ముఖ్యుని పదిదెబ్బలను కొట్టెను. ఈ కథ యంతయు వార్తాపత్రికలలో ప్రకటింపబడినను, ప్రభుత్వము వారిప్పటికి అందుకై చర్య యేమాత్రమును ప్రయత్నినట్టిరి. వల టి కుటు అ మా ను మ ము గ కొట్టబడుచుండగ చూచి, పశ్చాత్తాపమునంది వారిని సంకీంపజూచిన యొక అ మృత సరత్తస్త్రీ, పోలీసువారియార్తాళములకును గురిచుయియుండట మిగలదను వినియేయుండురు. మరొకవిషయము కూడదు పంజాబులో ననేకజిల్లాలలో సాయకులకు పోలీసు వారు పటాటోపముతో వీధులపెంబడి దిరుగుచుందురు. గ్రామము లలో ప్రజలు కాంగ్రెసు,కిలాఫతు, గురుద్వారా యుద్ధములు లందు పొల్లొనుచుందును నేరముకు హెసి పూనిటిపు పోలీసుల నుంచుచున్నారు. పోలీసువారు కావరని ప్రజలను బాధపెట్టి తమాషా చూచుచుందురు. వ్యగ్రసాయదాకులు కొరలకాలమున నిష్పాదనేకులు రాత్రులందు పొలములకు వెళ్లుట యవసరము. కాని రాత్రి రి గంటలవైన ఎవరైనను పొలములకు వెళ్లదలచిన పోలీసువారు ప్రజల నడ్డగించి నిష్పాదించుచున్నారు.

పంచాయతులు.

ప్రభుత్వమువారు పంచాయతీ కొర్టులపై గూడ పగవీళ్ళు కొని నెంచివారు. వాని నెట్లులైన అణగగ్రోక్కరలెనని వారు నిశ్చయించుకొనినట్లు తోచుచున్నది. కొన్ని ప్రజలములలో పంచాయతీవారుల నందరను అరెస్టుచేసి వానితో సంబంధము గల వారిని హింసించి దెదరించుచున్నారు. సవాదములను తమలో తాము జరిపెకొనించుకొని సంకల్ప ల్లింతుచున్నాడు నేరము తప్ప మరయొక నేరము లేకున్నది. కొందరిని బండిపోటుకెక్కుల క్రింద చాటి చేసి కిడించు చున్నారు. కాని ప్రభుత్వమువారు దిన్ని మాముల పన్నునను పంచాయతుల సంఖ్య తగ్గుటకు మామగ అభివృద్ధి యగుచుండుట కుభదాయకము. అరెస్టుచేయబడినవారికి బదులు క్రొత్తవారు

బయలుదేరి పంచాయతీలను నిర్వహించుచున్నాడు. పంచాయతీలను లోపములు లేని గాని, కొన్ని సమయములందు కాశీ న్యము బూనటలేదని కాని నేను చెప్పను. కాని లోపములు చేయుటకును, ఈవిధముగ నిర్బంధవిధానమును సాగించుటకును పౌరతన్య మెంతయో గలదు.

విచారణలు-శిక్షలు

ప్రభుత్వ విధానమునం దింకొక చోద్యమగు విషయము ను గమనింపవలయున్నది. అరెస్టుచేసిన తరువాత అరెస్టుచేయ బడినవారిని కారాగృహములందు చాల దినములు విచారణతేక యుంచెదరు. నిరాకరణకాలంబులకు పాగొనటకు నిరాకరించి నను, విచారణ అనవకముగ చాలకాలము జరుగుచుండును. 107, 108, 110 సెక్షన్లను దుర్వినియోగము చేయుచున్నారని పిని సామాన్యముగ దుష్ప్రవర్తకులవై నుపయోగించుటకు దగి నని. కాని మర్యాదగలవారైనను, గొప్పవారైనను ఈసెక్షన్లు లుపయోగపడుచుండును. స్పష్టమగు నేర పేషియు స్ఫూరింప నపుడు, ఈసెక్షన్లు లహంకముగ నుపయోగింపబడుచుండును. ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యములకు ప్రస్తుతిముండేది క్రిమినల్ చట్టములు చాలినట్లులేదు. ఒకరిని ఒకసెక్షన్లు క్రింద అరెస్టుచేసి రెండవసెక్షన్లు క్రింద విచారణచేసి, మూడవసెక్షన్లు క్రింద శిక్ష చెప్పించుదురు. ఇట్టివి పలుమారు జరుగుచుండును. ప్రభుత్వాధికారు లిట్లు అజాగ్రత్తగ ప్రవర్తించుటవలన విచారణ దీర్ఘ కాల ము సాగుచుండును. లాలాజపతిరాయని అరెస్టుచేసిన అయిదు వారముల కు శిక్ష చెప్ప బడెను. త మ కే సు లు విచారణకు వచ్చి శిక్ష చెప్ప బడుటకు పూర్వము, లాలా గోవర్ధనదాసు, స్వర్ణ దిలావర్సింగు గారులు కారాగృహము లైనందు నుమారు మాడుమానుములండిరి. ఈలాటి ఘోరములను యిట్లించుకొను లింకను ఎన్నియోగలవు. పోలీసువారును పట్టికు రు గానికూటరులను మరెయ్యక ఆట ఆడుచున్నారు. ఒకసెక్షన్ల నడిమికి నాలుగు సెక్షన్లకంటె ఒకే కార్యమునకు నేరముల గురిపి అన్ని సెక్షన్లకంటె ప్రత్యేక ప్రత్యేకములు చేయి. ప చానుటలిడినారు. సాధ్యమైనంత యధికమగు శిక్ష వేయుంపవలె ను నడివారిముఖ్యోద్దేశ్య మిందువలన నెజవేరును. ప్రజలకల్లో లానొక క్రోక్షకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు హిందూదేశ రాజ్యాంగ ముద్ది యిట్లు పలికెను. “కెడోస్ట్రుక్రింద లాలా జపతి రాయ కొనగబడిన తీర్పు 145 వ సెక్షన్లకంటె వెలసాలిశ్చ జాల్మానా యేమియు విధింపబడలేదు. రాజద్రోహానికి కాన నముకంటె వచ్చుదానికిని, తీర్పుకును భేదము లేదని ఆత్మీయును పంజాబు ప్రభుత్వమువారు కొట్టివేసిరి. నిషేధింపబడిన సభను జరిపించుట కొకశిక్షయు, సభను చెదర్చుట కుత్తరువు నొస గిన పిచ్చుటగూడ సభను సాగనిచ్చుట రెండవ శిక్షయు విధింప బడెను. ఒక నేరమునకు రెండు శిక్షలు విధించుట న్యాయము గాదు.” సార్వభౌమప్రభుత్వ విధాన మిలాగున నుండిన గూడ, గ త కొ ల ది మా న ము ల లో ని దే విధముగ జరిగిన కేసులు వందలకొలది గలవు. లాలాగోవర్ధన దాసు కేసులవలె ఒకే నేరమునకు మాడుకేసులు చేయబడెను. అన్నిటికన్న, నీనమగు ఉపాయము పోలీసువారిచే ప్రయోగింప బడుచున్నది. నిందితులకు సంఘమునందు పరాధము గలగ వలననెడి యుద్దేశ్యము నిరాకరణకాలంబులకు డిఫెన్సుతో నుంచుకొనరని తెలిసి, కావలసిన నితినిర్ణయములగు కార్యముకు దిగుచున్నారు.

కోర్టులు

కోర్టులవైఖరిని గూర్చి దీర్ఘముగ నుపన్యసించుటయన వసరమని తలంచెదను. పాఠుల స్వస్థ్యములను కాపాడుటకు అనువృత్తయొ ఆసంగికారమును మేజిస్ట్రేటులుచూపుచున్నాడు. అధికారుల వాంఛలప్రకారము వారి డిక్రీలకు ముద్రవేయుటకే యాకోర్టు లుపయోగపడుచున్నవి. లాలా జపతి రాయకేసు లో కోర్టు ఇంతిగన్నను వివరముగ ప్రవర్తించెను క్రిమినల్ లాడక్షన్ల చట్టముక్రింద శిక్ష వేయుదని యడుగని ఆడ్వోకేటు జనరల్ చెప్పి నున్నాడ, ఆ వాదమును నిరాకరించి లాలాజపతి ఒకసంవత్సరము శిక్ష విధించెను. నిరాకరణకాలంబులు కోర్టులలో డి ఫెన్సు చేయు కొ వ ర ని యు, ఆ పి లు చే య గ ని యు చేరిన రియంబులకే, మేజిస్ట్రేటులకును అధికారులకును పైగ్యము వలెనే పోచ్చెను. న్యాయమునకు లాభ లక్ష్యవైట్టా టకు కేసులు విచారణ గావించబడుచున్నవి. అన్నిటిలో ఘో రమగు కేసు ఒకటి గలదు. సరిహద్దుప్రాంతములలో బానువా స్త్రవులు కొందరును ప్రసిద్ధిశంకెన కాంగ్రెసు, ప్రచారకుడను నగు మొరారా ఖానును రెండుసంవత్సరముల విడిచిది విధింప బడిరి. తరువాత ఏమి జరిగినదియు ఎవరికిని బాగుగ తెలియదు.

కద్దరుసమస్య

డాక్టరు ప్రభుత్వ చంద్రారాయ్ గారు కలకత్తా ‘సర్వెంటు’ పత్రిక కిటులు వ్రాయుచున్నారు:—

కద్దరు సమస్య నాలుగు భాగములు. 1. ప్రతిపదిండుట. 2. రాట్టుముతో నూలుదీయుట. 3. చేపగమనినాద నేయుట. 4. కద్దరును ధరించుట. నూతన వస్త్రవసంతాపము మొదలి. ప్రతి విత్తుల జల్లుటకు తరుణము వైశాఖ (ఏప్రిలు) మాసము. ఈ బూతుత్తను వృథపుచ్చునాడదు. ప్రతివాడును తనకున్నమాత్రము భూమిలో ప్రతిపోయవలయును. వైశాఖమాసములో భూతకోటి యంతయునుభూమి సముత్తము నీటికై నోరు తెరుచుకొని యెండకు గొంతుయెండి యుండును. కొండలు పుణ్యాత్ములు చలివేందల లెట్టెదరు. కొండలు చెట్లయెండి నీటితుంపలు పడునటులు నేర్పాటు చేసెదరు. ఈమాసములో హిందువులును మహమ్మదీ యులును అందఱును ప్రతిపోయటకు ఒక పవిత్రకార్యముగ నాచరింప గోరుచున్నాను. ప్రతి గృహస్థున కొన్ని విత్తులవైచి వేయవలయును.

వ్యవధి గలవాఁడు యీమాసము నందు; ప్రతివిత్తుల నాలు టనుగూర్చి ప్రచారము చేయవలయును. యనకులు పాతకాలల నుండియు కళాకాలనుండియు వచ్చినవారల బుద్ధివృద్ధముగ నిదివరలో ననేక మాటలు సాంఘిక నేర చేసియుండిరి. ఈ వసం తములో సంఘమునకు యెంతయో నేరజేయుటకు అవకాశము గలదు. ఈ సరి జేయుట కేమియు సంఘనిర్మాణ మననము లేదు. ప్రతివాడును తనకు వచ్చినటులు ప్రతి విత్తులను గూర్చి తన పొతుగువారలకు పంచివెట్టవచ్చును. సెలవు లలో మరింత తీరిక యున్నపుడు గ్రామాంతరములకును యితర ప్రదేశములకును వెళ్లి ప్రచారము చేయవచ్చును. వారు నిత్యమును విత్తులు గల వారి వద్ద వానిని తీసికొని లేనివారి కీయవలయును. లేవన్నచో అవసరమయ్యె నేని యుత్తర కోరివో వారలకు విత్తులు నాటివెట్టవచ్చును.

ఏటిప్రవాహము వచ్చుసమయమున నేమియును విచారించకుండ ఆవ్యవధిగ నెంతయోని సాయముచేయవలసి యుండును. ప్రస్తుతస్థితినిగూడ నటులే గమనింపవలయు నని నేను కోరు చున్నాను. కొలదివాఁడులు మాత్రము కాలము గలదు. ఈ లోకం ప్రతివాటుపని యంతయును గావలయును. అదియే వేల కొలది స్త్రీపురుషుల వా ధ కైం దు వారి కి తిండికిని బట్టుకును మూలాధారము. ప్రతిమొక్కఁడు సులభముగ నే భూమినుండె నను మెరుగును. మన కట్టి సులభమార్గము లుండి కదవును పోగొట్టుకొనుటకు ఆపనిని జేయవలయును. ఇంటిలో ప్రతిమూలమును ప్రతి నాటవలయును. ఈసంవత్సరము లెంగా లులో 20 వేలమంది బాలుర పెట్రిక్యలేమనుపీక్షకు వెళ్లిరి. సెలవులు మాడు మాసములలోను వారు సోమారులై కాలమును వృథ పుచ్చెదరు. సోమారులై కాలయాపనము జేయుటయో, లేక సాంఘిక నేర జేయుటయో వారు నిర్ణయించుకొనవలెను.

కోర్టులో నేమియో జరుగకయే తరువాత అవిడిచెను కఠినశిక్ష గ మార్చబడెనని తెలియుచున్నది. వారంతట వారుగ నర్పించు కొనువారు తప్పించుకొనునంతటి యపాయకరము గారని తెలి సీయు గూడ, అనేకులను కోర్టునందు సంకెలుల వేసి నిలువ చెట్టుచుండురు. ఇట్లు చేయగూడదని ప్రభుత్వమువారి యుత్తరు వులుగలవని కోర్టులో ఒకమారు ఒక పీడకు చెప్పెను. కాని యీ యుత్తరువులకుగాని విన్నపములకుగాని లక్ష్యవైట్టవారు లేరు. కారాగృహములందే విచారణ జరిగించుటయు దగ్గరంధవులను మిత్రులను గూడ రానీయకుండుటయు అమానుషముగను నీచ ముగను నున్నది. రహస్యముగ జరిగెడి విచారణ లెప్పడును నిష్కల్మషముగ నుండజాలవు.

శిక్షలు

దీనింజరు 1821 ప్రాంతములలో నొకసంవత్సరము లంత యధికముగను, ప్రారముగను నుండెడివికావు. మొదట మొదట విడిచెదరు విధింపబడుచుండెను కాని గత రెండుమాసములనుండి ఆమాద్యమును తప్పి ప్రవర్తించుచున్నారు. కఠినశిక్ష యధిక కా లము ఒకసంవత్సరములే ప్రస్తుతపుత్తికల్లు ముఖ్యోద్దేశ్యముగ గన్న టుచున్నది. క్రిమినల్ లా సమరణ చట్టముక్రింద రెండుకేసులలో ఒంటికిగధులందు శిక్షవిధింపబడెను. మేజిస్ట్రేటు ఏచట్టమునను సరించి యిట్లు ప్రవర్తించెనోనాకు తెలియదు. కాని అతనిమార్గము నింతవరకును ఎవరును అనుసరింపలేదు. ఒకేకార్యముక్రింద రెండు నేరములు మోపబడును. రెండువిధములగు శిక్షలు విధింపబడు ను. ఒకటి యెన తరువాత మరియొకటి యనుభవింపవలసియుం డును కఠినశిక్షను ముఖ్యముగ మొదట ననుభవింపవలెను. శిక్ష లనుతగింది నిష్కంఠితులను తొందరగ వెళ్లి పొమ్మందుకేయాయని మేజిస్ట్రేటులు భయపడి యిట్లు ప్రవర్తించుచున్నట్లు తోచు చున్నది. (సకేవము)

ప్రతిపది వేసినవిధము దారము తీయుపని గలదు. ఇప్పు డు చక్రము త్రిప్పుచు నూలు దీయువారలను మన మింతకాలము నుండియు నెటులు వేక్షి వహించితమో గమనింపగలరు. రాష్ట్రీ య సమావేశమునకు వెళ్లినవాడు చిటగాగుని యీపని నెంత వరకు జేసెనో తెలిసికొన గల్గిరి. అంతట చేతితోవడికెన నూ లుతో చేళ్లకొలది వ్యాపారము జేయుచున్నారు. జేశమంత యు, చిటగాగును జూచినేర్పుకొని అటులనే జేసేసేని యెం తయో పనిజేసినటుల నగును.

చక్రమునకు సాటియేదియును లేదు. ఈ కొలదికాలము లోనే చక్రము అసాధ్యమునకొనిన పనిని జేసెను. రాట్టుమువలన సంపాదనము కొద్దిగ నే యుండునని అనుభవము తేకుండ ఆ జే పణ జేయువారు, భారతీయుని సామాన్యని సంపాదన యెంత యో, యెంత లేమిడితో నున్నానో మరని పోయెయిరి. ప్రతి యింటను రాటును పనిజేయు నేని సంపాదనము వెనుకటికన్న హెచ్చును. బీదతనము కొంతవరకు తగ్గిపోవును. భాగ్యవంతులైన వారుసంఘములో బీదవా లకు రాట్టుములను పంచివెట్టవచ్చును.

మూడవది చేపగమననేత. గత కొలదిమాసములలో నేత గాండ్రకు చేతినిండి పని యుండెను. తమ పూర్వపు వృత్తిని వదలుకొనినవారు మరలదాని నవలంబించి ఇప్పుడు ఖాతీప్రచార ము ఆదిలోనుండినను సన్ననికాతీ దక్కాఅంచులతో ఫసందైన గుడ్డ వచ్చుచున్నది. ఇట్టిఖరీదుగల గుడ్డలను నేయువారికి గిట్టు ననియే నేను నమ్మెదను. ఇప్పుడు రాట్టుమువారి నూలువలెనే యుండు కలితీనూలు సాధారణముగ వచ్చుచున్నది. అయితే పరిశుభ్రమగు కద్దరుగూడ గలదు. కొలదికాలములోనే శుభ్ర మయి కాదీరాట్టుమువారి తీసినదారము కొల్లలుగ రాగలదు.

నాల్గవభాగము కద్దరును ధరించుట. మన దేశములు కద్ద రునే ధరించుట యన నేమియో గుర్తింపవలయును. మీ రాజ కీర్త్యాదేశము తెచ్చెను, సమాకారవాది యైనను, యసహాయ వాడయినను, నీవు నిజముగ భారతపుత్రుడవే యెనచో కద్దరు ధరించుటలో వేరుమాట యక్కరలేదు. నీవు కద్దరు ధరించుట వలన అన్నముతేక మాడువారికి కొంచెమున్నమును, గుడ్డలేని వారలకు మెల గుడ్డ యు దొరకు ను. కద్దరు బ రువుగను, ముతేకగను నున్నదనుట వారివారియభిరుచిబట్టి యుం డును. దానికిని నిజమైన సౌఖ్యాసౌఖ్యములకును సంబంధము లేదు. కొంచెము సంపత్తిగలవారు బూట్టులను ధరించెరు. బూ ట్టులజతను తూచినచో అదియెంతవరువుండునో నీకుడెలియును. అయితే యెంతసన్ననివాడైనను బూట్టులను ధరించుట నేవ గింపదు. దానికంతయో విలువగలదు. ఓవరుకొట్టబరువు చూ డుడు. ఇన్నయి వేసికొనువారు యీవెబరువుదులలోలల స న్ననికస్త్రముల ధరించెదరు. మనస్త్రీలుఅభరణములనున్న, రకర కాలచీరలను గట్టి యెంతవరువు మోయుచున్నారో చూడుడు. కద్దరు ముతేకగను బరువుగను ఉన్నదనునది భాగ్యవంతులు కొద్ది మందిమాత్రమే. అయితే బాగుగ తెలుపుజేసినకద్దరు అమాన ముగ శుభ్రముగ నుండునని నేను వారలకు చెప్పగలను. మీ దృష్టినుండి రాజకీయాదర్శమును తొలగింపుడు. శుద్ధమగుభవశ మగు కద్దరును ధరించినవానిని నిదానముగ పరీక్షి జేయుడు ఎంత శుద్ధముగ, చక్కగ నుండు నో నీవు మోహితుడవగుదువు. కద్దరు, మిల్లదిగుమతిగు డ్డలకన్న బలవున్నచో అదియొక్కవకాలము మనును. ప్రతిమా నవుడును దేశమును యసము వడికివేసిన వస్త్రమును మాత్రము ధరింతునని చెప్పకొనుట యుచితము. దిగుమతి గుడ్డనుగాని, దిగుమతినూలుతో నేసిన గుడ్డను గాని ధరించుట పాపము. అందువలన నిదివరకే అన్నముతేక మాడువారలకు మరింత మా డవెట్టెదము మన దేశములు విదేశగుడ్డనుగాని, ఆ దారముతో నేసినగుడ్డను గాని ధరించుటను మానివేయవలయును.

పంచగదినులలో కద్దరును ధరింపవలెను. వివాహసమయము లందు కద్దరును బహూకరింపవలయును. చచ్చినపీదవ కద్దరు నే మృతక శేఖరమువై కప్పవలయును. కద్దరు రాజకీయమతమును దెల్పుచిహ్నము గాదు. అది భారతదేశముయొక్క నిరుపేద రికపుచిహ్నము. దానిని దిగుమతిగుడ్డచే కప్పిపుచ్చి అత్యుక్తము జేయుట కుత్సర్గ మనవించుకొనును. కద్దరు, వెన్నుల లేక భౌం డిహాయిని వారలకు పంచివెట్టెదరు నిమ్ముచున్నది. గాంధీజీ చో త్కృతివ్వారా భగవంతుడు మనల కన్నులతెరవెను. అట్టిమహో త్కృతిపుడు కారాగారములో నొంటరిగ, నేపనిజేయుటకు వీలు లేకుండ జీవనమును గడపుచున్నాడు. మనము ఆయనకొఱకు పనిజేయుచున్నామనియు, నిర్బంధముచే గల్గిన జడత్వమునందున్న ఆయన నుట్టినింపజేయవలె ననియు భావింపవలయును. ఆయన ద్వారా ప్రకటింపబడిన భగవదీచ్ఛను కనుగొని, మన తిల్లులను సోదరీమణులను వడికి, సోదరులచే నేయబడిన కద్దరు ను ధరించెదముగాక!

నియోగిమహాజననభ

నిడదవోలు

సభ యొక్క ముఖ్యద్దేశములు

ఈసభ కృష్ణానదీతీర్థమున నిడదవోలుపురమున రాగల జూన్ 10-11 తేదీలయందు ముగిసినట్లు ఆచంట జేబ్బా రా యసాంఖ్యాయనశ్రీగారి యాధిపత్యమున జరుగును. ఈసభ యందు రాజకీయవిషయములు ముచ్చటించబడవు. బ్రాహ్మణులలో భేదభావము కల్పించి కాపులలో స్పృహ కలిగించుట గొం దలూపించినట్టిసభ తావీయదు. నిష్పక్షపాతి తగులఁజెల్పి వచ్చునని యూహించేసి కొని ప్రవేశించి మింటిలోనగ్ని సహాయమున వంటచేయుమానకొనయత్నించుట యెంత న్యాయమో యీసభ కాపులలో స్పృహ కలిగించ వచ్చునని తలచి సభ తేమానుకొమ్మ ను యంత న్యాయముగనుండును. శ్రాతసామ్రాజ్యమంతయును నియోగి సేవ చేయుచున్నవలయునని యీసభ నిష్పంధపెట్టదు. మతముపై నభిమానముండి శ్రాతసామ్రాజ్యకల్పలపముపై విశ్వాసముండి యవి సేర్పి యూహించువానిని నిరూపింపజేయు. వైవిధ్యములను సభాతీర్థములు కార్యకాశి కానేరవు. శ్రద్ధాభివ్యక్తి త సభలనిలవిన నిలుచుండియు సభలు నిలువకున్న నిలువనిది యుకాదు గాన వర్తాధికృత లుపుటకుగాని పోగొట్టుటకుగాని యీసభ యంతయు శ్రమ చొటికెడును. ఒకరిపై జ్యేష్ఠమతంఁ జెట్టిన సభకాదు కావున స్పృహ కలుపజేయున సందులేదు. ఇతరవాడు బ్రాహ్మణ కర్మ లభించినను, అదికాదునని గాని కూడదనిగాని యీసభ స్థితికిరెండు. శ్రీలక్ష్మీనారాయణ దీక్షితుల వారి శిష్యప్రతిభ్యులై వారి యభిప్రాయానుసార ముగా బంధు యాజన మేర్పడినకొని యిదివఱ కప్పటినుండి యీ తమతమ శుభ శుభకార్య కర్మల నియోగుల చేతనే నిర్వహించుకొనుట నియోగి కుటుంబములనుగాని, యా మార్గమున జన్మముండి యితముందట్టి బిధాన మవలంబి పడలచు కొను నియోగికుటుంబములనుగాని యీసభ యధిక్షేపించదు. ఆసభతి యిప్పుడులేని నియోగి కుటుంబములను బంధుయాజన మవలంబి చేయవలయునని నిష్పంధ మీసభ చేయదు.

వర్తాధికృత కడో రేపో నశించుననియు, అట్లు నశించు ట యాశ్వనోద్దేశమనియు హింజూమతమునకు నేరనేచారము లు (వేదాంగములు) పునాదిగా నుండవలయు ననియు, కాని భలములై తమంతట తామే నశించుచున్న నేరనేచార కర్మల నధోదేశవలయు ప్రయత్నములు నిష్ఫలములనియు కొందఱు వెలిచుచున్న యభిప్రాయముల లోకములోని యనుభవము నకు వ్యతిరేకములని తోచుచున్నది. ఈలోకములో ప్రతిజీవి యు చచ్చుట యాశ్వనోద్దేశమని స్పష్టముగాఁ దెలియున్నను మనుష్యులకు లోక నందరింపఁగానే, పుట్టి చీలి చావలయు నను నిశ్చరవిధానమును స్మరించి యుజ్జ్వలక యాజీవీ గుడుగుడు ప్రాణమున్నంతకంతకాదు కుటుంబముల స్థితి ననుసరించి వ్యయముచేసి యారోగిని ప్రతికింపజేసి యాతని పెండ్లువులును, వైద్యులును, స్నేహితులును చందు లెచ్చుటయు నితరవారములు గావించుటయు భాగ్యవృద్ధి మైఁబట్టు మన యనుభవము చెప్పుచున్నది. కావున నేరనేచార విశ్వాస ముండి యవి విధించు కర్మలయం దాసక్తి కలిగి, యదివఱకుఁ గొంతకాలమునుండి వెళ్ళు నియోగి కుటుంబములలో గాన రాని శ్రాతసామ్రాజ్య విద్యాభిమాన ముదయించి కృషిచేసి యా మంత్రములను జనుపుకొనిన నియోగితాలవరు గౌరవ మిచ్చి పిలగునంత భవసహాయముచేయు నుద్దేశముతో నిజివజుల ఒకిన సభలలోఁ జేసిన తీర్థానములను గాని, లంబివజుల జరిగిన సభల యం దవలంబించిన పద్ధతినిగాని యీ సభ భింధింపదు. మైని (వాసిన యభిప్రాయమునకు భిన్నముగా నిశ్చయోద్దేశ మతి కాద నియు, మతసంరక్షణవైబడిన బ్రాహ్మణులు నిశ్చితభక్త్యముల విడిచి నేరనేచృతి శాసించి మతవిషయకవ్యవహారమును మఱచి దూరమై, నేల సంకల్పరచుటనుండి ప్రావ్యదేశమున వర్ధిల్లిన యాధ్యాత్మిక (spiritual) విద్య ను చే టిం చి నిజమగు నేరక వృత్తివలంబించి జీవకోశము పెదకొట్టు చున్నారు. కావున నిప్పుడు పోవుచున్న తప్పత్రోవనుండి మఱి లించి తిరిగి తిన్ననిమార్గమందు బ్రవేశపెట్టుటకై వీరి యాద్యోగ కాంక్షాప్రవాహమున కడ్డుకట్టుకట్టినగాని తమతప్పని గ్రహింప రని వీరి కుద్యోగములు దోజుకు ననుపాయమునకు భంగము కల్పించి తిరిగి వీరిని నశించుగ నేరమతమున బ్రవేశము కల్పించుటయే యాశ్వనోద్దేశమని కొందఱభిప్రాయపడుచున్నారు.

ఇందెవ్వరు నిజమగు నిశ్చయోద్దేశము కనిపెట్టికొని నిర్ణయించుట దుర్లభము. కాని బ్రాహ్మణులకు మతమునం దభిమాన

మున్నంతకంతక విగౌరవము ననియంపలేదనియు దానియం దునాసీనత్య మతలంబించినదే మొదలుగ బ్రాహ్మణ గౌరవము నశించుప సారంభమయ్యెననియు, మతవ్యవహార కేనానున గౌరవము లేదనియు, మతమును లోకమును సమానముగానే పోషించుకొనుచువచ్చిరి గనుక నే మన పూర్వులకు గౌరవ మతి కయించె ననియు కొందఱు తలంచుచున్నారు.

నియోగి సభావనరమును గూర్చి కొందఱు శంకయించు చున్నారు. తేజమంతకు పేరునెయి కంకణము కట్టుకొనిఁ జేళియమహాజనసభ యుండఁగా రాజధానిసభలు, మండల సభలు, తాలూకా సభలు, ఫిర్కాసభలు, గ్రామసభలు మొదలగు శాఖోపశాఖల సభల కేమియవరమా యట్టి యవసరమే దీనికి కలుగు. కుత్రియసభలు జైల్లసభలు, విశ్వబ్రాహ్మణ సభలు, వైశ్యసభలు, అగ్నికులకత్రియసభలు అక్షిద్రావిడ దాడి మాంథసభలు, మాధ్యసభలు, కైవసభలు, వైష్ణవసభలు యాద్య కులకత్రి సభలు జరుగుట కేమియవరమా యీ సభకుగూడ నదియే యవసరము-జేతయమహాజనసభ దేశమున కతరు బనిక వచ్చు సంకలననే యోచించునగాని, యెక్కి తాలూకాకు, ఒక్కమండలముకు నక్కరవచ్చు విషయముల నాలోచింప దు. రాజధానిసభలలో నొకరాజధాని కుండు స్థితిగతులు మతీయొక రాజధాని కుండవు. ఒకరాజధాని కనుపలకులు తీర్థానము మతీయొక రాజధానికే నశింపదు. అట్లే మండలము లందలి సభలు. తమలోతాము బాగుపడుటయే యన్నివిధ సభల సంకల్పము. అందుచేత నిర్వృతగాని కత్తుగాని నందు లేదు. నియోగులు తమపిల్లల విద్యాభివృద్ధికి గృహిణులైన నితర శాఖల కుండు బాధయేమి? నియోగులు తమలో వ్యాపించిన వరకులైతాచిక బాధ నడంచుటకు కఠినమగు నేర్పాటు చేసిన యితర శాఖలవారి కేల యార్హ్యపుట్టెను.

నియోగుల యర్హి కవత్తనాది స్థితిగతులు బాగునేయు టకే యీ సభ యోచించును. ఇట్టి యవసర మన్ని శాఖలకు నన్ని బాతులకుగూడ కలదు. అందఱిని కూడగట్టుకొని యత్న ముచేయుట లేప్పని యెవ్వ రనరు. కాని బాహ్యశ్యమువూడ నేవనియు ప్రారంభింపలేదు. ఒక్కనా దండఱు సాంకాళము లేకపోవచ్చును. ముం దెవ్వరో త్రోవెత్తియువారుండురు. వారి వెనుక నెందఱయిన బోవచ్చును. అంతియేగాని బయలుదేలుతా రందఱు సమానముగా బయలుదేలినచో నేబాట వెడల్పుయిన చాలదు. మార్గము చయనను ఒకటిద్దితో బయలుదేరినచో ప్ర యాణము నుగరమై గ్రామ్యస్థానము చేరవచ్చునగాని వందమంది యొకసారి బయలుదేరినచో మార్గము దెంతోయాలవ్యము ఎంతయో చిత్తు. అ దఱు చేరు గవచ్చునా మొఁ టియెనను చిన్న చిన్న సంఘములుగా బయలుదేలినపుడే ప్రయాణ సౌలభ్య నేర్చునను. ఒక యూరిలో నున్న యందఱున్నటివై నాకు తొలిపోయి యెండము వాన లు లోనుచున్నప్పుడా యం ద్దమ తిరిగి వేయుచుండునక యవత మందఱకు గలదు గాన నందఱు కలిసి మారు నంపాడింప బయలుదేలి నిశ్చయించిన చో తలచి నాడు ప్రయాణమున కాలంకముగ నొకనికో కొం దజికో యెందయన యిప్పుడి కలిగినచో నింక జని జుగుట చుప్పడు. ఒకడు తన యింటికి యత్నించిన వాడు గులభము గా గృతకృత్యుడగును. తిక్కినవారికి తొందర కలిగి వారును నిమయిండ్ల బాగునేయ యత్నింతురు.

హిందువుల జాతియంతయు జేతము వంటిది. అందుందు జన్మమలే రాజధానులవంటివి. జన్మమలందన్న శాఖలే మండల ములవంటివి. శాఖలయందున్న యావశాఖలే తాలూకాలవంటివి. ఉపశాఖలలోని యంతర్యాగములే ఫిర్కాలవంటివి. కుటుంబ ములే గ్రామములవంటివి. ఇట్లుండగ నొక తాలూకాలోని య వసరము మండలమంతకు లేకపోవచ్చును. ఒక మండలము యొక్క యవసరము రాజధాని కంతకు లేకపోవచ్చును. కావున ప్రత్యేకసభలవసరమని వెళ్ళుమందియభిప్రాయపడుచున్నారు. మొదటినుండి నియోగులు రాజకీయ విషయములతో మెలగి యాశ్వనోద్దేశముండిన కారణమున నాంధ్రములు ప్ర భువులయినపుడుకూడ నాంధ్రభాష నధ్యసించి నేరకత్తు టికి జిగిరి. ఒకరి మాచి యొకరు ఇట్లు విద్యాసంపాదన వ్యయ భారమునై పూర్వపు టాకుల వికయించియో తాకట్టుకట్టి యో విద్య నేర్పిరి- నేర్చుచున్నారు. అందఱకు నుద్యోగముల వై నాన. అందఱకు లభింపవు. ఇంక మొదలేదోరవు. కావున భేదపడిన యీ నియోగికుటుంబముల జీవనాధారమునకు మాత్ర ములు వెరకుటకై యాశ్వనోద్దేశమిచ్చును. ఏమనిచేసినయెవఁ వెళ్ళుమందికి జీవనాధార మేర్పడును? అదెట్లారంభింపన? ఏయేమార్గములు నియోగికుటుంబములు త్రొక్కవలయును? ఏమేమిపరిశ్రమలు కల్పింపనాధ్యమము? దీనికి భవము చేకూ ర్చుచున్న మేమి? ఎక్కిగూచారము వారిది మన కేమియను

జూబులు

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా జాతీయసంఘము.

2-1-22వ తేదీ తాడేపల్లి గూడెంలో డాక్టరు నజీరుహమ్మదుగాఁ భవనములోసమావేశమై పశ్చిమగోదావరి జిల్లా జాతీయ సంఘమువారు కావించిన ముఖ్యతీర్థానములు.

జిల్లాలో ఖగ్గుచేయుటకు ఏర్పాటు కాబడిన తిలస్య రాజ్యనిధి రు 20లలోను జిల్లాజాతీయ సంఘమునకు 1000లు నూర్నగగిలు తాలూకా జాతీయసంఘములకున్న యిచ్చుటకు తీర్మానించడ మయినది.

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా జాతీయసంఘ కార్యస్థానము ఏ లూరులోనే యుంచుటకును, పరిశ్రమశాఖకు మాత్రము ప్రత్యే కించి, తాతాభాకార్యస్థానమును నిడదవోలులో వుంచుటకు ను తీర్మానించడమయినది.

ఇంతవరకు జిల్లాసంఘమువారిచే నియమింపబడిన ప్రచారకులను మేనెల 1వ తేదీనుండి తగ్గించవలక వచ్చినదిను. ఆవ సరమైన ప్రచారకులకు తిరిగి ఏర్పాటుచేసికొనవలెనని తాలూకా సంఘములకు తెలియ పర్చుటకు తీర్మానించడ మయినది.

ఏలూరు } దండు వారాయణరాజు
3-1-22 } కార్యనిర్వహి.

గురజాల తాలూకాబోర్డు.

గుంటూరుజిల్లా గురజాల తాలూకాబోర్డు యెన్నికల విషయములో మాతాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటుగారు క్యాండిడేటు ను ప్రపోజుచేయదలచుచున్నవారు 12-2-22 తేదీన దరఖా స్తుపంపించుకొనవలసినదిగా 28-1-22 తేదీన నోటిసును ప్రచు రపర్చియున్నారు. అందులకు 12-2-22 తేదీన దరఖాస్తుచార్లు దరఖాస్తును పంపుకొనియున్నారు. 15-2-22 తేదీన గదరు దరఖాస్తులను ప్రసిడెంటుగారు పరిశోధించి 17-2-22 తేదీన దరఖాస్తుదాన్లు పేర్లలో ప్రమోదించియున్నారు. కొన్నిస ర్పిలులకు యెడెక్స్ ను జరుగవలసిన ఆవకాశంలేకుండా ఒకే దఃఖాస్తుదారుడు కావడమువల్ల సదుపద్ధిలులకు వారినిమెం పర్చగా డిక్లరుచేయున్నారు. అటువంటివి 1 కాలంపూడి సర్పిలుకు కొత్తవెంకటప్పయ్యగారున్నా 2 వెదగొడనుగుండ్ల సర్పిలుకు బావరాజు వెంకటసుబ్బయ్యగారున్నా 3 రిమానల్ల సర్పిలుకు బోయరామిరెడ్డిగారున్నా 4 జెలువర్తి సర్పిలుకు పులుసు నర్సిరెడ్డిగారున్నా. మొంబర్లగా డిక్లరుచేకే పట్టిపుచ్చే శారు. తల్వార్ కొద్దికోజులకు 1వర్గెంటువారి యు త్తర్యులప్ర కారము యాజిల్లాలో ప్రస్తుతం తాతాకాబోర్డు మొంబర్ల యొ క్కుట అపుడలచేకట్టు తెలిసినది. గవర్నెంటువారియు త్తర్యు మొం బర్లగా డిక్లరుఅయినవారి విషయములో అన్వయస్తులదని ఊహించుటకు యేమియుకారణములు కనపడవు. దూల్యప్ర ారం యెన్నికలు జరుగక పూర్వము నిలుపుదల చేయడమునకు వర్తెంటువారికి ఆవకాశం యుండవచ్చునగాని మొంబర్ల గా డి క్లరుచేసినవారి విషయములో తాలూకాబోర్డు అన్వయ స్థపని ఊహించుటకు యెంతమాత్రమును ఆవకాశము వుంటుందని నేమాహించను. అయినను యంకా చాలావ్యవధియున్నది. నుక మా తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటుగాని, లేక యితరతాలూకా లలో యాలాటివే జరిగియున్నయదల వారుగాని, గవర్నెంటుకు యిదివరకుజరిగిన యాచర్యవ్యవధి సమిప్తముగా వారికి తెలియచేసి వారి యు త్తర్యులనుబొంది, ముందుజరుగజేయ్యె, యెన్నికల విషయములో, విశేషముగా యోచించి, పోషాట్టుబడకుండా, తిరిగి యెన్నికలు జరుపుటలో, యిదివరకు మొంబర్లగా డిక్లరు చేయబడినవారి విషయములో తిరిగి యెన్నికలు జరుగకుండా యుండడము న్యాయసమ్మతమని మనవిచేయుచున్నాను.

యేలూరి పట్టాభిరామయ్య

యేలూరి రూఠికోని సభలను మానివేయవలయునా? బయలు చేసిన నియోగిపత్రిక యేదక్కిని నడవవలయును? లేదా దానిని మాన్పించవలయునా? పేదలకు గ్రంథకర్తలు వెళ్ళుమంది యుండరి. వారికి సంఘమునా రేమయిన ప్రోత్సాహ మియ్య దగునా? మానవలనా? ఇచ్చినచో నెట్లు? పూర్వము మనలో కుంచి కవులండిగదా? అట్టి భాషాదాన్త్యువులుకూడ వచ్చుట కేమిప్రయత్నములు చేయవలె. నియోగులకుటుంబ ములలోని ఘనులచరిత్రములు స్తుతిపాత్రములై నవి కలవు. నానిని లోకములో స్థిరీకరించుటకు శాఖవారేమి యత్నములు గలప వలయు. ఈశక్తికార్యములు కొనసాగించుటకు కట్టి ప్రచారము చేయవలయును. దానికి భవమెక్కడ? మొదలగుసంగతులే సభ యోచించును. జనుమొందెనా మంచివనికి ప్రభుమనభ, జరుగ దని తోచినా యిదియే తుదిసభ.

నిడదవోలు, 3-5-22 సన్మానసంఘము.

మాళవ్యాగారి వర్తమానము

సభ నివేదింపబడుట

పండిత మదనమోహన మాళవ్యాగారు మేసెల 1 వ తేదీ పిహారు చేరిరి. నగరవాస్తవ్యులు అత్యుత్సాహముతో గొప్పస్వాగత మొసగిరి. మాడవతేదీ తిరుగ పిహారునుండి పోయిరి.

పండిత మదనమోహన మాళవ్యాగారు పిహారునకు వెళ్ళగ అచ్చట అధికారులు పిహారుజిల్లాలో సభలు జరుపమాద విని ఇత్యుదిన ఉత్తర నింకను అనుబంధ నున్నదనియు అందుచే పిహారులో సభల జరుగకూడదనియు పండిత మాళవ్యాగారికి తెలిపిరి. అందుచే ఎట్టిసభయుజరుగలేదు మాళవ్యాగారు శివుశమివనరుగారిని చూచి వారిలో చాలసేపు మాట్లాడిరి. అని బ్రెయిన్ ఫ్రెండ్ లిక్ వికవిలేఖనను వ్రాయుచున్నాడు.

బొంబాయిరాజధాని సంఘమువారి ఆక్షేపణ

లాహోరులో ఏప్రిలు నెల 12 వ తేదీన పండిత మదన మోహనమాళవ్యాగారు పర్యవేయకులు లాహోరు పట్టణ కౌంగ్రెసు సంఘమువారు సమావేశపరచిన బహిరంగసభను నివేదించుచు జిల్లామాజిస్ట్రేటుగారిచ్చిన ఉత్తరువును తీవ్రముగ ఆక్షేపించుచు బొంబాయి రాజధానిసంఘమువారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తలెత్తివార్త పంపిరి.

పట్టణగల దోపిడీచేయుట.

అలహాబాదు, మే4:— అలహాబాదు బ్యాంకు సొమ్ము రు॥300000 పట్టణగల దోపిడీచేసెను. పోలీసువారు సుల్తానా పూరులో కొందరిని సంహించి అరెస్టుచేసిరి. వారివద్ద రు॥5000 లు చిక్కినను. ఇందులో 100 400 లు మోటారుబండిలో పెక్కి పావుచండిన చురుకువృద్ధుల వుండెను. ఈమోటారుబండి కలకత్తానుండి కాకి, కాకినాడి అలహాబాదుకు వచ్చెనని తెలియుచున్నది. నేటిపుడును నగరమునందు కొన్నియిండ్లు వెగుకబడెను. అంతకుముందుదినమున అరెస్టుచేయబడిన నలుగురు తప్ప క్రొత్తగా ఇంకొకవరు అరెస్టుచేయబడలేదు. ఈ అరెస్టుకాబడినవారందరుకలకత్తానగరానులనియు, ఈవిశ్వాటు కలకత్తాలోనే ముందే చేయబడిననియు తెలియుచున్నది. కలకత్తాలో పోలీసులు వీనిని గురించి విశాళించుచున్నారు.

గిల్బర్టు కిక్కుగారి మోటారుబండి జాయువేగ మనోనేగములతో బోవుచుండగా, అల్లహాబాదుకు రికెన మైలకడ్డ వారి దృక్పథమునూ చొక మోటారుబండి అతిదూరమున బోవుచున్నట్లు కనపడెను. గిల్బర్టు మోటారుబండిని ఎక్కువ వేగముగ బోనిచ్చి, దూరమున బోవుచున్న బండిని కలిసికొనినను. గిల్బర్టుతో గూడ వేగిన థామ్సన్, సర్జెంట్ లు ఆరంభస్ట్రాంగుగారు వీరి ఆమోటారుబండిలోనివారిని బెడరించిరి. వారిలో నొకడు తనబాడ్తో చేయిబెట్టి రివాలవురును బయటకు తీసుబోవుచుండగా స్ట్రెంట్లు ఇతనివోటునీచేసి రివాలవురునునకపడుకొనెను. స్ట్రెంట్లు అంతట అతనినికట్టివేసి వెతుకగా రు॥4000ల సొత్తు చిక్కినను. మోటారుబండిలోని కొడు తన రివాలవురును వెతుకుటకు జూచి సర్జెంట్లు ఆరంభస్ట్రాంగు థామ్సన్ గారు తిరువురు వానిని పట్టుకొనిరి, అతనితలపాగాలో 15 అంగుళముల బల్లెము దొరకను. వారతనిని బయటకు లాగి సుకెళ్లను వేసిరి. ఈ గలభాను పరిశీలించుచు మోటారుబండిలో నున్న శ్రీ నిశ్చలముగ కూర్చుండి యుండెను.

చారి చారాకేసు విచారణ

చారిచారాకేసు విచారణయందు రామేష్వరు ఆననాక చాచుదారు సాక్షిగా విచారింపబడెను. ముంబైకి పర్యాయము అతడు 22 నుండి నిడితులు అల్లరి చేసిన గుంపుల యందుండి రని గుర్తించి చెప్పెను మాడవతేదీనాడు తిరుగ కేసు విచారణ జరుగగా 17 నుండినే అతడు గుర్తింపగలిగెను సాక్షి మనందు పెగుట వారి ఆను నిండితులు లాజ్తో పోలీసువారిని మర్రించెనని సాక్షి చెప్పెను. అప్పుడవారు వేయగ ఎవరు పోలీసువారిని కొట్టుచుండగ తాను చూడలేదని చెప్పెను.

బుద్ధి యను మరియొక చాచుదారు సాక్షిగా విచారింపబడెను అతడు మొదట 15 నుండి నిండితులను గుర్తించెనగాని రెండవపర్యాయము 7 నుండి మాత్రమే గుర్తింపగలిగెను. ప్రశ్నింపగ నిండితుల గిడ్డములు మీసములు అధికముగ పెరుగుటచే గుర్తించుట కష్టముగనున్నదని సాక్షి చెప్పెను. విచారణ జరుగుచున్నది.

ముల్లీవేట

సత్యాగ్రహాల పట్టుదల

ముల్లీ వేటయందలి మావలూలు తాతా కంపెనీవారి పనులకు అటంకముల కలుగజేయుచున్నారు. పూనానుండి సత్యాగ్రహవాదులు అధికసంఖ్యాకులగు అనుచరులతో మావలూలకు సహాయపడుటకై ముల్లీ వేటకు వెళ్ళియున్నారు. పోలీసువారు ముల్లీ కంపెనీవారికి సహాయము చేయుచున్నారు. తాతా కంపెనీవారిపనులకు అటంకము కలుగజేయకూడదని ఇత్యుబడిన ఉత్తరువుల నుల్లంఘించినందుకై నూరుమంది సత్యాగ్రహాలకు జిల్లామాజిస్ట్రేటుగారు నోటీసు ఇచ్చిరి.

కేసరికార్యాలయమునకు చేరిన కరండీరుగారికి మరి నలువురు కాంతిపైనికులకు మూడుమాసములు కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

మ హా రాష్ట్రము

మహారాష్ట్ర కౌంగ్రెసు సంఘాభ్యుత్థులగు యశ. సి. కేక్కారుగారు తమ అధ్యక్షపదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి

కిలకత్తా చెజసాల అల్లరులు

నేజిస్ట్రేటు విచారణ.

కలకత్తా, మే4:— ఫిక్ (వెసిడెన్సి) మేజిస్ట్రేటు స్విస్టోగార్యస్థగ నుంతుటచే, కలకత్తా చెజసాల అల్లరులను గురించి నేను విచారణ జరుగజేయ.

అల్లరులనాడు చెజసాలలో గాయములను జెందిన ఆటగుడు వార్తలు దైద్యకాలలతో చికిత్సకు శేర్చుకొనబడిరి. వారిలో నొకడు నిన్న మృతినొందెను.

కలకత్తా జాతీయపాఠశాల విద్యార్థుల ఆక్షేపణ ఇటీవల కౌంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు మంగరాష్ట్రము, నందలి కొన్ని జాతీయ పాఠశాలలు గ్రాంటులను మంజూరు చేయలేదు. ఈ తీర్మానము వాడే పించుచు, గ్రాంటులను మంజూరు చేయకున్న విద్యార్థులకు మిగులకష్టము కలుగునని కలకత్తాజాతీయ పాఠశాలలో చదువుచున్న 15 మంది విద్యార్థులు కౌంగ్రెసు భిక్షాభతు సంఘములవారికి విశతిపత్రముల పంపిరి

ఒక గ్రామమునందు దొమ్మిజరుగుట

ధిల్లీకి 25 మైళ్ళదూరముననున్న భోరు ఆనుగ్రామమునందు కొంతమంది గ్రామస్థులు దొమ్మిసలిపిరినియు సంబరదాలును మరికొంతమంది గ్రామస్థులను కొట్టిరి తెలియుచున్నది. ఇంకను వివరములు చక్కగ తెలియలేదు. పోలీసుఆదేశములు నూపరింపెండెంటుగారు 4 వ తేదీ ఆగ్రామమునకు పంపిరి.

ఒక మహిల్స్ కిల్లింపబడుట

రాజ్ గోవానగల్ పట్టణము ననుసరించి ధిల్లీ అతివనలు జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు జెయిములుల్ ఉలాహహిన్ సంఘపు కార్యదర్శియగు మాల్వీ అబ్దులు హశీంగానికి 6 మాసములు పామాన్యశిక్ష విధించిరి.

అంబాలాలో గొప్పపారిగ్రామికులను, కలహోస్మెంటు సంఘకార్యదర్శి యునగు రాయసాహెబు పన్నాలూగారు నిస్సాలో గతమంగళవారము రాత్రి అంగడేశమునకు వెళ్ళుమీద మిద వెల్లెమున్న సైనిక కార్యదర్శి నర్ గాడే వెల్లెగారికి విడుచెసిరి.

హోర్నగల్లు, గండిగానూరు ప్రేమనుల మధ్య 188 వ మైలుబద్దముండే సెం కేరెరు వంతెన బాగుచేయబడి నిన్న రాత్రి నుండి రయిల్లు యథాప్రకారము పోవుట కేర్పాట్లు చేయబడినని గుంతకల్లుజిల్లా ట్రాఫిక్ మాపరింపెండెంటు మాకు నిన్న తలెత్తివార్తను బంపెను.

బాత్ ఫీదములను అంత ముందించుటకై తనసలహా లిచ్చుటకై ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన విచారణసంఘమువారు నివేదికమును తయారుచేయుటకై సోమవారము కలకత్తాలో సమావేశమైరి. 3 వ తేదీ సాయంత్రం మగునడికి వారిపనిముగిసెను. నివేదికము తయారు అయినదనియు శీఘ్రకాలములో ప్రచురింపబడు ననియు తెలియుచున్నది.

వాతావరణస్థితి

1922-వ సంవత్సరం మేసెల 5-వ శుక్రవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	అత్యధిక ఉష్ణము గల 24 గంటలలో	అత్యధిక ఉష్ణము గల 24 గంటలలో	అత్యధిక ఉష్ణము గల 24 గంటలలో	అత్యధిక ఉష్ణము గల 24 గంటలలో	అత్యధిక ఉష్ణము గల 24 గంటలలో
విశాఖపట్నము	86.6	79.2	0.21	6.59	...
పోర్టు బ్లెస్	88.8	77.5	...	12.72	3.80
సిక్పూరు ద్వీపము
దేవంగు ద్వీపము	88.1	80.0	...	2.69	1.26
సోగారు ద్వీపము	86.2	78.5	0.01	0.49	1.67
గోపాలపురం	92.0	82.2	...	0.18	0.99
కోరాపుట్	109.5	74.3	...	0.52	1.63
విశాఖపట్నము	94.6	82.3	...	0	0.97
కాకినాడ	102.8	83.5	...	0	0.74
మచిలీపట్నము	107.0	83.2	...	0	0.65
గుంటూరు	111.7	81.2	0.11	0.11	0.69
నెల్లూరు	109.2	84.3	...	0	0.44
మద్రాసు	109.7	83.6	...	0	0.62
కడపూరు	105.8	83.2	...	0	0.72
నాగపట్నము	103.6	83.3	...	1.62	0.71
పాంబుల్	92.6	81.5	...	0.98	1.86
బ్రెంకోవల్	98.0	79.6	...	2.56	...
కొళంబో	91.0	79.8	0.01	8.31	11.02
తిరువేంద్రము	89.2	80.0	...	3.40	5.70
కొచ్చిన్	90.3	79.1	0.02	5.42	5.90
కాలికట్టు	91.3	82.1	...	1.14	4.24
మంగళూరు	92.1	78.6	...	4.60	1.49
మెర్కార	76.8	6.86	...	5.88	3.19
కార్వార్	92.6	80.2	...	0.75	0.51
రత్నగిరి	90.8	79.1	...	0.02	...
బొంబాయి	91.4	81.2	...	0	0.05
మైదాబాద్	107.5	82.2	...	0.41	1.06
కైయూరు	108.8	83.3	...	0.70	0.83
అనంతపురం	107.5	81.8	...	0.08	0.60
బళ్లారి	106.3	79.7	...	0.75	1.06
కర్నూలు	110.4	84.7	...	0.20	0.78
కడప	111.2	86.3	...	0.50	0.55
హాస్సాన్	88.2	67.5	0.30	3.17	2.89
బెంగుళూరు	91.9	67.9	0.13	1.97	1.88
కొడెక్కూర్	74.1	55.3	...	2.68	5.48
ఉదకమండలము	74.3	53.2	0.03	1.95	3.71
కోయంబత్తూరు	98.5	76.3	...	0.67	1.91
రేలూరు	107.8	75.2	0.08	0.38	1.73
నెలము	103.7	78.6	...	1.02	2.52
తిరుచనాపల్లి	106.5	81.2	...	0.86	2.34
పరుగోల్కై	106.1	80.1	...	0.74	2.08
మధుర	103.2	80.6	...	2.10	2.62
తిరునల్వేలి	4.67	2.92

సిర్కారులు: దక్కను, కర్ణాటకము, నెల్లూరు, దక్షిణము పశ్చిమతీరము, మైసూరు, హైదరాబాదు పర్వతప్రాంతము లందు శ్రీమల్లులొకమాదిరిగ గలవు. బొంబాయియందు లేవు. సర్కారులందు ఆర్థిక అధికము! మైసూరునందు మామూలుగ నుండెను. మిగిలినవోట్ల ఆర్థిక తక్కువ. సర్కారులు, కర్ణాటకము, నెల్లూరు, దక్షిణము, పశ్చిమతీరము, పర్వతప్రాంతము లందు వేడిమి హెచ్చెను. దక్కను, మైసూరు, బొంబాయిలందు తక్కువ, హైదరాబాదునందు మామూలుగ నుండెను.

గుంటూరు 11 సెంటు వెల్లూరు 8 సెంటు కొచ్చిన్ 7 సెంటు హాస్సాన్ 20 సెంటు ఉదకమండలము 1 సెంటు వర్షము గురితెను. వేగవేడిమియే వ్యాపించి యుండెను.

సి. చెంగల్వరాయ మొదలి.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

ఏప్రిలు 27 వ తేదీన బొంబాయిలో బయలుదేరిన మెయిలుస్టీమరు "కేసరిక్ హిండ్" మే 3 వ తేదీన పోర్టుబ్లెస్ చేరినది.

పారిశ్రామిక, పారిభాషిక విద్య

కమిటీ నియోగించుట

1921 సం॥ నవంబరు 15 వ తేదీన మద్రాసు శాసన సభలో యన్. ఆర్. దత్తాత్రయ మిశ్రుడయ్య అవర్గ్ యం. యల్. సి. సెకండరీ విద్యకు సంబంధములగు పాఠశాలలు, టెక్నికలు, కమర్షియలు స్కూళ్ళు, మామూలు సెకండరీ స్కూళ్ళు నియంత్రించునందుకు, ఒక్కొక్కటి 1 గ్రేడు 2 గ్రేడుగల విభజింపబడెనందుకు నొక తీర్మానము నుపపాదించగా, నడి అంగీకరింపబడెను. దానిపై ప్రభుత్వమువారు యం. యి. మాతామహుగారి యభ్యర్థనపై 20 నుండి అధికార, అధికారసభ్యులు 90 నిష్పాదకమును నిశ్చయించిరి. దీనియందు, డిప్యూటీ కమిషనరీ, పరిశీలనకు, కమిటీవారు మరొకరిని అసభ్యులను జేర్చుకొనవచ్చును.

టెక్నికలు యిండస్ట్రియలు : ద్వయందు ప్రభుత్వోద్యేగ మేమనగా:-

- 1. గృహపరిశ్రమలకు నితర పరిశ్రమలకు మంచి తెలియఁ జూపుటకు, కష్టములేముట.
2. ఫ్యాబ్రిక, నర్సరీ, పాపులరీ, టెక్నికలు అని పిలువబడునవి, నూపరింపఁజేయుటకు తయారుజేయుట.
3. కాస్త్రుపరిశ్రమలకు పరిశ్రమలలో చేయుటకు కమిషనరుల ద్వారా ముగిసినవి తయారుజేయుట.
4. ఫిఫ్ యంజనరీ, ఫ్యాక్టరీలలో నేర్పబడునవి ముగిసినవి సప్లయ్ చేయుట.

కమిటీ వారు ఈ విషయములలో రాజధానిలో నెంతవరకు అభివృద్ధిగలదో కనుగొని, యిప్పటికిని ముందుకును పనికి నచ్చు యిండస్ట్రియలు, టెక్నికలు విశ్వావిధానమును తయారు జేయవలెను. వారు ఈ క్రిందివిషయముల గూర్చి ముఖ్యముగ నలహా నీతి వలయును:-

- 1. టెక్నికలు, యిండస్ట్రియలు, ఇంజనీరింగు, కమర్షియలు : ద్వయందు, పరిశ్రమకాఖిలో కేంద్రీకృతము జేయవలెను.
2. టెక్నికలలో కాటేజి, రిసర్చి ల్యాబరేటరీ స్థాపనము.
3. క్లాసులు, స్కూళ్లు, కాలేజీలు అందలి గ్రేడులు. ప్రత్యేకకాఖిలకు ప్రత్యేకపాఠశాల లవసరము.
4. వీనియన్నింటి కరిగవలయు.
5. ఈతరగతులలో జేర్చుకొనుటకు చదువు ఎంతవరకు రావలెను?

- 6. పాఠాభివృద్ధి నేర్పు పాఠశాలలలో పారిశ్రామిక విద్య నెంతవరకు నేర్పవలయును?
7. ఆమెంటినుషిఫ్టురధిని (బ్రేకేప్లెట్టు.
8. బాలికలు స్త్రీలయొక్క పారిశ్రామికవిద్య.
9. ఇండస్ట్రియలు టెక్నికలు పాఠశాలలకు ఉపాధ్యాయులను తయారుజేయుట.

- 10. టెక్నికలు స్కూలరీషిఫ్టుల నిమిత్తము.
11. పరిసరస్థానములకు ఖర్చు ఎంత యగును?
12. ఖర్చులో స్థానిక సంఘము తంత భరింపవలెను?
13. ఫ్యాక్టరీలు, నర్సరీలు, పాపులరీ మున్నగువి యెంతవరకు సహాయము చేయవలెను? ఖర్చు భరింపవలెను?
14. కమిటీ సూచనల వారణలో పెట్టుట కేమైన కానరావచ్చును కావలయునా?

ఇది చాల గొప్పవిచారణ జరుగవలసిన విషయము. ప్రత్యేక విషయముల గూర్చి విచరించుటకు కమిటీవారు ఒక కమిటీని నియోగింపవచ్చును.

కమిటీవారు సాక్షులముల వుచ్చుకొనుటకు సెనరియన్ నాహ్యనింప వచ్చును. కమిటీవారు ఫోర్టుసెంటువార్టి కమిటీ రూములో సమావేశమయ్యెదరు. అభ్యర్థులతో సంప్రదింపి సమావేశముకు తేదీలను పెక్కిరిగారు తెల్పెదరు. (ప్రచురణ సంఖ్య).

శ్రీమారుతీ మోతేహాలు. బెజవాడ
5-5-1922 శుక్రవారము; 6-5-1922 శనివారము

చింతామణి

పరితానాకము

కేసరి సమాజము - రాజమండ్రి.

(66) K. సూర్యప్రకాశరావు, కార్యదర్శి.

కలకత్తా కారాగృహము

ఫైదీల తిరుగుబాటు

మాజిప్రేమిచారణ

స్విస్టోగారు యాకేసువిచారణ తిరుగ తీర తేదీని ప్రారంభించిరి. కారాగృహ అధికారవిచారణకర్త లగు కవిరాజు జె. యం. సెన, రాయబహదరు రాధాచరణపాలు, యస్. ఎ. మాస్టేజ్ ఖాకాగార్లు విచారణచూచుటకు కొద్దకు వచ్చి యుండిరి.

బాకరుహుసేజ్ అను ఫైదీ సాక్షి విచారించబడెను. అతడిట్లు సాక్షియము చెప్పెను:- ఒకమాసముక్రింద ఆస్సము అపకృతముగ నుండుటచే నిర్బంధితులందరు భోజనము మానివైచిరి. మహమ్మదీయ ఖయీసీలు ప్రార్థనలు సుంపుటకు నిర్బంధములకు పోవుచుండెనువారు. నియంతృత్వ ప్రార్థన చేయుచుండగ వార్డరు జగదేవుడతనిని కొట్టెను. ఇదేవిధమున ఇద్దరు వార్డర్లు నియంతృత్వమును మరొకరిందకు ఖయీసీలను కొట్టిరి. ఖయీసీలు భోజనము తిననపుడుగూడ దాదాపు 30 నుండి వార్డర్లు లాటీలును తుపాకులను ధరించి భోజనశాలకు పరుగెత్తుకొనినవి ఫైదీలను వర్తించియుండిరి. ఈవిషయము నూపరింపఁజేయుటగాక సాడ తెలుపబడెను. మహావీరు అను వార్డరు హాసీ అను ఫైదీని ఒక పర్యాయము కొట్టెను. ఆతెబ్బలవల్ల ఫైదీ మరణించెను. హాసీ మిగుల బలశాలి.

కేజ్ సెంటు అను మరియొక ఫైదీ సాక్షి విచారించబడెను. అతడిట్లు చెప్పెను:- ఇంకొకరుముందు ఫైదీలు మాకు పర్యాయములు భోజనముచేయుట మానివైచియుండిరి. వార తాళము సలుపవలెనని ఫైదీలనాయకులు ఫైదీలను ప్రోత్సహపరచుచుండెను. అల్లరిజరిగినదియు ఫైదీలు లాటీలును కొట్టుచుండుట సేను చూచితిని. కర్మాగారమునకు నిప్పు అంటుకొనగనే సేను. అంగ్లేయులైదీ లుండు పోలీసు పోయి యావిషయముసార్పంతులకు ఫైదీలకు తెలిపితిని. సేను సాక్షులములకు అంగీకరించితిని ఇతర ఫైదీలకు తెలియనే వారు నన్ను బెదిరించిరి.

విచారణ జరుగుచున్నది.

దిక్షిణ ఇండియా రైల్వే మోరమాను బ్రాఫిట్ షేర్స్ క్లబ్ ను హెచ్. తీపు గారు వ్యావోగముచే టికెటులను వరణించిరి.

SMALL CAUSE SUIT No. 20 / 2.
మ-రా-రా శ్రీ,

బందరు డిస్టిక్టు మునసబు కోర్టులో

Between
గంపల కృష్ణయ్య-వాది.
and

కొదాలి శివరామకృష్ణరావు-ప్రతివాది.

ఈ నెంబరు ప్రతివాదిమీద వాది, బయానా కింద యిచ్చిన పైకము రూ. 25-0-0 లుకు వడ్డీతో సహా ఈ నెంబరున తెచ్చిన దావా సదరు కోర్టులో 15-6-1922-వ తేదీ వాయిదా గనుక యిందుకు ఆక్షేపణలున్నయెడల వాయిదాలోగా సదరుకోర్టులోనే తెలియచేయవలెను లేనయెడల ప్రతివాదిపై యెక్కుపార్తి డిక్రీ పొందజను నని యిందుమూలముగా తెలియచేయవలెను.

బందరు. } యన్. జగన్నాధరావు,
30-4-22. } వాదనకర్త ప్లీడరు.

తోట్టిస్సా నము చేయుతోట్టు

సుప్రసిద్ధ (కుహిని) వైద్యకాస్త్రజ్ఞులయిన పి. యస్. రావుగారివల్ల కనిపెట్ట బడిమంచి టేకుచక్కతో చేయబడి స్నానమునకు మిక్కిలి సుఖముగాయుండును 30 గాలనులవీరు పట్టును. వలయువారు అగ్రర తోరు 1-0-0 అడ్డామును పంపుతూ పోస్టాఫీసు రయలుపెట్టెను వివరముగా వ్రాయవలెను. తోట్టి 1 కి. అగ్రర 5-0-0 లు మాత్రమే వి. పి. రయలు ఖర్చులవేరే (3436) స్వదేశి ప్రోర్సు, 82 వైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

పాకాల

(ఒక విశేషమునుండి)

కాంగ్రెసు ప్రచారము

ఏప్రిల్ 29:- కాంగ్రెసుసంఘమునకు సభ్యులు చేరుచున్నారు. కద్దరు బట్టలను కట్టవలయునను అభిమానము పెరుగుచున్నది. ద్రవ్య లోపమువలన చిత్తూరుజిల్లా కాంగ్రెసు వారు కావలసినంత సహాయము చేయజాలకున్నాడు. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారికి యావిషయమును యోచించి మా కాంగ్రెసుసంఘమునకు సహాయము చేయమని వ్రాము బడియున్నది. ఖద్దరుబట్టలు కావలయునను కోరిక అధికమగుచున్నది. గ్రామములయందును స్త్రీలు తమ ప్రాకారాట్టుములను చక్కబరచుకొని వడకుటకు ప్రారంభించినారు. శ్రీ గాంధీవియచుండు మంచి దూది ఏకలు, రాట్టుములు, ఆనుమా నులు, బట్టలు అమ్మబడుచున్నవి.

పాకాల రయల్స్ పాటుపారం

మహారు గు 200 లు ఖర్చుపెట్టి ఒక మంచినీళ్ల కొట్టమును పాటుపాటుపై కట్టించినారు. నీళ్లుగాని తుడలుగాని లేవు. రయల్స్ వాగు నీళ్ల ముగిసి ఏర్పడినవియున్నాయి. ఇన్ని వస్తువులందీన్ని ప్రయాణికుల బాధలు అధికముగాయున్నవి. అధికారులు ఏదీని గమనించెదరని తెలుచుచున్నాను.

అంగ్లేయిని

గ్రామమునందు ఊహ్యుడు తాలూకాబోర్డువారు నిశ్చయించిన ముగ్గురు నాకర్లు చాలనందువల్ల తృప్తికరమైన పని జరుగుటలేదు. ఈ ముగ్గురు నక్సకర్లుకూడా సంబంధములు లేకకు చేరుటలేదట. గడతిన మాసము జీరము ఈ తేదీవరకు వాటికి బట్టాడా కాదేదట. ఈ నాకర్ల పనిని ఈ పోటునందుకు సంతోషపెట్టెనువారు తనకి చూచుటకు ప్రారంభించిన దాదిగా వారి పనిని భయముతో చేయచున్నాగు.

పాకాల గ్రామం జిల్లాలో ఒక ముఖ్యమైన స్థలమయినందువల్ల తాలూకాబోర్డు వెసి డెంటువారు క్రెడెన్షియం కలసి యున్నది.

పార్వతీపురము

(గృహ విశేషమునుండి)

తాలూకాబోర్డు అభ్యర్థకువది

ఏప్రిల్ 30:- కొత్తనింభనల ప్రకార మీబోర్డు తే 1-5-22 కల గామును ఆనులులోనికి వచ్చును. సదరు నింభంధ లప్రకార మీ సభ్యులు 6-5-22 తేదీ శనివారము ఉధ్యోగము తమలో పోరిరి అభ్యర్థకుగా నెన్నుకొనుటకు తోగడ తీర్మానింపబడినది. ఈ పదవి నలకరింప సభ్యులగు నున్న సభ్యులలో ముఖ్యు లిద్దరు (1) శ్రీశ్రీశ్రీ తురుపాం జమీందారుగారు (2) శ్రీయంత అధికార్ల జగన్నాధం పంతులుగారు. ఈబోర్డులో చిన్నయ్య అనే పంచుసభ్యు లున్నాడు. ప్రస్తుత మిందుకొరక విశ్వప్రయత్నముల చేసి తంటాలు పడుచున్న శ్రీశ్రీశ్రీ తురుపాం జమీందారుగారికిని యిదివరకు రెండు రెండుసార్లు-5-6 సం॥ ల నుండి యింపదవి నలకరించిన న్యాయవాదులగు శ్రీమదే జగన్నాధం పంతులుగారికిని యీ పదవి యిప్పుడు లేకపోయినా మరియొకప్పుడైనా లభించక తోడు. ఉభయములను పంచములయి దిభిమానము మొదని వాడుక. అందువల్ల వారుభయ లిందులో నేకీధమి, తదితర సభ్యులను ప్రోత్సహపరచి సదరు చిన్నయ్యగారి సేవకార్యము అభ్యర్థకునిగా తేసి, దేశమునకు మార్గదర్శకులై, నిమ్మకాయ్య ద్భాతులని ఇంతరకీర్తిం బడసి, తేకాభ్యుదయమునకు తోడ్పడ గలందులకు ప్రార్థించుచున్నాము. వారి సభ్యత్వముగా తేసి తగిన వాగ్దానిని ఉపాధ్యక్షునిగా చేసి, యాబోర్డు కార్యక్రమమును జరిపించుట అన్నివిధములచేరిన సభ్యులనున్న ప్రజలనున్న కూడా శ్రేయోకాంక్షయున్న అమర జనులను అగునని కొందరియభిప్రాయము.

కర్నూలువార్తలు

ఏప్రిల్ 29 వ తేదీన అల్లెటిక్ సంఘమువారు తుంగభద్ర తీరమున నుండు ప్రేమానంద మను జాతీయవిద్యాలయమునకు గాను కోలాచలం శ్రీనివాసరావుగారిచే రలింపబడిన విజయ సగరరాజ్యనాశన మను శాటకమును ప్రదర్శించిరి. బల్లరకేసి ట్టి రాఘవాచార్యులవారు పశుసామ్రాటను చేశి. ప్రేమానంద తనమం దుండు తారానాథ గారు 30 వ తేదీన జాతీయవిద్యును గురించి గాంధీమహానుభావు యుపన్యసించిరి. (ఒకవిశేషము)

116 రూపాయలు బహుమానము

ఏజెంట్లు కావలయును. ధరావతు ముఖ్యము.
ప్రీతికల సంభవించు సమస్తవ్యాధులకు
ప్రదరాంతికము
ఈ స్మృత్యధము నిశ్చయముగా నివారణచేయును.
మందుతో అపసాన చూగము, లేవ్యాము పంపబడును.
వెల రు 5-0-0 మూతిమే, తపాలాఖర్చులు సహా.
సోల్-ప్రెస్ ప్రయిటరు,
8440 ఆర్మాయ్ స్వేదోపధనిలహము, కాకినాడ.

పలు విధ సాదా బంగారు

ఉంగరములు
కెర్రులు, పువ్వరాగములు
చేర్చి కట్టబడిన
ఉంగరములు మావద్ద తయారుగా నున్నవి.
వివాహ సమయములందు,
ద్రామా, స్కాన్సు, మున్నగు వాటిలో నుండు ప్రదర్శన
కులకు బహుమాన సకరం బంగారుకు
ముగా నిచ్చుటకు తగినవి వూచి నిత్య దును.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి
(1842) అంతు కంపెనీ, నగలవర్తకులు
చైవాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

(3081) "కత్తి కట్టలు"
పెద్దకత్తి గల్లి గజము పొడుగు కలవి. సాగవైనవి
1-కి రూ 4-8-0
దజను కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజీఖర్చువేరే
వలయువారు ఆగ్రహతో ఒక రూపాయి అద్వాన్సు
పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో
కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc.
పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
టెలిగ్రాఫ్ ఆఫీసు: "ఇంద్రప్రస్థ" పెద్దాపురం.

వనోపధిసరస్వరిల్లా
రక్తహీనతను రక్తమయొక్క పరిశుభ్రతను పోగొట్టుటకు
యందు శీఘ్రముగా గాంచినది. ధర 1-10-0
ఇండియా సిటీలో నందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు
పులితముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్
నెం 144 ఫనసవాడీ, బొంబాయి

ముఖ్యగవనిపు
1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి
తేది నుండి అన్ని ధరలు మార్పుబడినది.
The Zandu Pharmaceutical Works Ltd..
Elphinstone Road, Bombay.
ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి
నమ్మకముగాను, తప్పక గుణము నిచ్చునట్లును
ఆయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయు
చున్నాము.
హిందూదేశమునందు జరిగిన ఆయు
ర్వేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు
పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.
పై కనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో
ధరల పట్టి పంపబడును.
జాండూ పర్వ స్వాతికల్
వర్కు
ఆయుర్వేద ఔషధముల జేయువారు
(388) బొంబాయి నెం 13.
ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రీయల్ ప్రెస్ లో కంపెనీ,
సోల్ ఏజెంట్లు: కాకినాడ.

మలయచందనము

గనేరియా అను పెంగోగమునకు కుతారము
పథ్యము లేదు. పిచికారితో పని లేదు.
ఎలుపు, తెలుపు, పవ, అను మూడు
విధముల పెంగోగమును మూడు
పూకలలో మాన్పును. ప్రీతికలకును
వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజ్యం ధము.
(1251) డబ్బీ 1 కి వెల 2.4-0
గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

For Sale Overland.
మెలతక్కువ. శ్రేష్ఠమైనవస్తువు.
మోటారుకారు, మాడెల్
Co. American Car
స్టీమరు మోటారుగా నడచుట వంటిది. ఇప్పు
డు ప్రస్తుతం దొరకనటువంటిన్ని, సదరు మోటారు
కారు, మాడెల్ 90 ఓవర్ లాండు యూక్రింద అడ్డ
సు వారివద్ద విక్రయమునకు వున్నది.
వలయువారు యూక్రింద అడ్డసువారికి వ్రాసి
విచారించ కోరెదము.
(17) బ్రదినారాయణ సూర్యనారాయణ.
గుంటూరు ఫరంవాడు, గుంటూరు.

బహుమానము
వైద్యవిద్య
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
(8198) 27, చీవాటూరురోడ్డు, మదరాసు.

ది ఇన్ డెపెన్ డెంటు
ప్రేడింగు కంపెనీ
7 ఏ-ఫోర్టువీధి, బొంబాయి.
దూడి, నూలు, బంగారము, వెండి, కాయధాన్యములు
మున్నగువాటిలో వ్యాపారము నడపుటకు కమీషను పుచ్చు
కొని ప్రతివాగలోను ఆచ్యుకము చేయునట్టియు కొనునట్టియు
ఏజెంట్లు కావలెను. వివరములకు జాబు వ్రాయవలెను. (57)

అశ్వగంధాదిలేహ్యము
అశ్వగంధాదిలేహ్యము చిరకాలమునుంచి
కఠినములలో దీర్ఘించిన చిట్టశిరంగిలోగము
(సవ్యాయ)ను బోగొట్టును.
అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- బలము కలిగించును.
జత దీప్తి నిచ్చును. కృశించిన వారలకు
మంచిది
అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- వాతపురోష్ణము, ఆవ
వాతనోష్ణమును బోగొట్టును.
అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- నరహలకు పలుకర్తమును
యిచ్చును. ధాతుకృద్ధిచేయును.
10 తులయిల వెల రూ 1
40 , వెల రూ 3.
క్యాంబలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి
బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.
మేనేజి గు డై రెక్టరు,
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)
19, హుగ్లిస్ రోడ్డు,
మాంబురోడ్ - మదరాసు.
(44)

అమృతాంజనము

తలనెప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర ఏ విధమైన నెప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనము వాడినంత
మాత్రమున నయమగును వెల 0-10-0 అణాలు.
జగత్ప్రసిద్ధి జెందిన దివ్యాంజనము
అమృతాంజనము డిసో. నుదరాసు బొంబాయి.

విలువగల

ముద్రాక్షర పనిముట్ల విక్రయము.
విశాఖపట్నం శ్రీ డాబా తోటలో యున్న
అజ్ జర్ వేటరీ ప్రస్తుతా లూకు యా వత్తు
సామానులు అనగా:-
(1) ఫర్ నివార్ల కంపెనీవల్ల చేయబడిన
రాయల్ సైజు ప్రింటింగు మిషను.
(2) డబుల్ పూలిష్ కేపు సైజు చేతి ప్రస్తు
(3) ప్రశస్తమైన జర్మనీలో చేయబడిన పుస్తక
ముల కోత మిషను వగైరా మిషనులతో కూడు
కొన్నటువంటిన్ని కేసులలో పూర్తిగా యున్న
తెలుగు, నాగరము, యింగ్లీషు అక్షరములున్న
పెదరు వైట్ అచ్చు పేపరు రీములున్న అచ్చు
పేసిన గ్రంథములుతోనున్న కూడుకొని యున్నది.
వలయువారు యీ దిగువ చిరునామాగల
వారికి మేయి నెల 20 తేదీలోగా వారు, వారు
యివ్వబోయే ధరలకు టెండర్లు సీల్లు కవరులలో
అంపవలెను. ఈ ప్రస్తును గురించి సంపూర్ణ భోగట్టా
కోరినవారు యీ దిగువ చిరునామావారికి వ్రాస్తే
జాబితా లంపుదురు. పై అచ్చుపనిముట్లు వగైరాలు
చూడగోరినవారు మేయి నెల 15 తేదీ లగాయతు
18 తేదీవరకు పుదయం పదిగంటలు లగాయతు
5 గంటలువరకుగల వేళలయందు విశాఖపట్నంలో
యున్న శ్రీ డాబా తోటకు వచ్చి కొరినయెడల
చూపెట్టబడును. (67)

అడిదము వెంకటసుబ్బారావు పంతులుగారు
మేనేజరు,
పేరుపహమ్మడుపురం యెట్టేలు,
కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్.
శ్రీ కాకుళం పోస్టు.

Tenders are invited for the purchase of
a complete out fit of a printing press called
the observatory press located at Daba gardens
Vizagapatam consisting chiefly of :-
1 Printing Machine Royal size by Furnival
& Co.
2 Hand press double foolseape size.
3 Cutting Machine Kransi etc. etc.
Machines in good working order with
Telugu, English and Sanscrit types com-
plete in cases with a large stock of white
feather weight printing paper and a lot of
published books.
Tenders should reach the undersigned in
sealed covers before the 20th of May 1922.
Full particulars and lists of articles will be
supplied on application to the Estate Manager.
The equipment can be inspected at Daba
gardens between 10 a. m. and 5 p. m. on any
day between the 15th and 18th of May 1922.
A. V. SUBBAROW,
Manager Sharemahammadpuram Estate
Under Court of Wards.
Post CHICAC LE.